

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

Aistė Rutkauskienė

PEDAGOGŲ IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖS
IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ PROGRAMĄ

Baigiamasis magistro projektas

Vadovas
Doc. dr. Nida Ambrasė

KAUNAS, 2018 m.

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS

PEDAGOGŲ IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖS
IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ PROGRAMĄ

Baigiamasis magistro projektas
Edukacinės technologijos (kodas 621X20003)

Vadovas

Doc. dr. Nida Ambrasė
2018 05 29

Recenzentas

Doc. dr. Mindaugas Dubosas
2018 05 29

Projektą atliko

Aistė Rutkauskienė
2018 05 29
agauronskaite@gmail.com

KAUNAS, 2018 m.

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS

Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų

(Fakultetas)

Aistė Rutkauskienė

(Studento vardas, pavardė)

Edukacinės technologijos (621X20003)

(Studijų programos pavadinimas, kodas)

„Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybės ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą“

AKADEMINIO SAŽININGUMO DEKLARACIJA

20 18 m. gegužės 29 d.

Kaunas

Patvirtinu, kad mano, **Aistės Rutkauskienės**, baigiamasis projektas tema „Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybės ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą“ yra parašytas visiškai savarankiškai ir visi pateikti duomenys ar tyrimų rezultatai yra teisingi ir gauti sąžiningai. Šiame darbe nei viena dalis nėra plagijuota nuo jokių spausdintinių ar internetinių šaltinių, visos kitų šaltinių tiesioginės ir netiesioginės citatos nurodytos literatūros nuorodose. Įstatymų nenumatytų piniginių sumų už šį darbą niekam nesu mokėjęs.

Aš suprantu, kad išaiškėjus nesąžiningumo faktui, man bus taikomos nuobaudos, remiantis Kauno technologijos universitete galiojančia tvarka.

(vardą ir pavardę įrašyti ranka)

(parašas)

Rutkauskienė, Aistė. *Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybės ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą. Magistro baigiamasis projektas*, vadovė doc. dr. Nida Ambrasė; Kauno technologijos universitetas, socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas.

Studijų kryptis ir sritis: socialiniai mokslai (S 000), edukologija (07S).

Reikšminiai žodžiai: bendradarbiavimas, mobili programa, ikimokyklinis ugdymas.

Kaunas, 2018. 90 psl.

SANTRAUKA

Sprendžiant globalias ir nacionalines problemas bendradarbiaujančios pusės pasiekia geresnių rezultatų naudodamos mažiau išteklių. Inovatyvus bendradarbiavimo kūrimas padeda vystytis sumaniai visuomenei. Derindami bendrus interesus tėvai ir pedagogai padeda vaikams augti realizuojant savo poreikius ir išnaudojant potencialą (Achinstejn, 2002). Bendruomenės vis labiau pabrėžia problemas susijusias su švietimu, atsigręžia ne tik į universitetinį, bet ir į ikimokyklinį ugdymą. Siekiant užtikrinti visa apimančią, lygiavertį, kokybišką švietimą bei skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi, būtina struktūrizuoti ikimokyklinį lavinimą (Valstybinė švietimo strategija, 2013).

Remiantis Lietuvos statistikos departamento pateiktais 2017 metų duomenimis, internetu naudojasi apie 78 % Lietuvos gyventojų (16–74 metų amžiaus). Siekiant priartinti tėvus prie procesų vykstančių ikimokykliniame ugdyme, nuolat kuriamos įvairios mobilios programos. Bendradarbiavimas gali būti vystomas padedant technologiniams įrankiams, kurie ne tik populiarūs, bet ir patogūs. Iki šiol mažai tyrinėtos bendradarbiavimo galimybės tarp tėvų ir pedagogų panaudojant technologijas gali padėti išspręsti efektyvios komunikacijos trikdžius.

Pirmieji bendradarbiavimo svarbą žmogui ir visuomenei iškėlė humanistai: Adleris (1966), Fromas (1973), Salivanas (1970), Maslowas (1962). Pasak jų, bendradarbiavimo pasireiškimas žmogaus gyvenime lemia jo socialinį santykį ir egzistencinį pasitenkinimą. Lukšienė (1993), Kontautienė (2006), Gedvilienė ir Tereškevičienė (2000) taip pat aiškino bendradarbiavimo sampratą, formas ir rūšis, ieškojo būdų kaip tai pritaikyti ugdymo procese. Auganti vaikų karta atskleidžia savo ypatybes, stiprybes ir silpnybes, pomėgius bei gabumus. Gebėdami prisitaikyti juos supančioje aplinkoje vaikai nuolat tobulėja ir moko to suaugusius. Jie kuria ateitį, kurioje gyvensime ir mes. Vienas iš pirmųjų socialinių susitikimų vaikui nutinka ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Šiam etapui būtina tinkamai pasirengti. Sėkminga tėvų ir mokytojų partnerystė lemia lengvą vaiko adaptaciją, prisijungimą prie kolektyvo, padeda ugdyti vaiką atliepiančią jo amžiaus tarpsnį, poreikius ir nukreipti jį tinkama linkime.

Tyrimo objektas – pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybės ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Darbo tikslas – išsiaiškinti pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Uždaviniai:

1. Teoriškai pagrįsti bendradarbiavimo sampratą, išsiaiškinant bendradarbiavimo būdus ikimokykliniame ugdyme ir įvertinti mobilių programų pritaikomumą.
2. Pagrįsti tyrimo metodologiją atskleidžiant bendradarbiavimo galimybes ikimokyklinio ugdymo taikant mobilią programą.
3. Empiriškai ištirti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Duomenų rinkimo metodai: mokslinės literatūros analizė, dokumentų analizė, apklausa, iš dalies struktūrizuotas interviu.

Duomenų analizės metodai: kiekybinė duomenų analizė ir kokybinė turinio (content) analizė. Duomenys apdoroti naudojant SPSS 22.0, Microsoft office Excel programas.

Išvados:

1. Bendradarbiavime svarbus procesas, kurio metu keli asmenys dalijasi informacija ir taip siekia bendro tikslo, atliekama bendra veikla. Šiuo metu veikia ir yra naudojamos daugybe pedagogų ir tėvų bendradarbiavimą skatinančių mobilių programų, tačiau ikimokykliniame ugdyme galima pritaikyti tik vieną – „Kindervibe“.
2. Teorinės dalies pagrindu išskirtos trys charakteristikos: bendradarbiavimo edukaciniai aspektai, bendradarbiavimo būdai, techninės programos galimybės. Trianguliacijos tyrimo strategija: atvejo studija, kiekybinis bei kokybinis tyrimai, padėjo surinkti įvairesnę, išsamesnę tyrimo medžiagą.
3. „Kindervibe“ programa leidžia pažinti vaiko raidą, edukuoti tėvus, individualiai komunikuoti, o tai vieni iš bendradarbiavimo tikslų ikimokykliniame ugdyme. Atlikus tyrimus išsiaiškinta, kad programa yra priimtina bendrauti ir bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, tačiau ją būtina tobulinti papildant tėvų grįžtamojo ryšio funkcijomis.

Rutkauskienė, Aistė. *Teachers and Parents Collaboration Possibilities in a Preschool Education Using a Mobile Application: Master's Final Project* / supervisor assoc. prof. Nida Ambrasė. The Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Kaunas University of Technology.

Research area and field: Social Sciences (S 000), Educational sciences (07S).

Key words: collaboration possibilities; preschool education; mobile application; teachers and parents.

Kaunas, 2018. 90 pages.

SUMMARY

Global and national issues solving should be based on collaboration in order to use less resources and achieve better results. Innovative collaboration ensure efficient creation of intelligent society. Combination of common concerns between parents and educators allows pupil to grow and exploit their potential. Society is forward on emphasizing issues related with education, amplifying not only an academic but also pre-school education. In pursuance to holistic, equal, high quality education and incite a life-long learning it is necessary to structurize a pre-school education system.

According to Lithuania Department of Statistics data for 2017 internet is used by 78 percent of population (in 16-74 age range). Various mobile applications are constantly developed to involve parents in pre-school education. Collaboration can be emboldened using tools of technology, which are not only popular but also convenient to use. There is a lack of modern research in how technology can be effectively used to solve interference in communication.

According to humanists, presence of collaboration in person's life determines his social relations and satisfaction of existence.

The concept of collaboration, its forms, types and adaptability in education were analysed by Lukšienė (1993), Kontautienė (2006), Gedvilienė and Tereškvičienė (2000). The growing up generation reveals its strengths and weaknesses, hobbies and talents. Children are able to adapt the surrounding environment which ensure their personal progress and inflicts adults.

Children are responsible for creating the future we all be living in. One of the first social interaction for a child is warranted in a pre-school education. It is necessary to prepare him for this intervention properly. Successfull partnership between parents and educators determines fluent adaptation and joining new community. Also it helps to provide education according to children's age and needs, on the other hand it orientates them to the right way.

The object of the research – possibilities for educators and parents collaboration in pre-school education using mobile application.

The aim of this research: To find out possibilities for educators and parents collaboration in pre-school education using mobile application

Work tasks:

1. theoretically substantiate conception of collaboration term, find out forms of collaboration in pre-school education and evaluate mobile application appliance in pre-school education.

2. Select and justify research methods revealing possibilities for educators and parents collaboration in pre-school using mobile application.

3. Empirically analyse possibilities for educators and parents collaboration in pre-school using mobile application.

Data collecting methods: review of existing scientific literature, law projects, questionnaire, partially-structured interview.

Research methods: quantitative and qualitative (content) data analysis. SPSS 22.0, Microsoft office Excel programs were used.

Conclusions:

1. Process when individuals share and change information, participate in different events (various festivals) is important to collaboration. Volunteering, equality, same purpose, responsibility and respect are the main features of collaboration. There are many different mobile applications trying to ensure collaboration. Nevertheless, mobile „Kindervibe“ application is the only one for communication and cooperation between parents and educators in pre-school education.

2. According to literature, there are three main aspects revealing possibilities for educators and parents collaboration in pre-school using mobile application: educational aspect of collaboration, forms of collaboration and technical specifications of application. Triangular research strategy, case review and quantitative and qualitative (content) data analysis benefits in more extensive, detailed research.

3. Mobile „Kindervibe“ application helps to observe and acquaint child's development, educate parents and communicate individually. Mobile Kindervibe application can be successfully applied for communication and cooperation between parents and educators in pre-school education. Nevertheless, this application should incorporate more functions for parents feedback.

LENTELĖS

Nr.	Lentelės pavadinimas	Psl.
1	Sampratos aiškinimas	16-17
2	Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybių ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą tyrimo charakteristikos, kriterijai ir indikatoriai	32-33
3	Bendradarbiavimo kategorijos aiškinimas	47
4	Bendradarbiavimo būdų kategorijos aiškinimas	49
5	Technologijų įgalinimo kategorijos aiškinimas	52
6	Tėvų pasirinktas bendradarbiavimo sampratos aiškinimas	54
7	Techninis „Kindervibe“ programos bruožų įvertinimas	62
8	Koreliacijos skaičiavimai remiantis Spearman'o metodika	66

PAVEIKSLAI

Nr.	Paveiklo pavadinimas	Psl.
1	Išmaniųjų mobiliųjų telefonų ir jų operacinių sistemų pasiskirstymas pasaulio rinkoje	28
2	„Kindervibe“ programos registracija	39
3	„Kindervibe“ programos asmenio profilio langas	40
4	Nuotraukos parsisiuntimas/siuntimo langas	41
5	Pagrindinis programos langas	42
6	„Kindervibe“ programoje išskirtos vaiko raidos ypatybės	43
7	Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo tikslai	53
8	Bendradarbiavimo formų tinkamumas ikimokykliniame ugdyme	54
9	Tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą skatinančių veiklų vertinimas (1- visiškai netinka, 2 netinka, 3 - nei tinka nei netinka, 4 – tinka, 5 – labai tinka)	55
10	Technologijos padeda bendradarbiauti ikimokyklinio ugdymo įstaigoje	57
11	Dažniausiai naudojami išmanieji įrenginiai	57
12	Mobiliųjų telefonų operacinės sistemos	58
13	Informacijos tikrinimo telefone dažnumas	59
14	„Kindervibe“ programos paskirtis	59
15	Laikas praleistas „Kindervibe“ programoje per parą	60
16	Mobilios „Kindervibe“ programos pagalbos galimybės tėvams	61
17	Programos vertinimas (100 skalėje)	61
18	„Kindervibe“ saugumo vertinimas	62
19	„Kindervibe“ programos funkcijų vertinimas`	63
20	„Kindervibe“ programos vertinimas siekiant didinti pedagogų ir tėvų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme	64
21	Bendradarbiavimo kūrimo atsakomybė	65

TURINYS

ĮVADAS	11
1. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBIŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ PROGRAMAŲ TEORINIS PAGRINDIMAS	14
1.1 Bendradarbiavimo samprata	14
1.2 Bendradarbiavimas ugdymo procese	20
1.3 Mobilijų programų panaudojimas bendradarbiavimo procese.....	25
2. TĖVŲ IR PEDAGOGŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBIŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ PROGRAMAŲ TYRIMO METODOLOGIJOS PAGRINDIMAS	31
2.1. Tyrimo instrumento pagrindimas.....	31
2.2 Tyrimo organizavimas ir metodai.....	34
2.3 Tyrimo imties sudarymas.....	36
2.4. Tyrimo etika.....	36
3. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖIŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ „KINDERVIBE“ PROGRAMAŲ TYRIMO REZULTATAI.....	38
3.1 Mobilios „Kindervibe“ programos analizė	38
3.2 Pedagogų apklausos rezultatų analizė.....	44
3.3 Kiekybinio tyrimo apklausos rezultatų analizė.....	52
DISKUSIJA	67
IŠVADOS	69
REKOMENDACIJOS	71
LITERATŪRA	72
PRIEDAI.....	80

IVADAS

Pasaulio valstybės savo švietimo sistemą tobulino ir kūrė dešimtmečius. Neveiksmingos priemonės buvo keičiamos. Sėkmingus tokio proceso rezultatus galima matyti dabartyje. Atkūrus Lietuvos nepriklausomybę imtasi modeliuoti švietimo tikslus ir strategiją atsižvelgiant į užsienio valstybių patirtis (Lietuvos švietimo koncepcija, 1992). Šiame procese dar ir 2018 metais vyksta daug perversmų, kurios grįstos neefektyviais rezultatais. Visuomenė vis labiau aktualizuoja problemas susijusias su švietimu, atsižvelgia ne tik į universitetinį, bet ir į ikimokyklinį ugdymą. Siekiant užtikrinti visą apimantį, lygiavertį, kokybišką švietimą bei skatinti visą gyvenimą trunkantį mokymąsi būtina struktūrizuoti ikimokyklinį lavinimą (Valstybinė švietimo strategija, 2013).

XXI a. bendrųjų kompetencijų išmanymas yra būtinas norint pasiekti tikslus profesiniame bei asmeniniame gyvenime. Viena jų – socialinė kompetencija, kuri pasireiškia sėkmingu bendradarbiavimu skirtingose visuomenėse (Gedvilienė, 2014). Sprendžiant globalias ir nacionalines problemas bendradarbiaujančios pusės pasiekia geresnių rezultatų naudodamos mažiau išteklių. Inovatyvus bendradarbiavimo kūrimas padeda vystytis sumaniai visuomenei. Derindami bendrus interesus tėvai ir pedagogai padeda vaikams augti realizuojant savo poreikius ir išnaudojant potencialą (Achinstejn, 2002).

Nuolat skubančioje visuomenėje būtina prisitaikyti ir rasti efektyviausią būdą pasiekti savo tikslų. Vienas iš svarbiausių šiuolaikinio pasaulio atradimų – internetas. Remiantis Lietuvos statistikos departamento pateiktais 2007 metų duomenimis, internetu naudojasi apie 78 % Lietuvos gyventojų (16-74 metų amžiaus). Per paskutinį dešimtmetį technologinė pažanga tik dar labiau įtvirtino interneto svarbą ir vis dažnesnį praktinį pritaikymą gyventojų kasdienybėje. Išmanusis telefonas, tai įrenginys be kurio daugelis neįsivaizduoja dienos. Telefonas savyje talpina ne tik didžiulius informacijos kiekius, tai bendravimo priemonė ir kartu įrenginys padedantis palengvinti daugeli darbų. Siekiant priartinti tėvus prie procesų vykstančių ikimokykliniame ugdyme pasitelkiamos įvairios informacinės komunikacinės technologijos, tokios kaip mobilios programos. Bendradarbiavimas gali būti vystomas padedant technologiniams įrankiams, kurie ne tik populiarūs, bet ir patogūs. Iki šiol mažai tyrinėtoms bendradarbiavimo galimybės tarp tėvų ir pedagogų panaudojant technologijas gali padėti išspręsti komunikacijos, tėvų edukacijos trikdžius.

Pirmieji bendradarbiavimo svarbą žmogui ir visuomenei išskėlė humanistai: Adleris (1966), Fromas (1973), Salivanas (1970), Maslowas (1962). Pasak jų bendradarbiavimo pasireiškimas žmogaus gyvenime lemia jo socialinį santykį ir egzistencinį pasitenkinimą. Lukšienė (1993),

Kontautienė (2006), Gedvilienė ir Tereškevičienė (2000) taip pat aiškino bendradarbiavimo sampratą, formas ir rūšis, ieškojo būdų kaip tai pritaikyti ugdymo procese. Tapscott (2012) tyrinėja bendradarbiavimo ryšį su technologijomis. Technologinis visuomenės augimas, pasak Tapscott (2016), yra tai, kad užaugusi karta ne tik turi technologijas, jie gyvena su jomis ir supranta jų veikimo principus. Botsman (2010) savo veikla stengiasi parodyti, kad bendradarbiavimui atsirasti svarbus pasitikėjimas. Atlikusi ne vieną tyrimą išsiaiškino, kad žmogaus prigimtis yra dalintis, o technologijos gali padėti tai įgyvendinti išnaudojant mažiausiai resursų. Auganti vaikų karta atskleidžia savo ypatybes, stiprybes ir silpnybes, pomėgius bei gabumus. Gebėdami prisitaikyti juos supančioje aplinkoje ir lengvai orientuodamiesi informacinėse komunikacinėse technologijose (IKT) vaikai nuolat tobulėja ir moko to suaugusiųs. Jie kuria ateitį, kurioje gyvensime ir mes. Vienas iš pirmųjų socialinių susitikimų vaikui nutinka ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Šiam etapui būtina tinkamai pasirengti. Sėkminga tėvų ir mokytojų partnerystė lemia lengvą vaiko adaptaciją, prisijungimą prie kolektyvo, padeda ugdyti vaiką atliepiančią jo amžiaus tarpsnį, poreikius ir nukreipti jį tinkama linkme. Bendradarbiauti skatinančių programų sukurta ne viena, tačiau jų pritaikymas ikimokykliniame ugdyme sudėtingas. Keliami tokie probleminiai klausimai: kokie bendradarbiavimo edukaciniai aspektai? Kokios galimybės ir būdai yra veiksmingiausi bendradarbiauti pedagogams ir tėvams? Kaip mobili programa gali padėti bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokykliniame ugdyme?

Tyrimo objektas – pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybės ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Pasirinkta trianguliacijos tyrimo strategija išanalizuoti mobilią programą „Kindervibe“.

Darbo tikslas – išanalizuoti pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Uždaviniai:

1. Teoriškai pagrįsti bendradarbiavimo sampratą, išsiaiškinant bendradarbiavimo būdus ikimokykliniame ugdyme ir aptarti mobilių programų pritaikomumą.
2. Pagrįsti tyrimo metodologiją atskleidžiant bendradarbiavimo galimybes ikimokyklinio ugdymo taikant mobilią programą.
3. Empiriškai ištirti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Duomenų rinkimo metodai: mokslinės literatūros analizė, dokumentų analizė, apklausa raštu, iš dalies struktūrizuotas interviu, programos „Kindervibe“ analizė.

Duomenų analizės metodai: kiekybinė duomenų analizė ir kokybinė turinio (content) analizė. Duomenys apdoroti naudojant SPSS 22.0, Microsoft Office Excel programas.

Darbo mokslinis reikšmingumas: atlikus mokslinės literatūros analizę, buvo suformuluotos trijų tipų charakteristikos: bendradarbiavimo edukaciniai aspektai, bendradarbiavimo būdai, techninės programos galimybės. Remiantis šiomis charakteristikomis buvo įvertintos pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybės ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Darbo praktinis reikšmingumas:

- Gerinant ikimokyklinio ugdymo įstaigos tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo kokybę išskirti edukaciniai bendradarbiavimo aspektai, kuriais remiantis galima tobulinti bendradarbiavimo procesą vaikų ugdyme;
- Mobilių programų naudotojams šis tiriamasis darbas padės sužinoti galimybes, kaip suderinti bendradarbiavimo būdus ikimokykliniame ugdyme tarp tėvų ir pedagogų. Apibrėžti kriterijai, kurie padeda išsirinkti tinkamiausią priemonę bendradarbiauti;
- Pedagogų pateikti pasiūlymai padės kolegoms tobulinti darbo metodus naudojant mobiliąs programas ryšiams su tėvais kurti, puoselėti ir palaikyti.

Darbą sudaro: įvadas, trys dėstymo dalys, išvados, diskusija, rekomendacijos, literatūros sąrašas ir priedai. Darbo apimtis 90 puslapių (8 lentelės, 21 paveikslas, 4 priedai). Literatūros sąrašas yra 124 šaltiniai.

1. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBIŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ PROGRAMĄ TEORINIS PAGRINDIMAS

Šiame skyriuje analizuojama bendradarbiavimo sąvoka, išskirti svarbiausi bendradarbiavimo bruožai. Lyginama užsienio ir lietuvių autorių literatūra, kurioje pagrįsti bendradarbiavimo bei bendravimo terminai. Antrajame teorinio pagrindimo skyriuje aptariamos ir įvertinamos bendradarbiavimo galimybės tarp tėvų ir pedagogų ikimokykliniame ugdyme. Įvardijami ir apibūdinami bendradarbiavimo kūrimo etapai. Išskiriamos trys bendradarbiavimo sritys ikimokykliniame ugdyme. Trečiajame skyriuje analizuojamos mobiliųjų programų technologinės ypatybės. Pateikta susisteminta informacija iš šaltinių, kuriuose diskutuojama apie mobiliųjų programų taikymą bendradarbiavimui skatinti.

1.1 Bendradarbiavimo samprata

Bendradarbiavimą apibūdinančių autorių gausa liudija sąvokos aktualumą. Terminas pradėtas naudoti dar antikos laikais (Kontautienė, 2006). Pasak Stulgienės ir Ciutienės (2014), ši sąvoka neturi vieningo apibrėžimo. Pagrindinis pasikartojantis bendradarbiavimo aiškinimas – santykis tarp dviejų ar daugiau individų siekiant bendro tikslo. Tačiau ir šis apibūdinimas priklauso nuo konteksto – kur pasireiškia bendradarbiavimas. Šioje darbo dalyje bendradarbiavimo sąvoka ir termino supratimas įvertinamas istorinėje plotmėje. Įvertinus užsienio bei Lietuvos autorių mokslinę literatūrą, išskirti esminiai raktažodžiai bendradarbiavimui paaiškinti.

Pateikus užklausą „bendradarbiavimas“ populiariausioje paieškos sistemoje „Google“, kaip rezultatai pateikiami 1 440 000 skirtingų lietuviškų leidinių. Daugiau nei 7 mln. kartų paminėtas „technologijos“ terminas (2018). Tuo tarpu daug dažniau naudojamas angliškasis (collaboration) žodžio atitikmuo. Sąvoka paminėta 172 milijonuose straipsnių ar kitų leidinių. Anglų kalba yra gimtoji 508 mln. žmonių, tai 170 kartų daugiau lyginant su lietuviškai kalbančių žmonių skaičiumi (Kamhi-Stein, 2017), tačiau bendradarbiavimas anglų kalba minimas vos 4,86 kartais dažniau. Vaizdinė paieškos sistema bendradarbiavimą vaizduoja kaip grupės žmonių darbą taisant vieną ar kitą objektą (žr. 1 priedas). Daugelyje paveikslų, nuotraukų atsispindi grupė žmonių, kurie kelia mintis ir visos susijungia į vieną bendrą idėją ar problemos sprendimo būdą. Dar vienoje bendradarbiavimo vizualizacijoje galima pastebėti dėlionę, kurią grupė skirtingų individų dėlioja kartu. Žmonės susikibę rankomis, tai reiškia jų stiprų ryšį, susitarimą (žr. 1 priedas). Kine bendradarbiavimo tema taip pat labai populiarė. Sukurta ne viena istorija, apie tai kaip skirtingi žmonės stengiasi dėl vieno tikslo. Dokumentinėse juostose dažnai

gilinamasi kaip bendradarbiavimas atsiskleidžia gyvūnijos pasaulyje. Vaikams kuriamose vaizdinėse priemonėse pateikiami esminiai bendradarbiavimo bruožai padedantys susipažinti su šiuo reiškiniu, jo nauda. (Inside out, 2015).

Skirtingas informacijos srautas apibūdinantis sąvoką suveda jos aiškinimą į kelis esminius punktus. Bendradarbiavimo procesui reikalingas žmogus, jų grupė, taip pat svarbus tikslas, kurio visi bendrai siekia. Būtina susitarti, kokiomis priemonėmis tikslas bus pasiektas.

Abėcėliniame lietuvių kalbos morfemikos žodyne (2011) išskirtos dvi žodžio šaknys, bendr- ir darb-. Žodyne su šaknimi bendr- rasti 78 skirtingi žodžiai. Dažniausiai šaknis naudojama žodžiuose, kurie reiškia bendrumą (bendruomenė, bendrovė, bendrija, bendraklasiai, bendraamžis, bendradarbis). Šaknis darb- žodyne randama 97 žodžiuose. Jų reikšmė dažniausiai susijusi su darbu, darbo santykiais, darbuotojų apibūdinimu. Šios dvi šaknys kartu reiškia bendrą darbą. Sinonimų žodyne (2002) bendradarbiavimas siejamas su žodžiais: įnašas, įmoka, pagalba, prisidėjimas, kontribucija, kooperacija, parama, sandrauga.

Adleris – XX amžiaus mokslininkas humanistas, skyrė daug laiko aiškindamasis bendravimo ir bendradarbiavimo svarbą žmogui. Gydytojas psichiatras įvertinęs žmonių elgsenos modelius pastebėjo, kad žmogus turi įgimtą sugebėjimą bendradarbiauti (Adleris, 2003). Anot jo kiekvieno žmogaus tikslas yra patenkinti šį poreikį – bendrauti su kitais. Pasak Adlerio (2003), žmogaus asmenybė vystosi iki penkių metų, vėliau ji tik tobulėja, svarbu užtikrinti, kad individas galėtų tenkinti savo socialinius interesus. Salivanas (1970) teigia, kad asmenybė, tai tiesioginis tarpasmeninių santykių atspindys. Psichologas manė, kad žmogus tai biosocialinė būtybė, kurios prigimtis yra bendrauti ir bendradarbiauti, taip jis kuria save ir aplinką (Vande, 2004). Fromas (Hoffman, Dassie, 2003) taip pat rašė apie žmogaus bendravimo svarbą. Pasak jo, didžiausi nesutarimai kyla dėl žmonių bendradarbiavimo stokos. Fromas išskyrė produktyvų ir neproduktyvų socialinius charakterius. Produktyvus, tas kuris egzistuojamas kuria socialinius ryšius. Bendraujantys individai kuria vertę, kelia pasitikėjimą. Visai priešingai elgiasi neproduktyvaus socialinio charakterio asmenys (1973). Maslowas (1962) savo poreikių piramidėje taip pat skyrė vietą bendravimui, bendradarbiavimui, ryšio su kitais kūrimui. Galima teigti, kad visi humanistinės psichologijos atstovai sutarė, jog bendravimas ir bendradarbiavimas kiekvienam žmogui yra svarbūs nuo pat gimimo. Šio poreikio patenkinimas lemia sėkmingą kiekvieno žmogaus būties unikalumo atradimą, nes savito „aš“ ieškojimas atsiranda tik per santykį su kitais (Merkel, Betsey, 2010).

Dabartiniame anglų kalbos žodyne (2001) žodžiui „bendradarbiavimas” priskiriamos kelios reikšmės: *cooperation, contribution, collaboration*. Nors šių žodžių reikšmė panaši, tačiau jų vartojimo tikslas skirtingas. Cooperation – bendradarbiavimas, kooperacija, parama, sandrauga. Dažniausiai šis terminas pasirenkamas, kai norima apibūdinti dviejų ar daugiau įmonių, organizacijų (žmonių grupių) darbą kartu. Terminas vartojamas, kai kalbama apie gamybos sektorių, prekybą, ekonomiką, finansus. Contribution žodžio aiškinime taip pat galime rasti bendradarbiavimo sąvoką. Tikslėnis apibūdinimas yra pagalba, įnašas, kažkas kuo tu gali prisidėti prie kitų, kad pavyktų pasiekti tikslą. Sąvokos aiškinime atsiranda nauja įžvalga, darbas dėl bendro tikslo. Būtina atkreipti dėmesį, kad čia nėra apibūdinama ar tai susitarimas, ar tikslas siekiamas įdedant vienodai pastangų. Collaboration – situacija, kai du žmonės ar didesnė jų grupė susitaria dirbti kartu, siekti bendro tikslo. Žodžio reikšmė yra artimiausia lietuviškam žodžio „bendradarbiavimas“ aiškinimui (Mokomasis anglų kalbos žodynas, 2012).

Dabartiniame lietuvių kalbos žodyne (2012) bendradarbiavimas aiškinamas kaip jungimas, vienijimas kooperacijos pagrindais, darymas ką bendromis jėgomis. Mokomasis lietuvių kalbos žodynas (2000) bendradarbiavimo sąvoką aiškina kaip darbą su kitais, susieta darbo ryšiais. Žemiau pateiktoje lentelėje bendradarbiavimo bei bendravimo terminai analizuojami chronologiškai pagal leidinio datą. Galime pastebėti, kad bendravimui atsirasti būtinas santykis tarp žmonių. Dėl šio santykio atsiranda mokymasis, keitimasis informacija. Bendravimas taip pat gali virsti partneryste, draugyste, bendru naudos siekimu, tai padeda kurti bendruomenes. Bendravimo ir bendradarbiavimo sąvokos aiškinimo kitimas 1978-2017 metais leidžia pastebėti, kad autorių pateikiamuose aiškinimuose mažėja bendravimo artumo svarba (1 lentelė).

1 lentelė. Sampratos aiškinimas

Šaltinis	Samprata
Vygotsky (1978)	Bendradarbiavimas atsiranda per dialogą , socialinę sąveiką ir bendro sprendimo priėmimą su kitais. Šie procesai padeda individualiam ir kolektyviniam augimui.
Anzenbacher (1992)	Bendravimas – žmogaus kontakto su kitu žmogumi užmezgimas. Siekis bendrauti neretai užima pagrindinę vietą šalia motyvų, skatinančių žmogų bendrai praktinei veiklai.
Lukšienė (1993)	Bendradarbiavimas – tai darbas , siekiant bendro tikslo. Svarbu, kad tėvai ir pedagogai suprastų ir įsisąmonintų tikslą, numatytų jo pasiekimo būdus.
Butkienė, Kepalaitė (1996)	Bendradarbiavimas – tai darbas kartu siekiant bendro tikslo .

1 lentelės tęsinys

Westwood (1996)	Bendradarbiavimas – dviejų ar daugiau asmenų bendra veikla, dalijantis patirtimi , ieškant tinkamiausiu pagalbos būdų ir juos įgyvendinant.
Teresevičienė, Gedvilienė (2000)	Bendravimas – betarpiškų žmonių santykių sritis. Bendraudami žmonės pripažįsta vieni kitus esant asmenybėmis, taip jie vieni kitus auklėja, skatina save išreikšti ir sudaro bendrą sąjungą.
Achinstein (2002)	Bendradarbiavimui pasiekti būtinas kompromisas , skirtingų interesų suderinimas.
Vaicekauskienė (2003)	Bendradarbiavimas yra socialinės sąveikos forma, kuri naudojama siekiant: kurti bendrą veiklą ir padėti mokytis vienas kitą.
Wanyera (2004)	Bendradarbiavimas – absoliuti tarpusavio pagarba ir lygybės pripažinimas, dalijimasis įgūdžiais ir informacija, bendras sprendimo priėmimo, šeimos individualumo ir vaiko unikalumo pripažinimas.
Kontautienė (2006)	Bendradarbiavimas yra veiksmingesnė, bendravimo forma, nes susideda iš bendravimo ir veiklos.
Jovaiša (2007)	Bendravimas – žmonių socialinės būties forma, pasireiškianti žmonių santykių užmezgimu ir palaikymu, draugyste bei partneryste .
Puškorius (2007)	Bendradarbiavimas – ypatinga veiklos rūšis, kuomet dalyvaujant keliems vykdytojams , valdymo subjektams, institucijoms, sistemoms ar net valstybėms siekiama bendro.
Bruce, Ricketts (2008)	Bendradarbiavimas – tarpusavio bendravimo procesas dirbant ir siekiant abipusės naudos .
Datnow (2011)	Bendradarbiavimo sėkmė priklauso nuo savanoriško apsisprendimo, kad dirbti kartu yra produktyvu ir malonu.
Dabartinės lietuvių kalbos žodynas (2012)	Bendradarbiavimas – dirbti kartu su kitais.
Oxford dictionaries (2013)	Bendradarbiavimas – procesas darbo drauge, kuriant dėl tikslo .
Barfield (2016)	Nepriklausomai nuo konkrečios formos, bendradarbiavimas apima sprendimų priėmimą kartu su kitais, dalijimasi atsakomybe , kad būtų galima pasiekti daugiau, nei įmanoma tai padaryti individualiai.
Corbit, John; McAuliffe, Katherine; Callaghan, Tara C.; Blake, Peter R.; Warneken, Felix (2017)	Bendradarbiavimo skatinimas lemia mažėjančią nelygybę , norą dalintis.

Šaltinis: sudaryta autorės

Kaip teigia Kontautienė (2006), bendradarbiavimas siekia senus antikos laikus ir yra socialinių humanitarinių mokslų kategorija, nulemta filosofinių apmąstymų apie žmogaus sąveiką su žmogumi, priklausančią nuo pažiūrų į žmogų, ir kultūros. Autorė išskyrė, kad bendradarbiavimas yra veiksmingesnė, bendravimo forma, nes susideda iš bendravimo ir veiklos. Bendravimo ir

bendradarbiavimo sąvokos turi panašumų, tačiau esminis šių žodžių skirtumas yra apibrėžtas lentelėje. Lukšienės (1993) teigimu, bendradarbiavime svarbiausios dvi dalys: darbas ir tikslas. Vėlesnių autorių aiškinimuose atsiranda ir žmogaus svarba bei dalijimosi, patirties aspektai. Butkienė ir Kepalaitė (1996) apibrėžia, kad bendradarbiavimas – tai darbas kartu siekiant bendro tikslo. Dėl to visiems, kurie ruošiasi bendradarbiauti, pirmiausia svarbu aptarti ir įsisąmoninti bendrą tikslą. Teresevičienė, Gedvilienė (2000) pabrėžia savo požiūrį teigdamos, kad bendravimas yra buvimas kartu su kitais, pokalbiai, pagalba kitiems, dalijimasis medžiaga. Bendradarbiauti ir dirbti tik būnant vienoje grupėje – skirtingi dalykai, nes asmenys būdami vienoje grupėje gali dirbti ir atskirai, siekdami to paties tikslo, o bendradarbiaujant dirbama išvien taip, jog grupės laimėjimas yra svarbesnis už pavienio grupės nario rezultatą. Autorės išskiria ir darbo kartu aspektą, tačiau nepriskiria jo bendradarbiavimui, šiam santykiui atsirasti svarbu bendro tikslo siekimas ir dalijimasis, kuris buvo minėtas ankstesnių autorių. Tikslo siekimą kartu taip pat mini ir Lukšienė (1993), Butkienė, Kepalaitė (1996), Oxfordo žodynas (2013). Anot Vaicekauskienės (2003), bendradarbiavimas yra apibrėžiamas kaip socialinės sąveikos (lotyniškas atitikmuo – „interaction“) forma, kuri naudojama siekiant:

- organizuoti bendrą partnerių veiklą ir derinti bendrus veiksmus, vienyti individualias pastangas, t. y. kurti bendradarbiavimo veiksmų sistemą;
- plėtoti socialinius bendradarbiavimo ir pagalbos santykius, bendrauti partneriams darant įtaką ir keičiant vienas kitą.

Didžiausią skirtumą lyginant su kitais autoriais galima pastebėti Wanyera (2004) aiškinime. Pasak autoriaus, bendradarbiavime labai svarbi absoliuti tarpusavio pagarba, lygybės pripažinimas, dalijimasis įgūdžiais ir informacija. Wanyeras mini absoliučią pagarbą, kuri iki šiol dar nebuvo pastebėta kituose leidiniuose. Taip pat labai svarbu pastebėti ir vaikų unikalumo pripažinimą, šis aspektas atskleidžia tolerancijos svarbą ir supratimą, kad pasaulyje užmegzti ryšius ir siekti bendro tikslo galima su pačiais įvairiausiais asmenimis. Tai pirmasis autorius paminėjęs bendradarbiavimo svarbą vaikystėje. Bendradarbiavimas (angl. collaboration) suprantamas kaip darbas kartu sutelkiant intelektines jėgas, padedant vienas kitam, susivienijant, veikiant kartu. Bendradarbiavimą galima traktuoti kaip ypatingą veiklos rūšį, kuomet ši veikla atliekama dalyvaujant keliems vykdytojams, valdymo subjektams, institucijoms, sistemoms ar net valstybėms (Puškorius, 2007). Tuo pat metu Jovaiša (2007) teigia, kad bendravimo sąvoka apima santykio užmezgimą. Šių laikų autoriai atskleidžia, kad bendravimas virsta tolimesniu santykiu tarp žmonių.

Bruce, Ricketts (2008) teigia, kad bendradarbiavime svarbiausias procesas, abipusės naudos siekimas. Šiuo atveju naudą galime priskirti bendram tikslui, tad sąvokos aiškinimas nėra papildytas išskyrus tai, kad anksčiau minėtas darbas čia traktuojamas kaip procesas, tai platesnė sąvoka, kuri apima daugiau sričių. Vėliausiuose leidiniuose, žodynuose, bendradarbiavimas apibūdinamas kaip jausmų, idėjų pasidalijimas, tai artimas aiškinimas bendravimui. Barfield (2016) aiškinimas panašus į Bruce, Ricketts (2008) – čia dar paminėta, kad žmonės dirbdami kartu sukuria žymiai didesnę vertę, nei dirbdami atskirai. Apžvelgus visų laikotarpių skirtingų šalių autorių aiškinimus pastebime, kad bendradarbiavime svarbus procesas, kurio metu keli asmenys dalijasi informacija ir taip siekia bendro tikslo. Būtina atskirti bendravimo ir bendradarbiavimo sąvokų skirtumą. Bendravimo apibūdinimas siejamas su žodžiais santykis, pokalbiai, dalijimasis patirtimi (Ciutienė, Stulgienė, 2004; Gedvilienė, 2000). Skirtingai nei bendravimas, bendradarbiavimo procesas kuriamas iškeliant lygybės, savanoriškumo, pagarbos ir atsakomybės principus, kad nauda būtų kuo didesnė (Wanyera, 2004).

Apie bendradarbiavimą rašo ir Friend, Cook (1992) kurie išskiria svarbiausius bendradarbiavimo bruožus:

- Savanoriškumas. Įpareigoja bendradarbiaujančias puses būti laisvomis ir pačioms pasirinkti.
- Lygiavertiškumas. Abi pusės dirbdamos kartu turi vienodas teises ir įsipareigojimus. Tai paminėjo ir Wanyera (2004).
- Tikslas. Jį mini dauguma bendradarbiavimo sąvokos aiškintojų, pabrėždami sąlygą, kad jis turi būti bendras.
- Atsakomybė. Pasidalijimas priimant sprendimus, dalijimasis ištekliais (Barfield 2016).
- Pagarba. Pasitikėjimas ir atsakomybė vienam prieš kitą.

Bendradarbiavimo proceso dalyviai atsakingi už save, kolegą, taip pat, bendro tikslo siekimo indelį, kurį kiekvienas jų stengiasi įnešti vienodą, ir supranta to svarbą visos grupės ar dviejų individų aspektu. Bendradarbiavimas labai svarbus ne tik versle, bendruomenėse, bet taip pat ir švietimo institucijose. Aktyviai veikiama naujos kartos ugdymo sfera, daroma įtaka vertybėms.

Visi kartu humanistinės psichologijos atstovai sutarė dėl bendro koncepto, kad bendravimas ir bendradarbiavimas kiekvienam žmogui yra svarbus nuo pat gimimo. Lukšienės (1993) teigimu, bendradarbiavime svarbiausios dvi dalys: darbas ir tikslas. Wanyera (2004) bendradarbiavimo apibrėžime labai svarbi absoliuti tarpusavio pagarba, lygybės pripažinimas, dalijimasis įgūdžiais ir

informacija. Apžvelgus visus laikotarpius, skirtingų šalių autorių aiškinimus, pastebėta, kad bendradarbiavime svarbus procesas, kurio metu keli asmenys dalijasi informacija ir taip siekia bendro tikslo. Būtina atskirti bendravimo ir bendradarbiavimo sąvokų skirtumą. Bendravimo apibūdinimas siejamas su žodžiais santykis, pokalbiai, dalijimasis patirtimi. Friend, Cook (1992) išskiria svarbiausius bendradarbiavimo bruožus: savanoriškumo, lygiavertiškumo, tikslo, atsakomybės ir pagarbos.

1.2 Bendradarbiavimas ugdymo procese

Piaže (2002) skyrė daug laiko vaikų psichologijos studijoms ir įrodė, kad vaikas visais vystymosi etapais yra išradingas, žingeidus ir aktyvus. Žaidimas, anot Piaže, yra vienas iš būdų mokiniui suteikti praktinį patyrimą. Pedagogo užduotis – atrasti tinkamą žaidimą ir, sukuriant ryšį, parodyti tėvams kaip tinkamai ugdyti vaiką. Malinausko (2000) nuomone, bendradarbiaujant sukuriama asmenybės socialinė esmė, vertybės, nuostatai, principai ir tikslai. Atlikus psichologinius tyrimus pastebėta, kad pozityvus bendradarbiavimas tarp pedagogų ir ugdytinių nėra viską lemiantis veiksnys padėsiantis įgyvendinti švietimo uždavinius. Pedagogai turi nuolat mokytis ir pažinti mokinius, bendrauti ir suprasti jų pasaulėžiūrą, taip pat prisitaikyti kuriant bendradarbiavimo kultūrą ugdymo įstaigoje. Atsižvelgiant į mokslininkų įžvalgas būtina nepamiršti, kad laikotarpis, kuriame auga vaikai, yra itin pasikeitęs. Dėl to naudojamos priemonės taip pat turi keistis net ir siekiant tų pačių tikslų. Technologiniai šuoliai XXI amžiuje vyksta nuolat, todėl būtina ne atsiriboti, o įgalinti ir kurti įrankius, padedančius išspręsti įvairias problemas. Viena jų – bendradarbiavimo kūrimas ikimokyklinio ugdymo įstaigoje (Lee, 2005).

Lietuvos pažangos strategijoje „Lietuva 2030“ išskirtos pamatinės vertybės, iš kurių viena – atvirumas kitokiam požiūriui, pozityvioms iniciatyvoms, dialogui ir bendradarbiavimui. Vienas iš pagrindinių tikslų – kurti veiklią, solidarią ir besimokančią visuomenę. Aiškinantis žodžių reikšmes pastebėta, kad solidarumo sąvoka interpretuojama panašiai kaip ir bendradarbiavimo (Burchinal, Roberts, Riggins, Zeisel, Neebe, Bryant, 2000). Solidarią visuomenę sieja bendri tikslai, interesai, vyrauja lygiavertiškumas (Vaicekauskienė, 2012). Autorė taip pat mini, kad sparčiai besikeičiančioje visuomenėje sudėtinga atnaujinti ugdymo infrastruktūrą, todėl labai svarbus naujų bendradarbiavimo formų, tarp privataus ir valstybinio sektoriaus, ieškojimas. Kurti bendradarbiavimo ryšius privalo ne tik didžiosios įmonės ir organizacijos, bendradarbiaujanti kultūra turi atsirasti dar ikimokykliniame ugdyme (Farran, 2000).

Remiantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimu (2003) galime apibūdinti, kokia ikimokyklinio ugdymo paskirtis. Įstatyme minima, kad pagrindinė ikimokyklinio ugdymo įstaigos užduotis yra padėti vaikui tenkinti prigimtinius, kultūros, etinius, socialinius ir pažintinius poreikius. Pakeitime aiškiai nurodoma, kad ikimokyklinės įstaigos nėra priežiūros institucijos, jų paskirtis ugdyti vaikus pagal jų amžiaus tarpsniui būdingus ypatumus. Įstatyme taip pat minima, kad ikimokyklinis ugdymas vyksta ne tik ugdymo įstaigose, visų pirma jis prasideda šeimoje, dėl šios priežasties tėvams būtina žinoti esmines vaiko auklėjimo ir mokymo ypatybes. Ikimokyklinis ugdymas Lietuvoje nėra privalomas. Remiantis Europos sąjungos statistikos duomenimis galima pastebėti, kad vaikai lankantys ugdymo įstaigą dar prieš mokyklą pasiekia aukštesnių socialinių, kognityvinių, lingvistinių gebėjimų, jiems geriau sekasi bendrauti (Marcon, 2002). Ikimokyklinio ugdymo įstaiga (Gežienė, 2014) – tai nuolat tobulėjanti šiuolaikinė institucija, siekianti atliepti besikeičiančius socialinius, ekonominius poreikius. Pasak Gražienės (2006), bendradarbiavimas ugdymo įstaigoje didina komandinio darbo efektyvumą, pasiekiami geresni ugdymo rezultatai, plečiasi tolerancijos ribos. Svarbiausia, visa apimanti bendradarbiavimo vertė pasireiškia vaiko gerovės puoselėjimu (OECD, 2001).

Barselonoje parengtose Europos Komisijos ministrų komiteto rekomendacijose (2012) teigiama, kad tėvų įtraukimas yra būtinas, norint sukurti kokybiškų paslaugų paketą, garantuojantį vaiko ugdymo tęstinumą. Dalijimasis atsakomybe tarp pedagogų ir tėvų vaiko ugdymo klausimais padeda konstruktyviai ir greitai spręsti iškilusiai problemas, stiprinti tarpusavio pasitikėjimą. Rekomendacijose numatoma, kad tėvų įsitraukimas turėtų būti vystomas skirtingais būdais ir priemonėmis (Smith, 1999). Tėvai – pagrindiniai programos įgyvendintojai, stokoja kvalifikuotų žinių apie ugdymo procesą. Dėl šios priežasties ikimokykliniame ugdyme tėvai privalo būti aktyviai įsitraukę dalyviai ir gilinti žinias bendradarbiaudami su pedagogais (Harkness, Tijen, 2000).

Martišauskienės (2012) teigimu, vienas iš pedagogų profesionalumo elementų – bendradarbiavimas. Nuolatinis konstruktyvus visų ikimokyklinio ugdymo įstaigos dalyvių dialogas padeda vaikui ugdymo procese turėti nuoseklų mokymo(si) vaizdinį. Esminis ugdymo komponentas sąveikaujantis su ugdymo kokybe yra bendradarbiavimas (Bitinas, 2000). Pasak Miltenienės (2005), pedagogams bendraujant su tėvais dažniausiai naudojamos vienakryptės komunikavimo priemonės, kurios nėra itin efektyvios kuriant bendradarbiavimo kultūrą. Volteris Tomas (2000) knygoje „Inkliuzinis mokymas“ pateikia atsakymus, kas turi būti įgyvendinta prieš pradėdant efektyvų bendradarbiavimo kūrimą. Pagrindiniai teiginiai – pedagogų atranka, ruošimas, mokymai, darbo

planavimas ir komunikacinės priemonės. Lietuvių tyrėjai Čiuladienė ir Valantinas (2013) išskyrė tris tėvų ir ugdymo įstaigos bendradarbiavimo būdus:

1. tėvų informavimas;
2. pagalba tėvams;
3. tėvų pakvietimas dalyvauti.

Dabartiniame ugdymo kontekste bendrai dirbdami tėvai su mokytojais gali patenkinti esminius vaiko poreikius, padėti vaikui realizuoti save kuriant tvirtą vertybinį pamatą, pastebėti vaiko stiprybes, suprasti mokslo reikšmę ir išmokti kontroliuoti savo norus bei poreikius (Dapkienė, 2002). Bendradarbiavimo kultūrą taikant šeimoje, didžiausi rezultatai pasiekiami, kai vaikai mato tiesioginį pavyzdį. Vaikui paaugus ir kuriant santykį su ikimokyklinio ugdymo įstaiga tėvai ir pedagogai ieško galimybių bendradarbiauti padedant vaikui tobulėti. Bajoriūnas (1993) išskiria bendradarbiavimą kaip edukacinį veiksni. Vienas iš būdų sukurti bendruomenę ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, tai tėvų komitetai, kuriuose renkami atstovai, klasės vardu išsakantys savo pastebėjimus darželio administracijai. Kitas būdas yra nuolatiniai susitikimai, kuriuose tėvai informuojami apie vaikų pasiekimus, gali išsakyti savo pastebėjimus. Taip pat dažnai naudojamas savanoriavimas veiklų metu siekiant, kad tėvai praleistų daugiau laiko ugdymo įstaigose ir susipažintų su taikomais metodikomis.

Ikimokyklinio ugdymo įstaigoje vaikas užmezga pirmuosius aktyvius socialinius santykius. Bendradarbiaujantys mokytojai ir tėvai gali padėti, kad santykio kūrimas būtų sėkmingas. Ugdymo įstaigos dalyviai (tėvai, mokytojai ir vadovai) nuolat komunikuoja tarpusavyje siekdami įgyvendinti edukacinius uždavinius. Jorutytės, Budreikaitės (2004) teigimu, darželis turi bendradarbiauti ir padėti tėvams ugdyti vaiką. Bermudez (1994) išskiria šiuos būdus, padedančius kurti bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme:

- Pozityvus bendravimas kasdien;
- Įtraukiantys trumpi pokalbiai kiekvieną dieną;
- Telefono skambučiai;
- Svečiavimasis ugdytinio namuose.

Atsižvelgiant į laikotarpį autorius pateikia tyrimais patikrintus pozityvaus bendradarbiavimo kūrimo būdus. Smirnovienė (2010) išskyrė platesnes bendradarbiavimo su tėvais formas: tėvų susirinkimus; individualius pokalbius su tėvais, susitikimus; tėvų dalyvavimą projektuose ir vaikų šventėse; tėvų švietimą (seminarus, paskaitas); informacijos sklaidą (informavimą raštu, žodžiu, SMS žinutėmis, elektroniniais laiškais, atvirų durų dienų organizavimą); konsultacijas tėvams įvairiais

klausimais; bendras vaikų ir tėvų išvykas. Visas jas galima taikyti kartu ir individualiai priklausomai nuo grupės poreikių ir galimybių.

Išanalizavus bendradarbiavimo svarbą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje būtina tikslinga išskirti bendradarbiavimo kūrimo etapus. Dettmer, Dyck, Thurson (2005) pateikia tokius bendradarbiavimo kūrimo etapus:

- Pasirengimas. Šis etapas skirtas pasiruošti sėkmingam bendradarbiavimui. Susipažinimas su dalyvaujančiomis pusėmis. Įgyvendinti šį etapą puikiai tinka seminarai, koncertai, paskaitos, diskusijos. Tėvai ir pedagogai šiame etape sužino apie bendruomenės kultūrą, abipusius lūkesčius.

- Įgaliojimų nustatymas (užduočių pasiskirstymas). Katinant išspręsti problemą išsiaiškinamos kiekvienos pusės užduotys ir susitariama dėl jų sprendimo kelio ir terminų. Būtina laikytis lygiavertiškumo principo ir visi proceso dalyviai privalo priimti vienodas atsakomybes.

- Sistemos sudarymas, išteklių paskirstymas (angl. framework). Šiame etape svarbu numatyti, kaip dalyviai galės susisiekti, bendrauti, matyti ir fiksuoti savo užduočių atlikimo laiką. Svarbu pamatuoti, kad visi ištekliai būtų vienodai paskirstyti.

- Refleksija. Kiekvienam etape būtina įsivertinti ar pasirinkti veikimo būdai tinkamiausi, ar visiems dalyviams pasiekama informacija apie rezultatus. Taip pat šiame etape numatoma, ką reikėtų keisti, tobulinti.

Įvertinus bendradarbiavimo galimybes ikimokyklinio ugdymo įstaigoje galima pastebėti, kad reikalingas mokytojų ir tėvų poreikių tenkinimo kompromisas. Siekiant sukurti bendradarbiaujančią kultūrą būtina nuosekliai ruošti ir įgyvendinti visus reikalingus etapus. Svarbu, kad abipusės vertybinės nuostatos sutaptų ir būtų remiamasi pagrindiniais principais: lygiavertiškumo, tikslų bendrumo ir bendros atsakomybės (Musvicienė, 2011).

Pagal teiginių turinį išskiriamos trys bendradarbiavimo sritys (Early Childhood Education and Care in Europe: Tackling Social and Cultural Inequalities (2009):

- tėvų informavimas, švietimas;
- analizė ir įsivertinimas;
- bendras veiklų organizavimas.

Pirmajame lygmenyje minimas informavimas, kuris turi vykti abipusiais kanalais. Tėvai informuoja pedagogus apie vaiko gebėjimus, charakterį, įpročius, tikslus ir pomėgius, pedagogai komunikuoja apie bendruosius amžiaus tarpsnio ypatumus. Kartu kurdami ir planuodami jie padeda

vaikui atskleisti savo gebėjimus, atrasti stiprybes ir padėti išspręsti kilusius konfliktus (Dewey, 1961). Visa tai pritaikoma praktikoje, tėvai ir pedagogai bendradarbiauja, susipažįsta ir aptaria vaiko charakterį, įpročius ir pomėgius. Ugdymo veiklos organizuojamos siekiant tėvams ir pedagogams kartu atpažinti vaiko interesus, pasiekimus, kompetencijas. Įgyvendinant šią bendradarbiavimo sritį ikimokykliniame ugdyme, bendras visų tėvų požiūris atsispindi apklausose, kuriose jie įvertina ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiklą. Dar viena tikslinga tėvų informavimo priemonė – vertinimo knyga, kurioje tėvai ir pedagogai dalijasi vaiko ugdymo patirtimi. Tėvų grupėje diskutuojama apie vaiko auginimo patirtį, sunkumų sprendimo galimybes. Toks bendradarbiavimo būdas yra svarbus individualizuojant vaiko ugdymo(si) procesą, gilinant asmenybinį pažinimą (Pocienė, 2010).

Analizės etape tėvai dažniausiai pasirenka klausytojo vaidmenį. Pedagogai atlikdami vaiko individualų vertinimą stengiasi pastebėti ne tik pasiekimus, bet ir kritines sritis, kuriose būtinas didesnis tėvų įsitraukimas ir pagalba. Aptariant vaiko vertinimą pastebima, kad tėvų ir pedagogų situacijos matymas išsiskiria (European agency, 2018). Taip atsitinka, dėl to, kad anketą apie vaiko raidos pasiekimus pildo mokytoja, kuri mato vaiką kas dieną, tačiau tik ugdymo įstaigos aplinkoje, tačiau vientisas vaiko situacijos vaizdinys gali būti kuriamas tik bendradarbiaujant ir šį procesą atliekant kartu (Ališauskas, Ruškus, Šepetytė, 2006). Būtinas į(si)traukimas visų ugdymo proceso dalyvių (tėvų, pedagogų ir vaikų), kurie galėtų padėti įvardinti lūkesčius, susitarti dėl atsakomybių ir proceso realizavimo.

Bendras veiklų organizavimas apima kitą svarbią bendradarbiavimo sritį, kurioje susitariama ir veikiama. Tai metodų ir tikslų aptarimas, aktyvus tėvų ir vaikų įsitraukimas kuriant įvairias veiklas. Vaiko ugdymo metodų, tikslų, priemonių aptarimas su tėvais. Šiame procese visi (tėvai, vaikai ir pedagogai) įsitraukia kuriant įvairias veiklas. Kartu planuojamos užduotys ir sprendžiamos problemos. Prie bendrų veiklų būtina paminėti ir išvykas, ekskursijas, mokymąsi pakeičiant aplinką. Tėvų dalyvavimas plečia vaikų akiratį, ugdo pasitikėjimą. Atsižvelgiant į ugdymo temas galima kviesti tėvus pasidalinti profesine, asmenine patirtimi. Pasakoti apie savo karjeros kelią, motyvuoti ugdytinius. Prisidėti veikimu tėvai gali sekdami pasakas, planuodami veiklas klasėje ir kieme. Savanorystė ugdymo įstaigoje taip pat didina tėvų įsitraukimą, pagarbą pedagogo profesijai. Burianti bendrai veiklai priemonė – tėvų komitetai, kuriuose tėvai kelia konkrečius uždavinius ketindami racionaliai išspręsti problemas. Komitetuose tėvai pasiskirsto atsakomybėmis, įsitraukia, būna įgalinami veikti (Senechal, Lefevre, 2002). Bendruomeniškos ugdymo įstaigos kūrime svarbu įsitraukti į miesto, šalies renginius, šventes, dalyvauti socialinėse akcijose. Svarbu, kad prie šių procesų savanoriškai prisijungtų ne tik pedagogai,

bet ir tėvai, mokiniai. Veikdami kartu jie atstovaus ugdymo įstaigą, mokysis patirdami. Koncertai, parodos, socialinės akcijos suburia bendraminčius ir kuria artimus ryšius. Aukščiausias bendradarbiavimo pavyzdys yra tėvų įgalinimas pavaduoti laikinai išvykusius mokytojus. Sukuriamas pasitikėjimo ryšys, kai dirbdami kartu tėvai ir pedagogai asimiliuoja vieni kitų veiklą padėdami vaikams mokytis, kurdami vertybinį pamatą.

2012 metais tliktame Juodaitytės, Kazlauskienės, Gaučaitės, Ušeckienės, Bakutytės tyrime atskleista, kad tėvai savo informavimo ir švietimo ugdymo klausimais nesuvokia kaip būtinybės. Švietimo skyrių atstovai kaip didžiausią problemą įvardija, tai kad tėvų informavimas, švietimas nesulaukia pakankamo dėmesio. Bendrų veiklų organizavimą labiausiai vertina pedagogai. Tyrimai parodė, kad bendra populiacija yra linkusi rinktis vartotojišką ugdymo modelį, kuriame tėvai paslaugas užsako, apmoka ir tikisi neprisidėję gauti rezultatą. Bendrų veiklų organizavimu dažniau džiaugiasi daugiau nei 3 vaikus turintys tėvai, suvokdami, kad taip galės įsijungti į bendruomenę.

Bendradarbiavimo vertingumas pagrindžiamas ir ugdymo įstaigose. Pasak Budreikaitės – tėvai ir pedagogai veikdami kartu sukuria palankias sąlygas vaiko ugdymo procesui veikti teisingai, sukurti didesnę vertę. Pradėti siūloma nuo pagrindinių bendradarbiavimo kūrimo etapų – Dettmer, Dyck, Thurson (2015) išskyrė šiuos: pasirengimas, įgaliojimų nustatymas, išteklių paskirstymas, refleksija. Pasirinkus vieną iš trijų bendradarbiavimo rūšių (tėvų informavimas, ugdymo proceso analizė, veiklų organizavimas) būtina įgyvendinti visus etapus. Kaip įvardija specialistai (Senechal, Lefevre, 2002), pasitaiko, kad neįgyvendintos bendradarbiavimo kūrimo fazės sukelia nepasiekiamą bendradarbiavimo kultūros atotrūkį ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Vienos tinkamos bendradarbiavimo formos, kuri tiktų visiems tėvams ir pedagogams nėra, visos kartu, taip pat neišpildo visų būtinų poreikių. Pagrindinė problema, kurią būtina išspręsti, tai surasti įrankį, kuris apjungtų įvairias bendradarbiavimo formas ir būtų lengvai prieinamas kiekvienam vartotojui.

1.3 Mobilų programų panaudojimas bendradarbiavimo procese

Botsman (2010) – mokslininkė pirmoji paminėjusi bendradarbiavimo tarp vartotojų galimybę, kalbėjusi apie tai, kaip technologijos keičia pasitikėjimą, o tai, savo ruožtu, gyvenimo įpročius. Savo veikla ji stengiasi parodyti, kad bendradarbiavimui atsirasti svarbus pasitikėjimas. Atlikusi ne vieną tyrimą išsiaiškino, kad žmogaus prigimtis yra dalintis, o technologijos gali padėti tai įgyvendinti išnaudojant mažiausiai resursų. Collins (2010) teigė, kad bendradarbiavimas gali ir turi būti naudojamas visur. Nuo paslaugų srities, ekonomikos gerinimo, užterštumo mažinimo iki socialinių

kontaktų ieškojimo. Bendradarbiaujantys individai laimi visur, sukuria geresnį produktą. Sukurti ryšį tarp žmonių, padėti išlaisvinti nuo neįmanomų funkcijų, laiko ir kitų problemų padeda technologiniai pasiekimai. Tapscott (2012) taip pat tyrinėja bendradarbiavimo ryšį su technologijomis. Technologinis visuomenės augimas, pasak Tapscott (2016), yra tai, kad užaugusi karta ne tik turi technologijas, jie gyvena su jomis ir supranta jų veikimo principus. Dabar keliamas pagrindinis klausimas: kaip pasinaudoti šiomis galingomis technologinėmis priemonėmis? Kompanijos, naudojančios naujausias technologijas, bendradarbiauja nuolat – ne tik lokaliai, bet ir globaliai, taip niekada neatitrūkdamos nuo vartotojų poreikių ir visuomenės gerovę užtikrinančių sprendimų. Pasak Tapscoto, organizacija pažinusi savo individus gali sujungti juos į tinklą. Bendraujantys pedagogai ir tėvai gali padėti vienas kitam, taip ne tik kuriamas bendradarbiuojančios kultūros pavyzdys, bet ir sukuriama tinkama platforma, kuri tiktų abiejoms vartotojų pusėms ir sutaupyti organizacijos resursų (Slušnienė, Parišauskienė, Balčėtienė, 2017).

Žmonių grupė, dirbdama kartu, įrodė galinti sukurti neįtikėtinus projektus. Masinis bendradarbiavimas gali pagerinti pasaulį. Puikus to pavyzdys – „Vikipedija“, internetinės enciklopedijos, kurią gali redaguoti visi vartotojai, atsiradimas. Ahn (2012), „Decapcher“ įkūrėjas, daug dėmesio skiria technologijoms, skirtoms bendradarbiavimui. Programa, padedant žmonėms, leidžia išversti milijonus skaitmenizuotų knygų. Nors didžiąją darbo dalį atlieka kompiuteris, žmonės perskaito ir įveda neįveikiamus kompiuterio „smegenims“ žodžius. Sistema susieta su el. pašto apsaugos funkcija, kurios tikslas atskirti žmogų nuo kompiuterio. Tokiu būdu, internetinio saugumo procedūrą atliekantis vartotojas prisideda prie knygų vertimo. Šiuo metu tokių žmonių daugiau nei 750 milijonų. Dar vienas iš projektų, kuriame bendradarbiavimas sukuria pridėtinę vertę – tai „Duolingo“ Ahn (2014). Programa, kurios tikslas padėti mokytis kalbos verčiant žodžius. „Learning by doing“ (liet. „mokymasis veikiant“) metodu pagrįstas mokymasis, vertinamas kaip vienas efektyviausių būdų mokytis.

Interneto vaidmuo ugdymo procese pakeitė daugybę nusistovėjusių tiesų. Kuriamos svetainės, tinklaraščiai, įvairios programos, kurios padėtų žmonėms siekti bendro tikslo. Mobilieji telefonai dažniausiai naudojami naršymui, socialiniams tinklams, naujienų skaitymui. Pasak Čėčiukšos (2016), telemetrija yra labiausiai auganti mobiliųjų technologijų sritis. Viena iš aktyviai plėtojamų sričių, kurias galime naudoti jau šiandien – tai efektyvumo programėlės.

Didėjant mobiliųjų telefonų paklausai būtina įvertinti kokia papildoma operacinė įranga reikalinga jiems sėkmingai funkcionuoti, kuo ji skiriasi (Grūza, 2017). Šiuo metu populiariausios keturios mobiliųjų telefonų operacinės sistemos:

- android
- iphone OS
- blackberry
- Windows Mobile

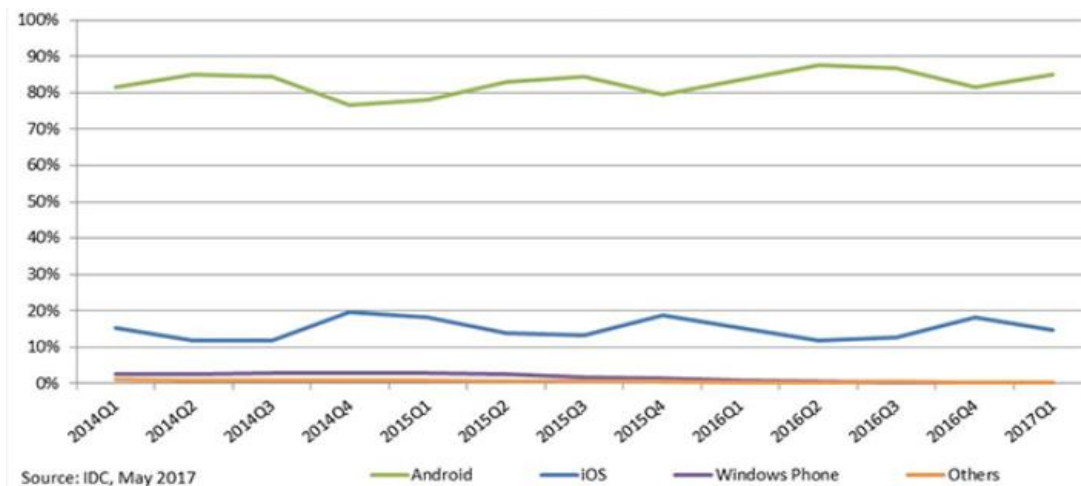
Android operacinė sistema – tai „Google“ sukurta atviro kodo sistema, palaikoma Linux, pradėta masiškai naudoti 2008 metais. Parduodama su keliomis integruotomis programomis (Matuliauskas, 2012). Android operacinę sistemą naudojančios telefonai išsiskiria savo specifikacijomis – aukštos rezoliucijos ekranais, GPS imtuvais, wifi, bluetooth, HSPDA ryšiais, aukšto dažnio procesoriais, talpia darbine atmintimi, aukštos rezoliucijos kameromis, HD, UHD 4k vaizdo įrašymu. Pasiekamos atviros mobiliųjų telefonų programų parduotuvės (Di Cerbo, Girardello, Michahelles, Voronkova, 2010).

Iphone operacinė sistema sukurta 2007 metais, palaikoma ARM procesoriaus. Skirtingai nei android, tai uždaro kodo operacinė sistema. Kaip ir android parduodama su pagrindinėmis taikomosiomis programomis. Ši operacinė sistema kurta ir projektuota Iphone mobilijam telefonui, vėliau pritaikyta ir Apple įrenginiams (Fried, 2010).

Blackberry operacinė sistema dažniausiai naudojama vidiniams įmonių tinklams sujungti. Išsiskiria plačiomis apsaugos sistemų parametrų nustatymo galimybėmis. Taip pat ši operacinė sistema nesudėtingai sinchronizuoja duomenis į kompiuterį. Blackberry operacinės sistemos naudotojai turi patogią el. pašto naudojimo funkciją. Viena didžiausių problemų šioje sistemoje yra tai, kad naudojama tik firmos „research in Motion limited“ (RIM) įrenginiuose.

Windows mobile operacinė sistema sukurta 2000 metais ir buvo skirta nešiojamiems kompiuteriams, vėliau pritaikyta ir telefonų rinkoje.

Remiantis 2017 metų statistikos duomenis operacinių sistemų populiarumas per pastaruosius ketverius metus pasiskirstė taip, kaip matoma pirmame paveiksle. Android operacinė sistema savo populiarumu lenkia visas kitas sistemas. Vartotojai, kurie pasirinko android, sudaro 85 % visų telefonų naudotojų. Per paskutinį laikotarpį Iphone operacinės sistemos vartotojų sumažėjo nuo 15,4 % iki 14,7 %. Visai nežymią dalį sudaro Windows mobile operacinių sistemų naudotojai, kurių skaičius tendencingai mažėjo ir 2017 metais siekė vos 0,1 %. Kitos sistemos neišskirtos, tačiau visos jos taip pat užima ne didesnę nei 0,1 % rinkos. Remiantis šia statistika, galima daryti prielaidą, kad renkantis operacinės sistemos pasiekiamumą būtina atsižvelgti į android vartotojus.

1 pav. Išmaniųjų mobiliųjų telefonų ir jų operacinių sistemų pasiskirstymas pasaulio rinkoje (Interactive Data Corporation, 2017)

Mobilios programėlės – tai išmaniems telefonams, kompiuteriams, planšetėms skirtos programėlės, kurios didina jų naudojimo galimybes. Paprastai programėles galima parsisiųsti iš specializuotų parduotuvių (Apple Apps store, Google play, Windows Phone Marketplace ir t.t.). Ateities technologijos kuria strategijas lengvinančias sąlygas įgyvendinti bendradarbiavimą panaudojant mobiliąs programas (Mannheimer 2015). Mokytojai yra pasirengę išbandyti ir naudoti mobiliąs programas kasdieniame darbe, tikėdamiesi palengvinti savo ir aplinkinių profesinius įpročius. Svarbiausia užduotis – tinkamai supažindinti ir nuolat plėsti žinias apie programų galimybes (Khaddage, Lattemann, Bray, 2011). Moksliniais tyrimais įrodyta, kad panaudojant mobiliąs programas įsitraukimas į veiklą didėja, priešingai nei pasirenkant įprastus metodus (Piotrowski, Meester 2018). Šis pavyzdys tinka ne tik vaiko ugdymo proceso gerinimui, bet ir suaugusių ryšių kūrimui.

Mobilios programos, pagal jų technines galimybes, skirstomos į tris tipus (Herrick 2017):

- Vietinės programos – kurios skirtos vartoti mobiliems telefonams ir planšetingiems kompiuteriams. Šias programas yra sudėtingiau surasti, nes jos skirtos naudoti be internetinio ryšio. Dažniausiai pasirenkamos siekiant perduoti informaciją, tačiau ji neatnaujinama (tvarkaraščiai, skaičiavimo, rankos koordinacijos ir pan. žaidimai). Labai dažnai tokios programos skirtos testuoti vartotojų poreikius, prieš sukuriant baigtinį, pilną produktą. Vietinės programos neskatina įvairovės ir yra skirtos išspręsti vieną konkrečią užduotį (Stasytis, 2017).

- Mobilios internetinės programos – skirtos vartoti įvairiose internetinėse naršyklėse (Internet Explorer, Google Chrome, Mozilla Firefox, Safari, Vivaldi ir t.t.). Šioms programoms būtinas interneto ryšys. Dažniausiai tokios programėlės lyg internetinis puslapis, kuriame

nėra mygtukų, o valdyti ir atlikti funkcijas galima dviem paspaudimais ar brūkštelėjimu aukštys, žemyn. Internetinės programėlės yra patogesnės programos kūrėjui tuo, kad jas bet kuriuo metu galima atnaujinti, papildyti (įvairūs naujienų puslapiai, orų prognozės ir t.t.) Internetinės programėlės ypatingos tuo, kad jų parsisiųsti nereikia, tačiau būtinas internetinis ryšys (Pikiotaitė, 2014).

- Hibridinės programos – šios programos veikia naudojamos internetinei ir vietinei programėlei būdingus bruožus. Įrašomas naudojant CSS ar HTML5 technologijas. Hibridinės programėlės išsiskiria tuo, kad turi didesnį prieinamumą. Vartotojai jas pastebi ne internetinėse svetainėse, bet ir mobilių programų parduotuvėse. Jos pritaikytos naudoti su internetiniu ryšiu ir be jo, todėl yra patogesnės vartotojams. Taip pat išsiskiria funkcionalumu, nes lengvai susiejamos su techninėmis namų valdymo programomis, kamera, GPS, išmaniaisiais laikrodžiais ir kitais prietaisais (Vizbaras, 2013).

Mobiliųjų programų kūrėjai renkasi populiariausias operacines sistemas, veikiančias Android ir iOS platformose. Informacijos apie šias programas galima rasti pakankamai, kad būtų sudarytos tinkamos sąlygos jas kurti ir pritaikyti. Neretai pasitaiko saugumo sutrikimų, kai programinę įrangą vartotojai siunčiasi užkrėstu kodu įterptu esančiose programose. Šių pavojų nepavyksta išvengti, kai siekiama programėlę gauti iš nepatikimų šaltinių (Dwivedi, Clack, Thiel 2010).

Renkantis mobilią programą būtina įvertinti ne tik jos tinkamumą, technines galimybes, bet ir apgalvoti, ar ji saugi naudoti (Vitkutė – Adžgauskienė, 2017). Keliami saugumo reikalavimai yra skirti sustabdyti neteisėto duomenų siuntimo, naudojimo grėsmes. Sunkumai, su kuriais susiduria vartotojai – tai virusai, tiksliau kenkėjiškos programos, kurios platinamos siekiant pakenkti ar sutrikdyti įmonių ar individualių asmenų darbą. Reikšmingas veiksnys, sukiantis mobiliųjų programų naudojimo klaidas – darbuotojai, žmogiškos klaidos dėl neatidumo, žinių trūkumo (Curphey, Scambray, Olsan, 2013). Saugiausios mobilios programos yra vietinės (ang. native), kurios kuriamos telefonui ir yra apsaugotos įvairiomis papildomomis programomis. Nesaugiausios mobilios programos, Android operacinėms sistemoms kuriamos programėlės, kurių 90 % sudaro lengvai pažeidžiamos programos (Amy Gahran, 2011).

Peržiūrėjus pagrindines mobiliųjų programų talpyklas galima įvertinti jų rūšis pagal kategorijas. Mobiliąją programą, pasirinkus operacinę sistemą, galima patalpinti skirtingose mobiliųjų programų parduotuvėse: „Google Play“, „Windows Phone Store“, „Samsung Apps“, „Apple Store“ ir kitose mobiliųjų programų parduotuvėse, kurios priklauso nuo išmaniojo telefono operacinės sistemos. Dažniausiai naudojamoje „Google play“ parduotuvėje programos skirstomos į keturias kategorijas:

programos, filmai, muzika, knygos. Siekiant įgyvendinti bendradarbiavimo procesą ikimokykliame ugdyme naudingiausios socialinio turinio, ryšių, švietimo programų kategorijos (Shrestha, 2007).

Mokyklose dažniausiai naudojamos šios programos: „Mano dienynas“, „Eduka dienynas“, „Tamo“, „Veritus“. Visos programos kurtos ir naudojamos internetinėje svetainėje (Švietimo ir mokslo ministerija, 2017). Programų kūrėjai stengiasi jas pritaikyti ir išmaniųjų telefonų rinkai, jos transformuojamos į mobilias programas. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos gali pasirinkti dvi programas, kurios padeda komunikuoti tėvams ir pedagogams: „Mūsų darželis“ ir „Kindervibe“ programos (Rupeikaitė, 2015).

Sėkmingai veikiančios įmonės naujausias technologijas bendradarbiavimui naudoja nuolat – ne tik lokaliai, bet ir globaliai (Tapscott, 2016), niekada neatitrūkdamos nuo vartotojų poreikių ir visuomenės gerovę užtikrinančių sprendimų. Mobilių programų kūrėjų tikslas išspręsti vartotojų problemą. Svarbu įvertinti jų poreikius ir kurti atitinkamus programos parametrus, išskirti kokią operacinę sistemą klientai naudoja dažniausiai, kokius poreikius ji privalo patenkinti. Taip pat nepamiršti įvertinti saugumo kriterijų ir atsižvelgiant į juos programą ne tik paleisti į rinką, bet nuolat išbandant gerinti jos parametrus. Siekiant apsaugoti mobilias programas būtina užtikrinti darbuotojų kompetenciją, sustabdyti virusų įsiskverbimą bei neteisėto duomenų naudojimo grėsmę. Pedagogai yra pasirengę naudoti mobilias programas siekiant kurti ryšius su tėvais ir taip gerinti vaiko ugdymo procesą ikimokyklinėse įstaigose.

2. TĖVŲ IR PEDAGOGŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBIŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ PROGRAMĄ TYRIMO METODOLOGIJOS PAGRINDIMAS

Šioje darbo dalyje pagrindžiami pasirinkti tyrimo instrumentai. Įvardijamas teorinis galimybių modelis. Apibrėžiami duomenų rinkimo etapai. Atliekamas imties skaičiavimas ir pasirenkami tyrimo organizavimo metodai. Paaiškinami visi tyrimo etikos principai, kurių laikytasi atliekant tiriamąjį darbą.

2.1. Tyrimo instrumento pagrindimas

Siekiant ištirti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo ikimokykliniame ugdyme galimybes taikant mobilią programą, buvo sukurta charakteristikų, kriterijų ir indikatorių sistema. Charakteristika apibrėžia pagrindinius konkretaus reiškinio, daikto ar atvejo bruožus. Kriterijus yra vertinimo pagrindas, pagal kurį nustatomi indikatoriai, klasifikuojama. Kiekvienai charakteristikai priskiriami vienas ar keli kriterijai, pagal kuriuos vertinami atvejo ar reiškinio bruožai. Apibrėžus pagrindines tiriamojo darbo charakteristikas, įvertinus kriterijus svarbu išskirti, kokia yra kiekvieno kriterijaus išraiška – indikatorius. Indikatorius parodo, kurio nors parametro kitimą (Tarptautinių žodžių žodynas, 2007). Šiame tyrime indikatorius naudojamas kaip vertinimo kriterijus padėsiantis išsiaiškinti tyrimo respondentų nuomonę apie mobilios programos naudojimo galimybes ikimokykliniame ugdyme, bendradarbiavimo kontekste.

Teorinėje darbo dalyje sugrupuoti autorių teiginiai apie bendradarbiavimą. Lukšienės (1993), Butkienės, Kepalaitės (1996) bendradarbiavimo apibūdinime išskirtos svarbiausias dvi dalys, darbas ir tikslas. Vėlesnių XXI amžiaus autorių aiškiniuose pastebimas išsamesnis sąvokos apibrėžimas. Teresevičienė, Gedvilienė (2000), Vaicekauskienė (2003), Jovaiša (2007) ir kiti bendradarbiavimo neatsieja nuo žmonių santykių, kurių metu dalyviai vienas kitą skatina, moko, auklėja, padeda spręsti problemas, kuriama draugystė bei partnerystė grįsta pasitikėjimu. Autoriai Wanyera (2004), Bruce, Ricketts (2008) mini, kad bendradarbiavimas – procesas, kuriame labai svarbus naudos siekimas, tarpusavio pagarba, lygybės pripažinimas, dalijimasis įgūdžiais ir informacija. Remiantis mokslinės literatūros analize pastebėta, kad bendradarbiavimo sąvoka labai skirtingai apibūdinama priklausomai nuo laikmečio, konteksto ir bendradarbiaujančių dalyvių. Atlikus išsamią apžvalgą išskirti kriterijai padėsiantys įvertinti bendradarbiavimo pasireiškimą ikimokykliniame ugdyme. Iš pirmos darbo dalies išskiriamos trys charakteristikos padėsiančios išsiaiškinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą. Viena jų – bendradarbiavimo edukacinių aspektų

charakteristika. Šiame darbe taip pat labai svarbūs bendradarbiavimo būdai, kas šiame tyrime yra antroji charakteristika, ir trečioji – techninis mobilios programos įvertinimas.

2 lentelė. Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybių ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą tyrimo charakteristikos, kriterijai ir indikatoriai

Charakteristikos	Kriterijai	Indikatoriai
Bendradarbiavimo edukaciniai aspektai	Tikslas	Tėvai skatinami įsitraukti į veiklas; Mokoma pažinti vaiko amžiaus tarpsnio ypatybes; Auklėjimas paremtas tais pačiais principais, metodais, priemonėmis; Kuriamas pasitikėjimu grįstas bendravimas; Pripažįstamas vaikų unikalumo; Dėmesys individualizuojamas.
	Procesas	Sprendžiama problema, atliekamas darbas; Procesas ilgalaikis, turintis kelis įgyvendinimo etapus; Siekiami bendro tikslo, dėl kurio susitarta; Pasiskirstoma atsakomybėmis; Sprendžiamos problemos rūpi tėvams ir pedagogams; Remiamasi pagarbos, lygybės, savanoriškumo principais; Pasirenkamos įvairios komunikavimo priemonės.
	Santykis	Pokalbiai tarp skirtingų grupių dalyvių; Dalijimasis informacija, patirtimi; Veikla kartu; Pagalba sprendžiant situacijas; Kuriamas ryšys dėl vaiko; Keičiamos nuostatos, įsitikinimai.
Bendradarbiavimo būdai	Tiesioginis	Savanorystė; Komitetai; Skambučiai; Trumpi pokalbiai; Individualūs pokalbiai; Seminarai; Konkursai; Susirinkimai; Šventės; Svečiavimasis ugdytinio namuose; Išvykos.
	Netiesioginis	El. laiškai; Trumpos žinutės telefonu; Rašteliai į namus; Stendai; Nuotraukos; Video medžiaga; Tiesioginės transliacijos; Kvietimai; Įgaliojimai; Namų užduotys.

2 lentelės tęsinys kitame puslapyje

2 lentelės tęsinys

Techninės programos galimybės	Spartumas	Programos įdiegimas; Programa atsinaujina savarankiškai; Programa įsijungia greitai; Duomenys rikiuojami pagal laiką (chronologiškai).
	Saugumas	Naudojama operacinė sistema; Reikalinga registracija; Duomenys apsaugoti, pasirašytas susitarimas; Programoje galima aptikti reklamos; Duomenis galime parsisiųsti.
	Prisitaikymas	Programos naudojimo paaiškinimai; Atitinka vartotojų poreikius; Informacija pateikta naudinga, funkcijos atitinka poreikius; Galima susieti su kitais įrenginiais;
	Naudingumas	Padedą spręsti problemas; Padedą bendradarbiauti tėvams ir pedagogams; Supažindina su vaiko raidos etapais; Suteikia informaciją; Galima perduoti informaciją.

Šaltinis: sudaryta autorės

Pasirinktas vieno atvejo tyrimo metodas, kuris labiausiai tinkamas įvertinant pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybes taikant mobilią programą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Pasirinkta grupė privalo atitikti specifinius kriterijus (Stake, 2000). Čia didžiausias dėmesys skiriamas konkrečiam atvejui, tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo procesui, kuris padės atsakyti į klausimą ar mobili programa padeda bendradarbiauti.

Atvejo tyrimo eiga:

- Tyrimo atvejis - išsamus aspekto, dominuojančio konkrečiam objektui, tyrimas (Cohen, Manion, 2003). Siekiant išsiaiškinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą pasirinktas Kauno darželis, kuriame naudojama mobili programa. Ikimokyklinio ugdymo įstaiga pasirinkta remiantis patogumo principu. Bendruomenės sutikimas dalyvauti tyrime lėmė konkretaus atvejo analizę. Lietuvoje šiuo metu veikia ir yra naudojamos programos skirtos moksleivių pasiekimų stebėjimui mokykloje. Pagrindinis jų tikslas – suteikti informaciją tėvams apie ugdymo procesus vykstančius mokykloje, stebėti vaiko mokymosi rezultatus, sekti bendruomenės veiklą. Programos skiriasi ne tik vizualiai, bet ir naudojimo technologija. „Mūsų darželis“ programa veikia internetinėje svetainėje, skirta pateikti duomenis apie ikimokyklinio ugdymo įstaigos veiklą, bendrauti pedagogams ir tėvams (Rupeikaitė, 2015). „Kindervibe“ programa veikia išmaniuosiuose telefonuose, kaip mobili programa. Dėl šios

priežasties pasirinkta ir analizuojama „Kindervibe“ programa. Tėvai ir pedagogai, kurie naudoja mobilią „Kindervibe“ programą yra tiriamojo proceso objektas. Pasirinkta grupė leis įvertinti bendradarbiavimo galimybes naudojant mobilią programą iš tėvų ir mokytojų perspektyvų.

- Duomenų rinkimas. Įvertinti bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme padėjo kiekybinis anketavimo metodas, kuris leidžia išsiaiškinti tėvų požiūrį į mobilių programų naudojimą. Iš dalies struktūruotas interviu metodas pasirinktas siekiant ištirti pedagogų požiūrį į bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme (Zainal, 2007).

- Duomenų analizė. Visų pirma išsamiai aprašyta mobilios programos specifika. Įvertinti techniniai „Kindervibe“ programos parametrai. Tėvų anketos duomenys apdoroti naudojant SPSS 22.0 programą. Iš dalies struktūruoto interviu atsakymai apibendrinami taikant kokybinio turinio (content) analizės metodą, ieškant sąsajų tarpusavyje išskiriant kategorijas ir subkategorijas. Pateikiamos naujos įžvalgos, pasiūlymai.

- Rezultatų interpretacija. Įvertinus išsikeltus uždavinius pateikiamos tyrimo išvados. Apibendrinami gauti rezultatai leidžia įvertinti bendradarbiavimo galimybes naudojant „Kindervibe“ programą ikimokykliniame ugdyme. Aprašoma, kokie galimi papildomi tyrimo metodai siekiant gilinti, plėsti žinias šia tema.

Skirtingų metodų derinimas vadinamas trianguliacija (Creswell, Clark, 2006). Šiame darbe taikytos kiekybinės ir kokybinės tyrimo strategijos, derinamos tarpusavyje siekiant įveikti metodų trūkumus, surinkti įvairesnę, turtingesnę tyrimo medžiagą. Magistro projekte taikyta duomenų analizės metodų trianguliacija. Kuomet tų pačių duomenų analizei taikomi keli duomenų analizės metodai (Teddlie, Tashakkori, 2008).

2.2 Tyrimo organizavimas ir metodai

Remiantis patogumo principu pasirinkta Kauno miesto ikimokyklinio ugdymo įstaigų kategorija. 2017 metais registruotos ir patvirtintos 110 įstaigų, kurios užtikrina ikimokyklinį ugdymą (Švietimo ir mokslo ministerija, 2017). Mobilios programos „Kindervibe“ kūrėjai pateikė informaciją, kad Kauno mieste mobilia programa naudojasi devynios ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Atliekamas tyrimas buvo vykdomas toje įstaigoje, kurios bendruomenė (tėvai, mokytojai, vadovai) sutiko atsakyti į klausimus.

Atliktas kiekybinio turinio duomenų rinkimo metodas – anketavimas (Melninkova, 2008), kuris šiame darbe padėjo išsiaiškinti tėvų požiūrį į bendradarbiavimą ikimokykliniame

ugdyme taikant mobilią „Kindervibe“ programą. Apklausos paskirtis patvirtinti arba paneigti, kad mobili programa „Kindervibe“ padeda įgyvendinti bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme. Anketinės apklausos metodas atliktas naudojant anketos blanką, kuris patalpintas internetinėje svetainėje apklausa.lt. Dalis anketų pateiktos popieriniu variantu siekiant užtikrinti, kad būtų sudarytos palankios sąlygos anketą užpildyti visiems respondentams. Apklausoje suformuluoti ir sąmoningai tam tikra tvarka išdėstyti klausimai, kuriais siekiama išsiaiškinti tėvų nuomonę apie bendradarbiavimo edukacinius aspektus, ištirti kokie bendradarbiavimo būdai tarp pedagogų ir tėvų priimtiniausi. Įvertinti mobilios „Kindervibe“ techniniai duomenys padedantys bendradarbiavimo procese. Apklausoje tėvams užduota 30 klausimų, kuriuose naudotos keturių rūšių skalės: ranginė, rangų eilės vertinimo, intervalinė, nominalinė. Taip pat pateikti du atvirojo tipo klausimai (žr. 2 priedas). Klausimyną sudaro trys blokai klausimų skirtinga tematika:

- demografiniai;
- bendradarbiavimo būdai ir edukaciniai aspektai;
- techninės programos galimybės.

Anketa padėjo išsiaiškinti pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią „Kindervibe“ programą.

Kitas svarbus tyrimo dalyvis – pedagogai, kurie naudojami „Kindervibe“ programa. Siekiant įvertinti ikimokyklinio ugdymo pedagogų požiūrį į bendradarbiavimo galimybes taikant mobilies programas pasirinktas iš dalies struktūruoto interviu metodas. Jis paremtas literatūros analize, kurioje išskirti būtini aptarti aspektai. Iš dalies struktūruotam interviu numatyti konkretūs klausimai padėsiantys išsiaiškinti mokytojų nuomonę apie tiriamąjį objektą. Tyrimo eigoje tyrėjas gali užduoti papildomus klausimus, kurie neįrašyti į klausimyną. Jie skirti patikslinti atsakymą, išsamiai apibūdinti individualų supratimą. Papildomus klausimus tyrėjas užduoda esant skirtingoms situacijoms. Kai numatytieji klausimai nepilni, ieškoma naujų, nesikartojančių pavyzdžių, siekiant surinkti daugiau informacijos padeda respondento nukreipimas, tikslinamieji klausimai (Morkevičius, Telešienė, Žvaliauskas, 2008). Iš dalies struktūruoto interviu klausimyne pedagogams pateikta 19 atvirojo tipo klausimų (žr. 3 priedą). Klausimai formuluoti siekiant sužinoti respondentų nuomonę apie „Kindervibe“ programos galimybes padėti bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokykliniame ugdyme.

2.3 Tyrimo imties sudarymas

Tyrimo imtis sudaryta pasirinkus netikimybinį tiriamųjų grupės pasirinkimo būdą. Lietuvoje ikimokyklinių ugdymo įstaigų naudojančių mobilias programas skirtas bendrauti, bendradarbiauti yra tik keletas. Atlikus internetinę paiešką aptikta viena ugdymo įstaiga Kaune, kuri naudotų atrinktą tyrimui mobilią programą. Atsitiktinis grupių pasirinkimas (Kardelis, 2005) patogioji imtis, kuri būdinga nedidelės apimties tiriamųjų grupėms padės įvertinti tėvų požiūrį į bendradarbiavimo kūrimą naudojant mobilias programas. Pasirinktos ugdymo įstaigos bendruomenę tyrimo metu sudarė 151 narys (šeima). Į anketoje pateiktus klausimus šeima galėjo atsakyti tik vieną kartą, apie šį susitarimą tėvai informuoti ir žodžiu, ir raštu. Pasitelkta Yamane, Jadov (1987) respondentų skaičiuoklė ir nustatytas 5 % paklaidos dydis. Siekiant, kad apklausa būtų reprezentatyvi, rezultatai patikimi, būtina apklausti 109 šeimas. Tuomet galima tikėtis patikimų rezultatų galėsiančių atspindėti pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo galimybes taikant mobilią „Kindervibe“ programą pasirinktoje ugdymo įstaigoje. Tyrimas atliktas 2018 metų balandžio 27 – gegužės 11 dienomis.

Pusiau struktūruotas interviu atliktas gegužės 2 - 4 dienomis. Apklaustos septynios ikimokyklinio ugdymo įstaigos pedagogės, dirbančios tiriamojoje įstaigoje ir turinčios pedagogo kvalifikaciją. Mokytojų amžiaus vidurkis 27 metai. Pedagoginio darbo patirtis ikimokyklinio ugdymo įstaigoje – nuo 3 iki 7 metų. Šis skaičius, kokybiniame tyrime buvo pasirinktas remiantis prisotinamumo principu: interviu vykdomas tol, kol pateikiama vis nauja informacija.

2.4. Tyrimo etika

Tyrimo metu laikytasi visų tyrimo etikos principų. Žydžiūnaitė, Sabaliauskas (2017) išskyrė keturis pagrindinius etikos principus:

- Geranoriškumo. Respondentai atsakydami anketos klausimus galėjo pasirinkti tinkamą laiką, vietą, kurioje jie jaustųsi saugūs. Anketoje naudoti klausimai neįžeidžiantys, skirti moksliniams tikslams, pagarbūs. Kreipinyje į respondentą pateikta informacija, kokiais tikslais atliekamas tyrimas, tyrimo paskirtis pristatyta ir mokytojams atliekant pusiau struktūruotą interviu. Klausimyno pildymas paremtas savanoriškumo principu, kiekvienas dalyvis turėjo teisę pasirinkti dalyvauti tyrime ar atsisakyti.

- Pagarbos asmens privatumui. Tyrimo metu formuluojami klausimai respondentams aiškūs, suprantami. Supažindinant tiriamuosius su tyrimo tikslu – nustatyti tėvų ir mokytojų

bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą, buvo vengta paaiškinimų, kurie galėjo daryti įtaką atsakymo variacijoms (pvz.: pažymėkite labiausiai tinkamus bendradarbiavimo sąvokos aiškinimus, surikiuokite kokios bendravimo formos priimtinausios ikimokykliniame ugdyme).

- Teisingumo principas įgyvendintas tikslingai atrenkant tiriamuosius. Vienintelis kriterijus – asmenys naudojantys „Kindervibe“ programą. Klausimyne, kuris pateiktas tiriamiesiems, nėra konkrečios informacijos, kuri leistų identifikuoti respondentą. Gauti rezultatai suvesti į sistemą ir koduojami atitinkamiems skaičiavimams. Visa informacija saugoma tik tyrėjo kompiuteryje. Po duomenų analizės ir interpretacijos duomenys yra sunaikinami.

- Konfidencialumo, anonimiškumo. Respondentai informuoti, kodėl pasirinkta būtent jų grupė, kokias tikslais atliekamas tyrimas. Taip pat raštiškai pateikta informacija apie konfidencialumo susitarimo laikymąsi, kurį garantuoja tyrėjas. Interviu metu siekiant išlaikyti anonimiškumą dalyvių vardai pakeisti netikrais.

3. PEDAGOGŲ IR TĖVŲ BENDRADARBIAVIMO GALIMYBĖIŲ IKIMOKYKLINIAME UGDYME TAIKANT MOBILIĄ „KINDERVIBE“ PROGRAMĄ TYRIMO REZULTATAI

Šiame skyriuje analizuojama „Kindervibe“ mobili programa, pagal apibrėžtas charakteristikas, kriterijus ir indikatorius įvertinamos programos techninės bendradarbiavimo galimybės. Atlikus pusiau struktūruoto interviu analizę apibendrinamas pedagogų požiūris į mobilios „Kindervibe“ programos galimybes skatinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą. Apklausos tėvams rezultatai pateikiami panaudojant įvairias statistinių rodiklių diagramas.

3.1 Mobilios „Kindervibe“ programos analizė

Mobili „Kindervibe“ programa sukurta 2015 metais. Programos sumanytojas ir kūrėjas Mindaugas Mizaras siekė padėti tėvams sužinoti informaciją apie vaikų dieną ugdymo įstaigoje, mokytojams – pasiekti tėvus ir komunikuoti. „Kindervibe“ programą tėvai gali parsisiųsti į savo išmanųjį įrenginį, kuriame palaikoma android, iphone ar windows mobile operacinė sistema. Programos kūrėjai atsižvelgė į išmaniųjų telefonų operacinių sistemų populiarumą rinkoje. Programą galima rasti „Google play“, „Appstore“ ryšių kategorijoje. Prieš prisijungimą pedagogai turi suvesti informaciją apie vaiką ir tėvus, nurodyti jų kontaktus (3 priedas). Tėvai programa gali naudotis parsisiuntę ją į savo išmanųjį telefoną, tai hibridinės grupės programa. Mokytojai programa gali naudotis ne tik telefone, bet ir kompiuteryje prisijungę per internetinę nuorodą: kindervibe.com.

Mobilių programų parduotuvėse galima rasti informaciją apie programos dydį, versiją, tinkamumą ir turinį. Paskutinis programos atnaujinimas įvykdytas 2018 metų balandžio 26 dieną. Pažymėta, kad programa atsinaujina savarankiškai, pakeitimai vykdomi papildant programą naujomis funkcijomis. Tai vienas iš indikatorių, kuris patvirtina, kad programa patogiu naudotis. „Kindervibe“ programa užima nedaug telefono vidinės atminties (9,6 Mb.). Dėl šios priežasties programos siuntimasis į telefoną užtrunka vos kelias sekundes. Atvėrę programos langą tėvai turi užpildyti reikalingą informaciją: pedagogų registruotą asmeninį tėvų el. paštą bei sugalvotą slaptažodį (2 pav.).

2 pav. „Kindervibe“ programos registracija

Kitus kartus įjungus programą šių duomenų suvesti nereikia, tai būtinas žingsnis atliekant įjungimą pirmą kartą. Atvertame ekrane galima matyti pasirinkimų juostą, kurioje paveikslėliais ir žodžiais įvardijamos programos funkcijos. Viršutinėje juostoje įrašytas vaiko vardas ir individuali tėvų profilio informacija, kurią galima keisti ir papildyti bet kuriuo metu. Profilyje įrašomas asmens vardas, pavardė, el. pašto adresas, telefono numeris, pasirenkama programos kalba (3 pav.). „Kindervibe“ programa pritaikyta naudoti šešiomis skirtingomis kalbomis kalbantiems žmonėms (lietuvių, latvių, lenkų, vokiečių, norvegų, rusų ir anglų). Ši programos galimybė atveria jos pasiekiamumą ne tik Lietuvos, bet ir užsienio ikimokyklinio ugdymo bendruomenėms. Tobulinant programos galimybes, o jos vartotojus sujungus į tinklą, galima dalintis informacija ir patirtimi ne tik su tėvais, bet ir su užsienio šalių pedagogais. Siekiant kaip vieną iš kriterijų įvertinti „Kindervibe“ programos spartumą, pastebime, kad pagrindiniai išsikelti indikatoriai atitinka realias programos galimybes. Galima teigti, kad programa veikia sparčiai ir atitinka vartotojų poreikius.

3 pav. „Kindervibe“ programos asmeninio profilio langas

Vertinant „Kindervibe“ programos saugumo reikalavimus atsižvelgta į operacinės sistemos tinkamumą. Kaip minėta anksčiau, programa pritaikyta kelioms operacinėms sistemoms. Įvertindami, kad vaikų saugumas ir privatumas labai svarbus tėvams, programos kūrėjai užtikrina patikimą duomenų apsaugą. „Kindervibe“ programoje esantys duomenis matomi tik registruotiems nariams. Informacija pasiekama tik apie konkretų vaiką, jo grupės veiklą. Komunikacija vyksta tik su grupės atstovais. Jokie tretieji asmenys informacijos negali matyti. Programa yra registruota asmens duomenų valdytojo, todėl duomenų saugumas atitinka standartų reikalavimus. Atsižvelgiant į asmenų privatumą programoje neaptinkama jokia reklaminė informacija. Nuotraukas, mokytojų pateiktus laiškus, valgiaraštį, veiklų planą ir kitus priedus galima atsisiųsti nemokamai į mobilųjį telefoną, taip pat šiuos dokumentus galima persiųsti naudojant kitas, mobiliajame įrenginyje esančias, programas (4 pav.). „Kindervibe“ saugumo politika užtikrina vartotojų teises atitinkančias Lietuvos Respublikos įstatymus. Programos patikimumą renkasi vartotojai, kuriems svarbi duomenų apsauga.

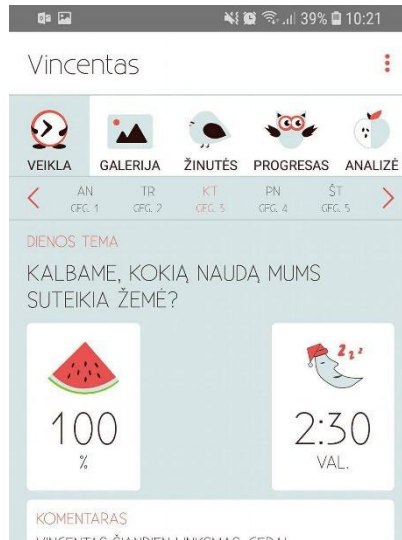

2018 GEGUŽĖS 03

4 pav. Nuotraukos parsisiuntimas/siuntimo langas

Susipažinti su programos funkcijomis patogu skaitant pavadinimus ir atsižvelgiant į paveikslus. Programoje aptinkami daugiafunkciniai mygtukai, užuominos ir instrukcijos padedančios surasti reikalingą informaciją. Atvertame pagrindiniame programos lange galima matyti programos funkcijų išsidėstymą. „Kindervibe“ pateikia kalendorių, kuriame išrikiuotos savaitės dienos (5 pav.). Rodyklių pagalba dienas galime keisti, peržiūrėti istoriją. Kiekvieną dieną mokytojos pateikia informaciją apie vaiko suvalgytą maisto porciją. Spustelėjus ant paveikslo galime peržiūrėti, koks dienos meniu (pusryčiai, pietūs, vakarienė). Fiksuojamas vaiko miego laikas (valandomis ir minutėmis). Ši informacija pateikta tikslingai siekiant padėti tėvams planuoti savo laiką vakare. Taip pat pažymimas laikas praleistas lauke, dienos tema bei komentaras. Kiekvienas aprašymas yra individualus ir unikalus dienos atspindys. Programėlės skiltyje „galerija“ galima matyti dienos, savaitės nuotraukas, kuriose atsispindi vaikų veikla dienos metu. Kai kurios iš nuotraukų portretinės, grupinės, vaizduoja džiaugsmingas dienos akimirkas. Programoje yra galimybė parašyti komentarą apie nuotrauką. Žinučių skiltyje matomi klasės mokytojos laiškai, kurie surikiuoti pagal datą. Mokytojai siųsdami laišką turi galimybę pridėti „PDF“ ir „MS Word“ formato priedus. Juos galime atverti ir paskaityti programoje arba parsisiųsti į išmanųjį telefoną.

5 pav. Pagrindinis programos langas

Spustelėjus progreso laukelį pateikiama žinutė apie vaiko amžių ir jam būdingas raidos ypatybes. Taip pat galima peržiūrėti informaciją, kas būdinga vyresniems arba jaunesniems vaikams. Progreso skiltyje vaiko raida sugrupuota į šiuos sektorius: fizinė, kognityvinė, socialinė ir emocinė. Kiekvienai raidos sričiai priskirta apie 15 kriterijų, pagal kuriuos vertinamas vaikas (6 pav.). Taip stebimas ir fiksuojamas vaiko progresas padeda tėvams ir mokytojams komunikuoti apie poreikius ir tikslus. Įgyvendinimas vienas iš tikslo indikatorių, tėvų įtraukimas. Ugdytinio amžiaus tarpinių išmanymas padeda tėvams pažinti vaiko poreikius ir gebėjimus. Ši programos galimybė leidžia pedagogams dalintis informacija, patirtimi, keisti tėvų nuostatas, įsitikinimus. Programos pagalba įgyvendinami bendradarbiavimo edukaciniai aspektai.

6 pav. „Kindervibe” programos išskirtos vaiko raidos ypatybės

Likusioje analizės dalyje pateikia informacija apie vaiko darželio lankymo vidurkį. Programa automatiškai suskaičiuoja kiek vidutiniškai per visą lankymo laikotarpį vaikas praleidžia laiko lauke. Apskaičiuojamas miego vidurkis ugdymo įstaigoje. Taip pat įvertinamas suvalgyto maisto porcijos dydis. Ši informacija leidžia daryti išvadas ir priimti sprendimus susijusius su individualaus vaiko savijauta ugdymo įstaigoje. Ši „Kindervibe“ programos funkcija analizuoja duomenis pateikdama paskaičiavimus, kurių pagrindu galima keisti individualaus vaiko tikslus, tikslingai planuoti, kad edukaciniai procesai ugdymo įstaigoje vyktų sėkmingai.

Apibendrinant galima teigti, kad mobili programa „Kindervibe“ atitinka bendrabarbiavimo edukacinius, spartumo, saugumo ir prisitaikymo kriterijus. Atitinka ir puikiai išpildyti septyni indikatoriai apibūdinantys programą, kurie išskirti bendrabarbiavimo edukacinėje charakteristikoje. Programoje gausu informacijos, kuri pateikiama supažindinti tėvus su vaiko diena, ugdymo tikslais. Taip pat kuriamas ryšys su tėvais, keičiamos nuostatos, įvardijant ugdytinio amžiaus tarpsnio ypatumus. Programa leidžia pasirinkti įvairius būdus informacijai pateikti: nuotraukos, dokumentai, video medžiaga, internetinės nuorodos. Išrinkta 14 indikatorių susijusių su programos parametrais, kurie padeda įvertinti programos technines galimybes. „Kindervibe“ programa pagal kūrėjo aprašymą yra nedidelės apimties, todėl užduotis įgyvendina greitai. Programos įdiegimas užtrunka vos

kelias sekundes, registracijai reikalinga užpildyti vos dvi eilutes. Vėliau prisijungimo kartoti nereikia, taip sumažinamos laiko sąnaudos. Pastebėta, kad programos tipas (hibridinė) leidžia prisitaikyti prie daugumos vartotojų, nes veikia su interneto ryšiu ir be jo. Įvertinus „Kindervibe“ saugumo indikatorius, pastebėta, kad programa apsaugota ne tik registracijos kodais, bet ir draudžiant programoje reklamą. Vertinant prisitaikymo kriterijų pastebėta, kad programoje trūksta paaiškinimų, nėra galimybės ją sieti su kitais įrenginiais. Iš trijų kriterijų programa atitinka du ir vieną dalinai, dėl to reikalingi papildomas įvertinimas.

3.2 Pedagogų apklausos rezultatų analizė

Pedagogams interviu metu buvo užduota 19 atvirojo tipo klausimų. Jie sudaryti remiantis pagrįstu tyrimo instrumentu – charakteristikų, kriterijų ir indikatorių sistema. Visi pedagogai dalyvavę apklausoje naudojami „Kindervibe“ programa. Vertindamos bendradarbiavimo pasireiškimą ikimokykliniame ugdyme pedagogės paminėjo kelis skirtingus kriterijus: „*Mokytojai girdi tėvus, tėvai – mokytojus. Iškilus problemoms, sudėtingoms situacijoms, abi pusės susitinka ir ieško būdų, kaip visa tai būtų galima išspręsti.*“; „*Numatomi žingsniai, kurių kas imsis, laikomasi susitarimo, kartu stebima, ar vyksta pokyčiai. Norintys bendradarbiauti su mokytojais tėvai visada stengiasi atrasti laiko ir atvykti į šventes, renginius, prisideda prie projektų*“; „*Bendradarbiaujantys mokytojai stengiasi išgirsti tėvų lūkesčius, padėti patarimais*“. Mokytojai savo aiškinime mini indikatorius, kurie apibūdina bendradarbiavimą kaip santykį (pokalbiai, dalijimasis patirtimi, veikla kartu). Taip pat bendradarbiavimas apibūdinamas kaip procesas, kuriame sprendžiamos problemos, pasiskirstoma atsakomybėmis. Mokytojų atsakyme minimas ir tikslas, kuris yra vienas iš bendradarbiavimo edukacinio aspekto kriterijų. Atsižvelgiant į atsakymus galima pastebėti, kad mokytojai, dalyvavę apklausoje, supranta bendradarbiavimo ikimokykliniame ugdyme pasireiškimą, svarbą ir žino būdus, kaip jį taikyti.

Pedagogų teirautasi, kam reikalinga bendradarbiavimo kompetencija: „*Tam kad būtų profesionaliai koordinuojamas tėvų ir pedagogų bendravimas, surastas kompromisas, priimtas sprendimas, stebima, kokie vyksta pokyčiai*“; „*Be šios kompetencijos nebūtų ryšio tarp pedagogo ir tėvų, kuris labai svarbus ugdant vaiką, gilinant jį jo emocijų būklę ar įvertinant pasiekimus. Ši kompetencija reikalinga ir tam, kad tarp mokytojų ir tėvų neatsirastų nesutarimų, o iškilusios problemos būtų sklandžiai išspręstos*“; „*Bendradarbiavimas ugdymo įstaigoje teigiamai veikia tarpusavio santykius (mokytojų – tėvų – vaikų), padeda dalintis informacija įvairiais klausimais, skatina tarpusavio pasitikėjimą ir padeda išvengti problemų*“. Pateiktuose atsakymuose minimi vaikai, ryšio

kūrimas, vaiko ugdymo tikslų siekimas. Ši kompetencija svarbi ne tik vaiko ugdymo proceso gerinimui, bet ir santykių su tėvais palaikymui. Viena iš mokytojų tvirtina, kad bendradarbiavimas teigiamai veikia tarpusavio santykius.

Bendradarbiavimo kūrimas ikimokykliniame ugdyme inicijuojamas vieno iš proceso dalyvių. Atsakomybės prisiėmimas arba jos nepaisymas galimai veikia bendradarbiavimo pasireiškimą. Mokytojai išskyrė tris dalyvius ir jų vaidmenis: *„Pačioje pradžioje, kol įvyksta pirmieji susitikimai už bendradarbiavimo puoselėjimą atsakingas vadovas. Vėliau iniciatyva keliauja klasės mokytojui, o vaikui pradėjus lankyti ugdymo įstaigą, atsakingais už bendradarbiavimą tampa ir tėvai. Tik tada, kai yra abipusis noras bendradarbiauti, įmanoma pasiekti norimų rezultatų“*. Galima daryti išvadą, kad siekiant bendruomenės įsitraukimo į ikimokyklinį ugdymą būtina, kad vadovai, pedagogai ir tėvai bendradarbiautų.

Interviu metu nebuvo paminėti vaiko raidos, individualizavimo indikatoriai, dėl to buvo užduotas papildomas klausimas: kaip manote, ar būtinas tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas sprendžiant įvairias problemas, individualizuojant vaiko ugdymo procesą, susipažįstant su vaiko raida? Jei būtinas gal galite pasakyti kodėl: *„Taip, būtinas. Dažnai reakcija į vaiko elgesį ugdymo įstaigoje ir namuose būna skirtinga. [...] vaikui darosi maloniau ir smagiau būti ten, kur gali daryti, ką nori, kur taisyklių nėra. O jei, pastebėjus augančią problemą, yra kalbamasi, numatomi žingsniai, kokių imsis tėvai, kokių mokytojai, laikomasi susitarimo ir vienodų taisyklių tiek ugdymo įstaigoje, tiek namuose, problemą pavyksta išspręsti laiku ir greitai“*. Mokytojos teigimu, problemų sprendimą bendradarbiavimas leidžia atrasti greičiau ir lengviau. Pastebėti galimas grėsmes ir tinkamai komunikuojant įveikti sunkumus. *„Taip. Bendradarbiaudami tėvai ir pedagogai sukuria ryšį, kuris pagerina problemų sprendimą, leidžia įsijausti į kito poziciją, individualiai vertinti ir planuoti vaiko ugdymo procesą ir palengvina tarpusavio komunikaciją“*. Ugdymo pedagogė taip pat pritaria, kad bendradarbiavimas padeda gerinti problemų sprendimą, ji taip pat mini ir vaiko individualų vertinimą, ugdymo proceso planavimą atsižvelgiant į unikalias vaiko savybes, prisitaikant prie jų. *„Žinoma! Ugdant asmenybę tėvų ir auklėtojų bendradarbiavimas yra tiesiog būtinas! Iškilus rūpesčiams, tėvams reikalingi auklėtojų patarimai ir atvirksčiai. Puikus pavyzdys, jei vaikas negeba kažko daryti namuose, o ugdymo įstaigoje puikiai atlieka. Tada komunikacija tarp tėvų ir auklėtojų tampa labai svarbi, auklėtojos pataria tėvams, kokius metodus naudoja ugdymo įstaigoje, pritaiko savo pedagogines žinias ir kartu gali pasiekti puikaus rezultato“*. Atsakymuose pritariama, kad bendradarbiavimas yra būtinas ir

labai svarbus susipažįstant su vaiko raida, sprendžiant problemas bei individualizuojant vaiko ugdymo procesą. Mokytojos savo kompetencijomis turtina tėvų žinias apie vaiko amžiaus tarpsnius, ugdymo metodus. Tuo tarpu tėvai padeda individualiai pažinti kiekvieną ugdytinį. Komunikuodami tarpusavyje pedagogai ir tėvai pasiekia puikių rezultatų ir išvengia problemų.

3 lentelė. Bendradarbiavimo kategorijos aiškinimas

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantis teiginys
Bendradarbiavimo edukaciniai aspektai	Tikslas	„[...] individualiai vertinti ir planuoti vaiko ugdymo procesą“; „[...] skatina tarpusavio pasitikėjimą“; „[...] laikomasi susitarimo ir vienodų taisyklių [...]“.
	Procesas	„Iškilus problemoms, sudėtingoms situacijoms, abi pusės susitinka ir ieško būdų, kaip visa tai būtų galima išspręsti.“; „Numatomi žingsniai, kurių kas imsisi [...]“.
	Santykis	„[...] leidžia įsijausti į kito poziciją“; „[...] laikomasi susitarimo, kartu stebima, ar vyksta pokyčiai.“; „[...] tėvai visada stengiasi atrasti laiko ir atvykti į šventes, renginius, prisideda prie projektų“; „[...] stengiasi išgirsti tėvų lūkesčius, padėti patarimais [...]“; „Be šios kompetencijos nebūtų ryšio tarp pedagogo ir tėvų [...]“
	Komunikacija	„Mokytojai girdi tėvus, tėvai – mokytojus.“; „[...] abipusis noras bendradarbiauti“; „[...] tėvams reikalingi auklėtojų patarimai ir atvirkščiai.“

Aukščiau pateiktoje lentelėje aptariama bendradarbiavimo edukacinė kategorija. Interviu metu buvo patvirtintos tos pačios subkategorijos, kaip ir kriterijai antroje lentelėje. Mokytojų atsakymai leido išskirti papildomą komunikacijos subkategoriją. Bendradarbiavimas apibūdinamas kaip procesas, kuriame sprendžiamos problemos, pasiskirstoma atsakomybėmis. Mokytojų atsakyme minimas ir tikslas, kuris yra vienas iš bendradarbiavimo edukacinio aspekto kriterijų. Taip pat bendradarbiavimas aiškinamas per santykį ir komunikaciją, atsakymuose minima: „Be šios kompetencijos nebūtų ryšio tarp pedagogo ir tėvų [...]“. Atsižvelgiant į atsakymus galima pastebėti, kad mokytojais, dalyvavę apklausoje, supranta bendradarbiavimo ikimokykliniame ugdyme pasireiškimą, svarbą ir žino būdus, kaip jį taikyti.

Pedagogų interviu metu kalbamasi apie būdus sėkmingai bendradarbiauti tėvams ir pedagogams. Mokytojai įvardijo šiuos: „*Visų pirma svarbu susitarti dėl patogių būdų bendrauti. Esti tėvų, kuriems lengiau bendrauti telefonu. Kiti dažniau naudojasi kompiuteriu ir tikrina el. pašta. Nemaža dalis priima tik bendravimą „akis į akį“. Stengiamės prisitaikyti ir tėvų prašome to paties“;* „*Bendri renginiai, dažni trumpi pokalbiai, individualūs susitikimai labiausiai padeda komunikuoti“;* „*Individualūs gyvi pokalbiai, kurie vyksta rytais atvykus į darželį. Vakare pasiimant vaiką būtina pasakoti tėvams kaip praėjo diena. Tėvai nori ir laukia komentaro apie dienos eigą, svarbiausius įvykius, vaiko savijautą. [...] susirašinėjimui laiškais ar žinutėmis yra puikus būdas pasiekti tėvus bet kur ir bet kada“.* Interviu dalyvės paminėjo tiesioginius ir netiesioginius bendradarbiavimo būdus. Dažniau pasikartojantys individualūs pokalbiai yra reikšmingesnė komunikacijos priemonė. El. laišakai ir trumpos žinutės turi savo pranašumą – pasiekiamumo greitį ir laiką. Dėl to galima teigti, kad būtina įvertinti kokį, tikslą norima pasiekti ir į ką nukreipta komunikacija, o atsižvelgiant į tai, pasirinkti tinkamą bendradarbiavimo būdą.

Siekiant išsiaiškinti, kas gali trukdyti bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklio ugdymo įstaigoje, užduotas klausimas sulaukė argumentuotų paaiškinimų. Išvardinti keli veiksniai, trikdžiai: „*Didelis tėvų užimtumas, skubėjimas. Nesureikšmindami problemų, kurias įvardija mokytojos, tėvai ignoruoja prašymus ir pastebėjimus. Neatsakingai skaito laiškus, praleidžia svarbią informaciją. To pasekoje vaikai lieka nepastebėti ir jaučiasi nereikalingi“.* [...] *nesuderinami tėvų lūkesčiai su ugdymo įstaigos paskirtimi, nenoras bendradarbiauti, keisti savo požiūrį, baimė keisti įsitikimus. Tai keletas pavyzdžių, dėl ko sudėtinga susitarti priimti teisingus sprendimus vaiko ugdymo ir lavinimo klausimais“.* Pateikti pavyzdžiai apibūdina tėvų elgseną, kuri nepadedą bendradarbiauti. Laiko trūkumas, neatidumas, emocijų aštrumas trukdo pedagogams sėkmingai bendrauti su tėvais. Taip pat minimas tikslų nesuderinamumas. Tėvai ateidami į ugdymo įstaigą tikisi jų įsitikinimus atitinkančio ugdymo modelio, veiklų ir laiko planavimo, bet ne visada mokytojai gali tam sudaryti sąlygas. Skirtingi interesai nepadedą bendradarbiauti. Siekiant užtikrinti tinkamą vaiko lavinimą, būtina interesus suderinti prieš pradėdant darbą kartu.

4 lentelė. Bendradarbiavimo būdų kategorijos aiškinimas

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantis teiginys
Bendradarbiavimo būdų	Tiesioginiai	„[...] bendrauti telefonu“; „[...] priima tik bendravimą „akis į akį“; „Bendri renginiai, dažni trumpi pokalbiai, individualūs susitikimai labiausiai padeda komunikuoti“.
	Netiesioginiai	„[...] naudojasi kompiuteriu ir tikrina el. paštą“; „[...] komentaro apie dienos eigą“.
Tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo trikdžiai ikimokykliniame ugdyme	Tikslų suderinamumas	„[...] nesuderinami tėvų lūkesčiai su ugdymo įstaigos paskirtimi“; „skirtingos taisyklės [...]“.
	Laiko stoka	„Didelis tėvų užimtumas, skubėjimas [...]“; „Praleidžiami bendri svarbūs renginiai vaikams sukelia nepasitikėjimą“; „[...] neskaitomi laiškai, nevykdomi prašymai“.
	Vertybių atitikimas	„Baimė keisti įsitikimus“; „[...] nepasitikėjimas mokytoju neleidžia priimti informacijos“; „Namų vertybės ir nuostatos dažnai prieštarauja darželio tvarkoms [...]“.
	Įsitraukimas	„Neatsakingai skaito laiškus, praleidžia svarbią informaciją“; „tėvai ignoruoja prašymus ir pastebėjimus“;
	Emocijų išreiškimas	„Neempatija, ignoravimas, nenoras komunikuoti“; „rūpesčiai perkeliama mokytojoms[...]“; „vakare atvykę po darbų tėvai išsilieja savo emocijas[...]“.

Ketvirta lentelė leidžia apibendrinti mokytojų nuomonę apie bendradarbiavimo būdus ir trikdžius jiems pasiekti. Bendradarbiavimo būdai mokytojų interviu metu nepasikeitė lyginant su literatūros dalyje išskirtais kriterijais. Svarbiausia atsižvelgti į tai kuris būdas priimtinausias šeimai ir taikyti juos įvairius. Tiesioginius bei netiesioginius. Išskirta nauja kategorija - tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo trikdžiai ikimokykliniame ugdyme. Pagal mokytojų atsakymus sugrupuotos penkios

subkategorijos: tikslų suderinamumas, laiko stoka, vertybių atitikimas, įsitraukimas, emocijų išreiškimas. Kiekviena jų paaiškinta ir pagrįsta pedagogų teiginiais. Dažniausiai pasikartojanti problema – tėvų laiko stoka ugdymo įstaigos veiklai. Nedalyvavimas šventėse, laiškų neskaitymas nepadaeda įgyvendinti individualius vaiko tikslus, bendradarbiauti su pedagogais.

Mokytojai interviu metu pasakojo, kaip technologijos padeda bendradarbiauti ikimokykliniame ugdyme: „Tėvai leisdami savo vaiką į darželį keliauja į darbą ar užsiimti kita veikla. Jiems svarbu ne tik pasitikėti, kam ir kur vaikas paliekamas, bet ir žinoti, kaip jam sekasi. Žinutės perdavimas elektroniniu paštu, padeda priminti aktualią informaciją apie renginius, reikalingas priemones ir namų užduotis“; „Skubūs skambučiai telefonu, vaiko dienos aprašymas programėlėje „Kindervibe“, taip pat labai padeda pasiekti tėvus vaiko ugdymo klausimais.“ Išskirti du įrankiai: telefonas, kompiuteris, jų pagalba mokytojai gali rašyti laiškus, priminimus, dalintis nuotraukomis. Svarbu atsižvelgti į faktą, kad žinutes būtų galima išsiųsti tėvams, kompiuteryje būtina speciali programa bei interneto ryšys. Paminėta „Kindervibe“ programa, kurios pagalba taip pat galima bendrauti su tėvais. Šiai programai veikti būtina registracija, ne tik ugdymo įstaigos, bet ir kiekvieno pedagogo individualiai.

Pradėdami kalbėti apie „Kindervibe“ programą mokytojai dalinasi savo nuomone. Prašoma įvertinti „Kindervibe“ galimybes siekiant didinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme: „Tai padeda tėveliams būnant toliau nuo vaiko sekti informaciją, kaip jam sekasi, gauti nuotraukas, svarbią informaciją apie vykstančius renginius [...]“; „Manau, jog programėlė leidžia sklandžiai ir aiškiai perteikti informaciją, kuri skirta tėvams, tačiau ši programėlė dažnai neteikia grįžtamojo ryšio mokytojams iš tėvų. Pavyzdžiui, kas savaitę siunčiamų laiškų tėvai neperskaito, o tai apsunkina komunikaciją“; „[...] komunikuoti su tėveliais asmeniškai ir grupėmis“. Pedagogų komentarai apie programą dvejoji. Dauguma teigia, kad tai puiki priemonė sklandžiai pateikti informaciją, komunikuoti siunčiant nuotraukas, priminimus apie renginius ir vaiko dieną. Tačiau iškeliamą problema, kad tėvai neatsako į mokytojų laiškus, trūksta grįžtamojo ryšio.

Programos detalesnę analizę padėjo išsiaiškinti šie klausimai: Ar „Kindervibe“ programa patogi naudoti (veikia greitai, yra suprantama, nesudėtinga talpinti informaciją, parsisiųsti duomenis)? Kiek laiko mokėtės dirbti programa? Kaip dažnai ji kinta? „Programėle naudojuosi jau trečius metus, iš pradžių buvo daug klausimų ar tikrai užteks laiko užpildyti viską apie kiekvieną vaiką. Detalių instrukcijų negavau, tiesiog prisijungiau ir bandžiau, viskas vyko testavimo būdu. Programą galėčiau vadinti iš dalies patogia. Veikia greitai, užpildytą informaciją tėvai gauna iš karto ir tuo labai

džiaugiasi. Tačiau yra technologinių „netobulumų“, pavyzdžiui valgiaraščio prieinamumas tėvams – jis suvedamas į specialų langelį, tačiau tėvai jį mato tik tada, kai mokytojos pažymi, kiek vaikas suvalgė maisto. To pasekoje, pedagogai turi siųsti papildomą žinutę su prisegtu valgiaraščiu, nors jis buvo toks pats kaip ir prieš 4 savaites. Gaištamas laikas. Ne visi tėvai jį analizuoja ir yra apkraunami papildomais laiškais, dėl kurių gausos pasimeta, praranda norą naudotis programėle“. Mokytoja teigia, kad įdiegiant programą vyko daug permainų, trūko instrukcijų, kilo nemažai klausimų. Taip pat minima, kad programėlė keitėsi ir vis dar tobulinama. Šie požymiai leidžia matyti programos kūrėjų indelį ir nuolat vykstantį „Kindervibe“ progresą, kad būtų patenkinti visi mokytojų bei tėvų poreikiai. „Programa naudojuosi nuo darbo pradžios, pirmaisiais metais vyko tobulinimai, pakeitimai, tas apsunkino darbą. Programa strigdavo, gaišindavo laiką. Pasitaikydavo nemažai klaidų, kai duomenys tiesiog dingdavo. Pastaruoju metu duomenis išsiųsti ar parsisiųsti pavyksta greičiau ir efektyviau nei anksčiau“; „Kindervibe puikiai veikia, yra aiški, patogi (lietuvų kalba), taip pat joje nesudėtinga dirbti – žymėti informaciją, talpinti ar parsisiųsti duomenis“. Galima daryti išvadą, kad mokytojoms naudotis programa yra patogų, greitai atliekamos užduotys. Nauda tėvams matoma iš karto, galima sekti vaiko progresą. Paminėti „Kindervibe“ trūkumai ugdymo įstaigos naudojimo laikotarpiu yra taisomi. Vis dar yra nereikalingos arba netinkamai pateiktos informacijos.

„Kindervibe“ programos vertinimas tikrinamas atsižvelgiant į mokytojų atsakymus ar programa skatina tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą, jei taip, tai kokiais būdais, jei ne, kaip ją patobulinti. Programos naudotojos pastebi: „Mokytojai „Kindervibe“ programoje pasidalina visiems svarbia informacija apie artėjančius renginius, projektus. Tačiau tėvai retai atrašo, pakomentuoja – kartais norėtusi grįžtamojo ryšio. Taip pat būtų aktualu matyti, kurie tėvai matė siunčiamą laišką, susipažino su siunčiama informacija [...]; „Iš dalies taip. Tėvai gauna informaciją naudodami šią programėlę, kas skatina gyvai ją aptarti, tačiau ne visi tėveliai skaito tą informaciją ir kartais komunikacija sutrinka. Programoje kaupiamos žinios apie vaiko gebėjimus, padeda vertinti asmenybės tobulėjimą“; „Programa padeda įgyventinti kelis bendradarbiavimo etapus: suteikiama informacija, vykdomas susitarimas dėl kasdienės komunikacijos. Sunkiai sekasi gauti grįžtamąjį ryšį, kuris taip pat svarbus bendradarbiavime“. Visos apklausoje dalyvavusios mokytojos pabrėžia, kad programa suteikia informaciją tėvams, tačiau ar ši informacija juos pasiekė ar ne, pedagogės gali atsakyti tik tiesiogiai pasiteiravusios. „Kindervibe“ taip pat skatina pažinti vaiko raidą, individualų progresą, ugdymo įstaigos pedagogių pažymėtą vaiko vertinimą.

5 lentelė. Technologijų įgalinimo kategorijos aiškinimas

Kategorija	Subkategorija	Patvirtinantis teiginys
Technologinis įrankis	Telefonas	„Skubūs skambučiai telefonu [...]“; „Tėvams prisiminti mokytojų prašymus lengviau, kai išsiunčiu sms žinutę“; „Programa Kindervibe padeda komunikuoti, dažnai tam naudoju savo asmeninį telefoną“.
	Kompiuteris	„Žinutės perdavimas elektroniniu paštu, padeda priminti aktualią informaciją apie renginius“; „Pasidalijimai mokymų medžiaga, informacijos kaupimas ir rūšiavimas patogus naudojant kompiuterį“.
„Kindervibe“ programos vertinimas	Prieinamumas	„Funkcijos yra puikiai prieinamos, tačiau tik ten, kur yra internetas“; „[...] būtina registracija kiekvienam tėveliui“; „Tėvai neatsako į laiškus, stringa komunikacija“; „Kindervibe puikiai veikia, yra aiški, patogi (lietuvių kalba), taip pat joje nesudėtinga dirbti – žymėti informaciją, talpinti ar parsisiųsti duomenis“; „Veikia greitai [...]“.
	Funkcijų naudingumas	„[...] padeda tėveliams būnant toliau nuo vaiko sekti informaciją“; „Galima gauti nuotraukas, video medžiagą“; „Miego, lauko, maisto žymėjimas padeda tėvams planuoti laiką namie [...]“; „[...] svarbią informaciją apie vykstančius renginius“.
	Bendradarbiavimo edukacinės galimybės	„Programoje kaupiamos žinios apie vaiko gebėjimus, padeda vertinti asmenybės tobulėjimą“; „Kindervibe moko tėvus pažinti vaiko raidą.“; „[...] amžiaus tarpsnių langas supažindina pradedančias mokytojas, leidžia orientuotis tėvams ugdymo tiksluose“; „[...] pasidalina visiems svarbia informacija apie artėjančius renginius, projektus“.

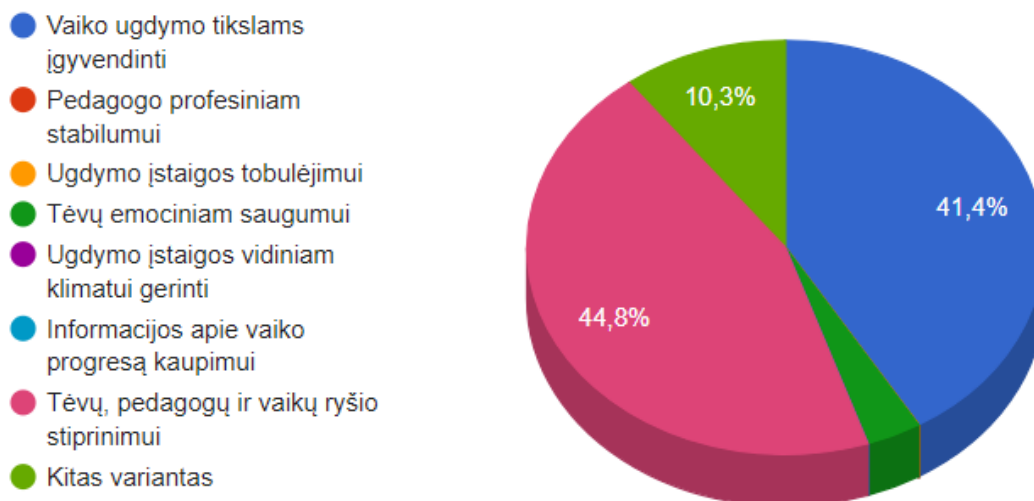
Aptartas ir programėlės funkcijų prieinamumas. Teirautasi, ar tai suteikia vertę stebint vaiko ugdymo procesą? *„Tėvai kasdien mato komentarus apie vaiko dieną. Taip pat stebi ir planuoja vakarą: ar jis sotus grįžta namo, kiek laiko miegojo, kiek laiko buvo kieme. Daugumai jų ši informacija yra svarbi ir vertinga. [...] leidžia peržiūrėti ankstesnius įrašus, kurie rodo, kaip vaiko gebėjimai, įgūdžiai keičiasi. Funkcijos yra puikiai prieinamos, tačiau tik ten, kur yra internetas. Taip, programėlė suteikia vertę stebint vaikus, joje galima pasižymėti naujus įgūdžius“*. Išsiaiškinta, kad programėlei sėkmingai veikti būtinas telefonas arba kompiuteris. Įrenginys privalo būti prijungtas prie tinklo, o mokytoja turėti registruotą paskyrą, kurioje galėtų matyti visus klasės vaikų tėvų kontaktus. Nuosekliai žymint ir aktyviai stebint vaiką galima ne tik pažinti, bet ir organizuotai planuoti ugdytinio pažinimą.

Bendradarbiavimo kūrimas panaudojant technologijas priimtinas procesas tėvams ir pedagogams (žr. 5 lentelė). Pedagogų interviu metu išskirti du įrankiai, kurių pagalba galima komunikuoti, tai kompiuteris ir telefonas. Statistiškai dažniau naudojamas telefonas, patogesnis perduoti informacija greitai ir lengvai, svarbu užtikrinti internetinio ryšio pasiekiamumą ir tinkamas programas mobiliųjų telefonų modeliams. „Kindervibe“ programos vertinimas suskirstytas į tris subkategorijas. Mokytojų teiginiai pagrindinė hipotezė, kad programos funkcijos skatina bendradarbiavimą, edukuoja tėvus ir pedagogus, padeda sekti vaiko progresą.

3.3 Kiekybinio tyrimo apklausos rezultatų analizė

Anketą užpildė 116 respondentų: 85 % moterų ir 15 % vyrų. Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių asmenų yra nuo 30 iki 35 metų amžiaus (45 %). Apie 30 % apklaustųjų yra 35 – 40 metų amžiaus. Absoliučios daugumos respondentų išsilavinimas aukštasis (96 %) likusieji pasirinko nebaigtą aukštąjį arba aukštesnįjį studijų laipsnį (profesinė mokykla). Apklausoje buvo pateikta 30 klausimų, kurie buvo išskirti remiantis charakteristikų, kriterijų ir indikatorių sistema.

Pirmasis bendradarbiavimo edukacinių aspektų charakteristikos kriterijus – tikslas. Dalis indikatorių tikrinami tėvų apklausoje bei pedagogų interviu. Tikrinant indikatorių atitikimą buvo užduoti 2 klausimai. Kam ikimokykliniame ugdyme reikalingas tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas? Atsakymai pateikti 7 paveiksle.

7 pav. Pedagogų ir tėvų bendradarbiavimo tikslai

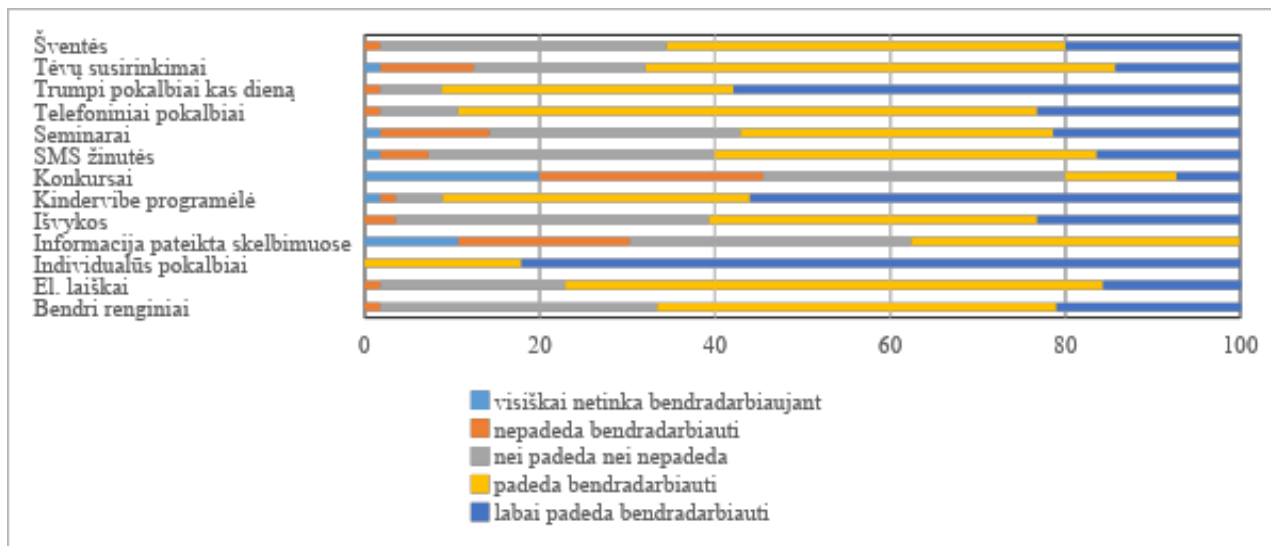
Respondentų atsakymai pasiskirstė į keturias grupes. Daugumos tėvų nuomone bendradarbiavimas reikalingas tėvų, mokytojų ir vaikų ryšio stiprinimui. Kita dalis (41,4 %) apklaustųjų pagrindinį bendradarbiavimo tikslą išvelgia vaiko ugdymo tikslų įgyvendinime. Skirtumas nežymus, tad šiuos abu tikslus galima vertinti kaip vienodai svarbius. Dešimtdalis respondentų pasirinko tėvų emocinio saugumo tikslą. Likusi, šiek tiek mažesnė nei 5 %, dalis pagrindinį tikslą įvardijo pasirinkdami visus išvardintus variantus.

Kitas klausimas, padedantis išsiaiškinti bendradarbiavimo tikslus, tai sąvokos supratimas. Kaip matote, 3 lentelėje pateikti galimi bendradarbiavimo sąvokos aiškinimai, kurie išskirti analitinėje dalyje. Mažiausia dalis respondentų pasirinkto „veiklos rūšį, atliekamą dalyvaujant keliems vykdytojams ir t.t.“ (1,1 %). Beveik 15 % respondentų bendradarbiavimą apibūdina kaip pokalbį, pagalbą, dalijimąsi patirtimi. Šiek tiek daugiau nei pusė (50,6 %) tėvų bendradarbiavimo sampratą supranta taip: „Abipusė pagalba, kai žmonės išskylančias problemas sprendžia kartu, remdamiesi lygybės, savanoriškumo, pagarbos, pasitikėjimo ir atsakomybės principais, kad nauda būtų kuo didesnė“. Šis klausimas taip pat padeda įvertinti santykio kriterijų. Pastebima, kad nedidelė dalis respondentų 14,9 % bendradarbiavimą vertina kaip santykį, kurio metu dalijamasi patirtimi (3 lentelė). Taip pat santykį apibūdina antroji lentelės eilutė, kurią pasirinko dar mažesnis kiekis apklaustųjų (6,9 %).

6 lentelė. Tėvų pasirinktas bendradarbiavimo sampratos aiškinimas

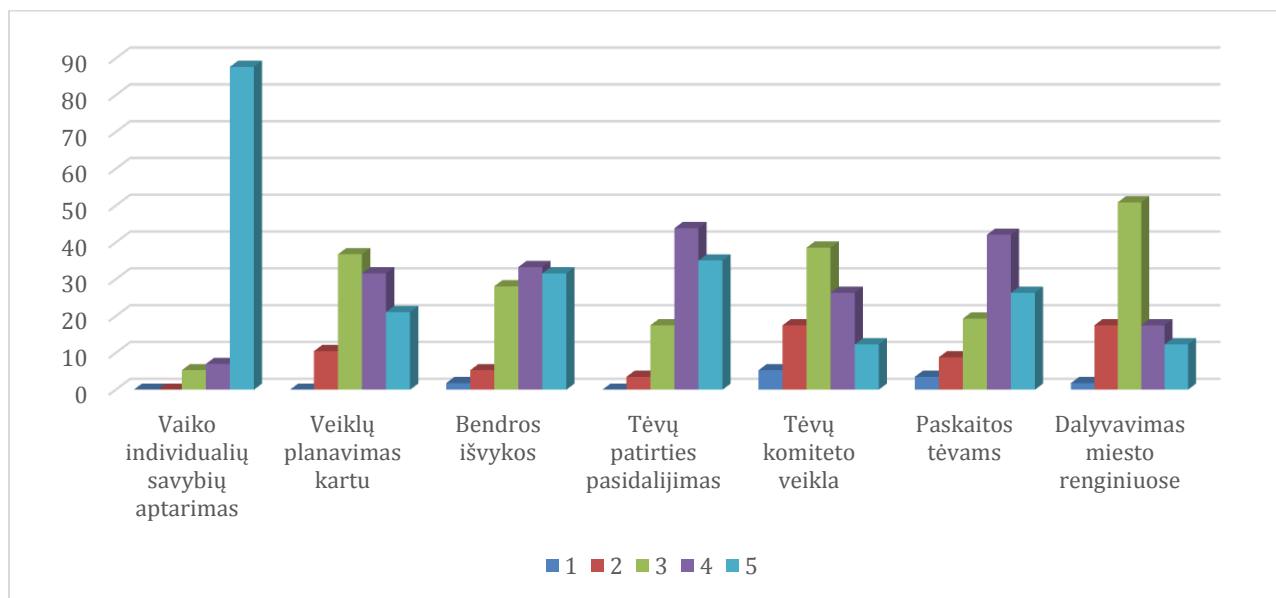
Atsakymo variantai	antykis
Veiklos rūšis, atliekama dalyvaujant keliems vykdytojams, valdymo subjektams, institucijoms, sistemoms ar net valstybėms.	1.1%
Santykis, kurio metu daroma įtaka vieni kitiems, keičiamos nuostatos, įsitikinimai.	6.9%
Buvimas kartu su kitais, pokalbiai, pagalba, dalijimas patirtimi, medžiaga.	14.9%
Procesas, kurio metu grupė žmonių susitaria siekti bendro tikslo numatydami visų dalyvių funkcijas	26.4%
Abipusė pagalba, kai žmonės iškylančias problemas sprendžia kartu, remdamiesi lygybės, savanoriškumo, pagarbos, pasitikėjimo ir atsakomybės principais, kad nauda būtų kuo didesnė.	50.6%

8 paveiksle galima matyti tėvų sureitinguotas bendradarbiavimo formas nuo visiškai netinkamų bendradarbiaujant iki labai padedančių bendradarbiauti. Išskirta 13 bendradarbiavimo būdų, kurių dalis priskirta tiesioginiam, dalis netiesioginiam bendradarbiavimui. Apie 80 % respondentų įvardijo, kad konkursai visiškai netinka arba nepadeda bendradarbiauti. Informacija pateikta skelbimuose taip pat nėra tinkama bendradarbiavimo forma – taip atsakė daugiau nei 60 % respondentų. Seminarai, išvykos bei trumpos žinutės telefonu nėra pačios populiariausios bendradarbiavimo formos, apie 40 % respondentų priskyrė jas prie prie nelabai padedančių bendradarbiauti formų. Šiek tiek daugiau nei trečdalis apklaustųjų laikosi nuomonės, kad tėvų susirinkimai ir bendri renginiai nėra naudingi bendradarbiaujant, kita tėvų dalis mano priešingai.

8 pav. Bendradarbiavimo formų tinkamumas ikimokykliniame ugdyme

Galima teigti, kad bendradarbiavimui labiausiai padeda tiesioginės bendravimo formos, tokios kaip trumpi pokalbiai kas dieną. Beveik 90 % tėvų pažymėjo, kad bendradarbiauti labai padeda pokalbiai telefonu, „Kindervibe“ programa. Visi apklausos dalyviai įvardijo, kad individualūs pokalbiai yra sėkmingiausias būdas bendradarbiauti ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Apie 30 % respondentų pažymėjo, kad el. laiškai ir bendri renginiai netinkama bendradarbiavimo forma, likusieji atsakė, kad tai padeda arba labai padeda bendradarbiauti tėvams ir pedagogams.

9 pav. Tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą skatinančių veiklų vertinimas (1- visiškai netinka, 2 netinka, 3 - nei tinka nei netinka, 4 – tinka, 5 – labai tinka)

9 paveiksle galima pastebėti, kad žemiausiai įvertinta veikla – dalyvavimas miesto renginiuose. Tėvų komitetai taip pat nėra piimtina, bendradarbiauti skatinanti veikla. Apie 60 % respondentų pažymėjo, kad tėvų patirties pasidalijimas (pasakų sekimas, žaidimų organizavimas, profesinės veiklos pristatymas ir pan.) skatina bendradarbiavimą. Kaip matome 9 paveiksle absoliuti dauguma respondentų (94 %) vieningai pritaria, kad individualių vaiko savybių aptarimas labai padeda bendradarbiauti.

Atviras klausimas padėjo sužinoti tėvų nuomonę apie sėkmingą bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme. Pateikti trumpi atsakymai buvo sugrupuoti į keletą kategorijų ir išskirti pagrindiniai bendradarbiavimo aspektai. Siekiant kurti bendradarbiavimą tarp pedagogų ir tėvų būtina:

- Apibrėžti tikslą: „vieni tikslai ir atviras nuoširdus bendravimas“; „kai abi pusės vienodai supranta tikslą bei būdus, kaip jį pasiekti“; „aiškiai sutartas tikslas ir žingsniai jam pasiekti.“;

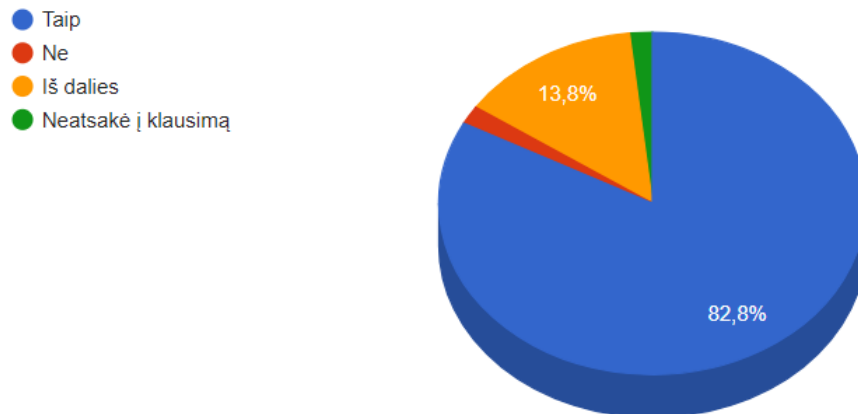
„numatyti galutinį rezultatą“; „sieikimas bendro tikslo“; „bendras tikslas siekiant geriausių vaiko ugdymosi rezultatų“; „asmeninė intencija nukreipta į galutinį rezultatą“.

- Sėkminga komunikacija: „gera komunikacija“; „nuolatinis bendravimas ir bendro tikslo sieikimas, kad vaikas jaustųsi saugus, gerbiamas, mylimas, su juo elgiamasi sąžiningai“; „aiški komunikacija, kad abi pusės žinotų vieni kitų lūkesčius“; „nuolatinė komunikacija, bendro tikslo turėjimas ir sutarimas dėl formos, kuria tie tikslai, susiję su vaiko ugdymu bei jo emociniu stabilumu, užtikrinimas“; „kasdieniai pokalbiai, įvairių kasdienių situacijų aptarimai, žinojimas, kokie auklėjimo ir ugdymo metodai taikomi ugdymo įstaigoje bei tokių pačių metodų taikymas namie“.
- Abipusis įsitraukimas: „supratimas, kad tai naudinga vaikui, noras ir įsitraukimas abiejų pusių ir gera komunikacija“; „rūpestis vaiku ir abipusis geranoriškumas“; „abipusis noras bendradarbiauti“; „abipusis noras bendradarbiauti ir ankstesnio bendravimo rezultatai. Jei ankstesnis bendradarbiavimas buvo nerezultatyvus, tikėtina, kad tėvai tolimesnį bendravimą laikys laiko gaišimu“.
- Vertybinis atitikmuo: „pagarba vieni kitiems, bendras siekis užtikrinti geriausias visapusiškas sąlygas vaikui augti ir tobulėti, saugioje, draugiškoje ir empatiškoje aplinkoje“; „pagarba, nuoširdumas ir kalbėjimasis“; „pasitikėjimas, kad pedagogas yra savo srities specialistas ir myli savo darbą bei vaikus.“; „kalbėjimasis ir panašių vertybių turėjimas, tada vaikas jaučia, kad čia viskas daroma vientisai ir visas taisykles, požiūrį priima labai lengvai ir natūraliai“; „tarpusavio supratimas, poreikio patenkinimas, pagarba vieni kitiems“.

Tėvų pasiūlytų kitų bendradarbiavimo formų nėra gausu. Tačiau jie įvardijo keletą nepaminėtų arba netaikomų ugdymo įstaigoje: „dažniau pasikalbėti telefonu apie visas aktualijas, vaiko elgesį, pasiekimus, sėkmes ir nesėkmes, santykius su kitais vaikais, kad tėvai dažniau nei tik per individualius pokalbius galėtų sužinoti, kaip vaikas jaučiasi didžiąją dienos dalį, galbūt turėtų būti proga aptarti įvairias situacijas namie.“; „labdaringos akcijos, savanoriavimo akcijos bendradarbiaujant“; „manau pati geriausia ir efektyviausia bendravimo forma yra akis į akį. Trumpai aptariant kaip tą dieną sekėsi vaikui. Kokie buvo sunkumai ir kas sekėsi vaikui geriausiai.“; „teikdami prašymą priimti vaiką į vieną mokyklą, buvome paprašyti užpildyti anketą. Didelė dalis jos buvo klausimai apie vaiko savybes, charakterį, pomėgius ir pan. Kol suformulavome trumpus, koncentruotus atsakymus į gana plačius klausimus, turėjome labai gerą progą patys reflektuoti apie savo vaiką ir bandyti daryti apibendrinimus. Jau vien poreikis patiems suformuluoti savo mintis raštu mums pasirodė labai vertingas ir įtraukiantis

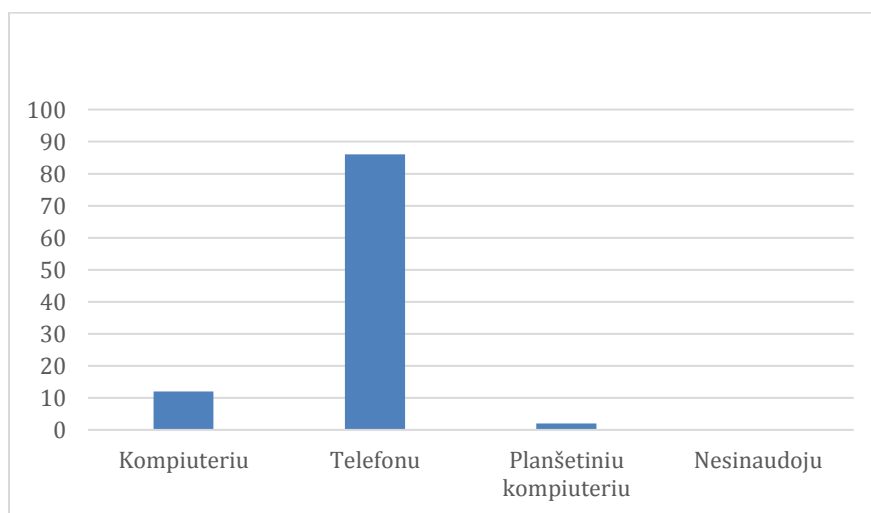
(paprastai mokytojai teikia įvairius komentarus raštu, o mes, tėvai tik skaitome). Ir kartu tai geras atspirties taškas tolesnei diskusijai apie vaiką su mokymo įstaiga.“. Dauguma tėvų įvardijo, kad ugdymo įstaigoje pakanka bendradarbiavimo formų.

Daugumos (82,8 %) tėvų nuomone, technologijos padeda bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. Du respondentai neatsakė į klausimą, du – pažymėjo, kad nepada. Likusieji tvirtina, kad iš dalies padeda bendradarbiauti (10 pav.).

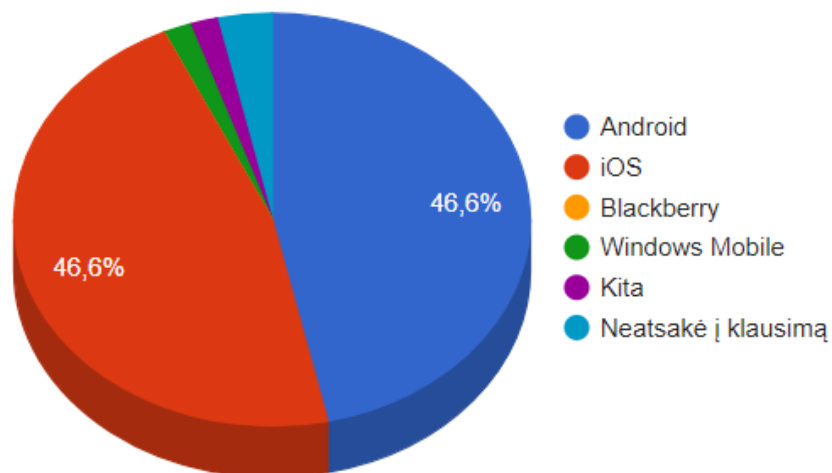
10 pav. Technologijos padeda bendradarbiauti ikimokyklinio ugdymo įstaigoje

Dažniausiai naudojamas išmanus įrenginys – telefonas (11 pav.). Juo kas dieną bendrauja 86 % tėvų. Kitai daliai apklaustųjų patogiausia naudoti kompiuterį (12 %). Du tėveliai atsakė, kad dažniausiai naudojasi planšete. Telefonui funkcionuoti būtina ne tik tinkama programinė įranga, bet ir vartotojams pritaikytos programos, kurios atitiktų jų lūkesčius.

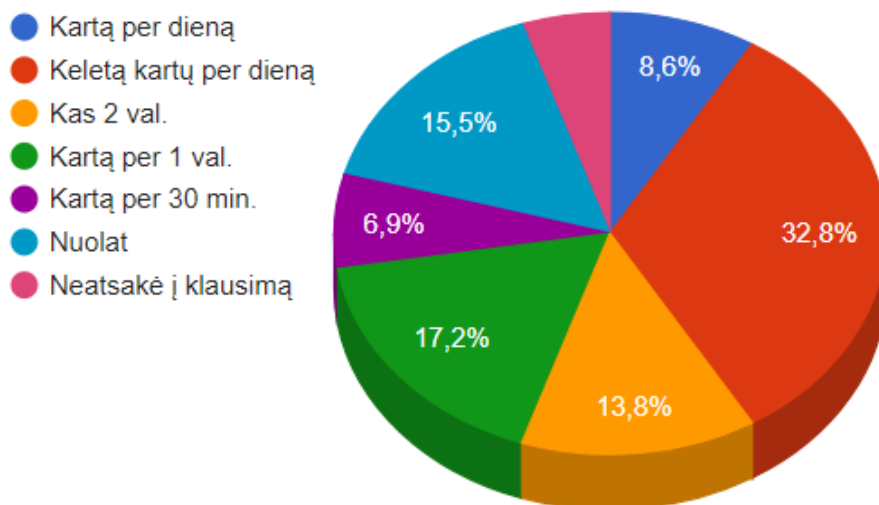
11 pav. Dažniausiai naudojami išmanieji įrenginiai

Atsakę į klausimą apie dažniausiai naudojamą išmaniųjų įrenginių tėvai buvo paprašyti patikslinti ar naudojami išmaniuoju telefonu. Dauguma atsakė, kad naudojami (94 %). Likusieji 2 – ne. Išskirtos išmaniųjų telefonų operacinės sistemos leido sužinoti, kuri programa populiariausia tarp apklausos dalyvių. Vienodai pasiskirstė android ir iphone operacinių sistemų savininkai. Viso jie sudaro 93,2 % apklausos dalyvių. Kita dalis tėvų pasirinko „windows mobile“ ir kitas išmaniųjų telefonų operacines sistemas (12 pav.).

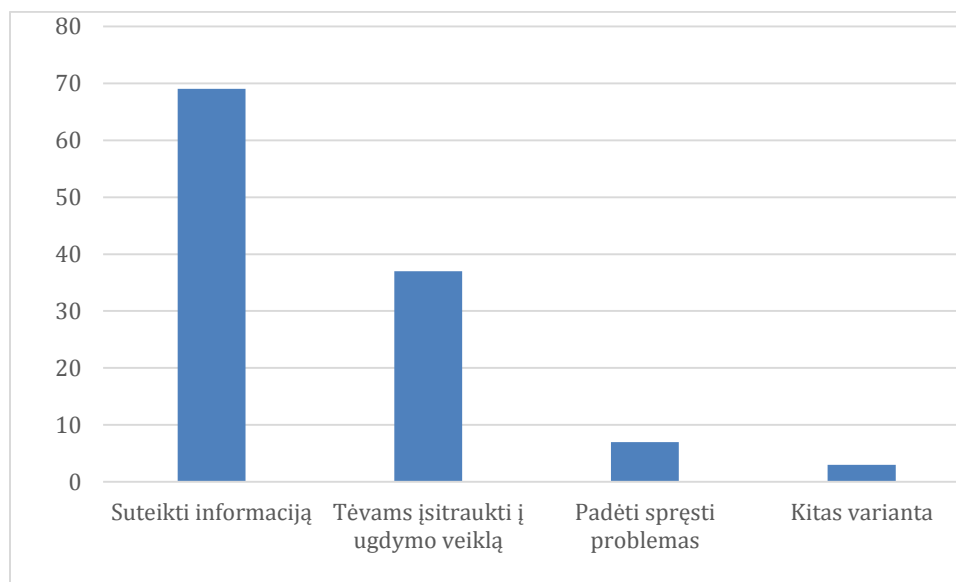

12 pav. Mobilųjų telefonų operacinės sistemos

Tyrimo taip pat labai svarbu išsiaiškinti kaip dažnai tėvai tikrina informaciją telefone. Pasirinkti galima iš šešių atsakymo variantų: nuo – kartą per dieną, iki – nuolat (13 pav.). Pastebėta, kad 32,8 % respondentų tai atlieka keletą kartų per dieną. Apie 17 % tėvelių tai atlieka kartą per dieną. Šiek tiek mažiau – 15 % tai daro nuolat. Mažiausiai apklaustųjų (apie 7 %) informaciją telefone seka kas pusvalandį. Viso 41,4 % tėvelių telefoną informaciją peržiūri keletą kartų per dieną ir rečiau. Didesnė respondentų dalis – 53,4 % tai daro kas dvi valandas ir dažniau.

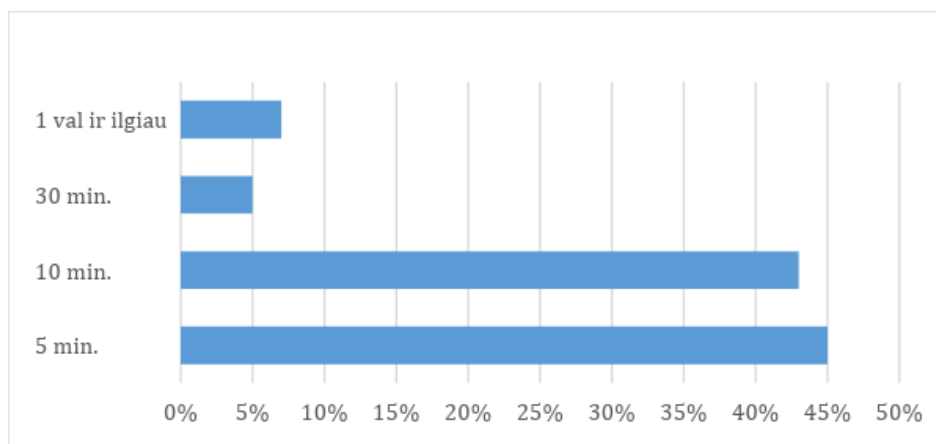
13 pav. Informacijos tikrinimo telefone dažnumas

14 pav. „Kindervibe“ programos paskirtis

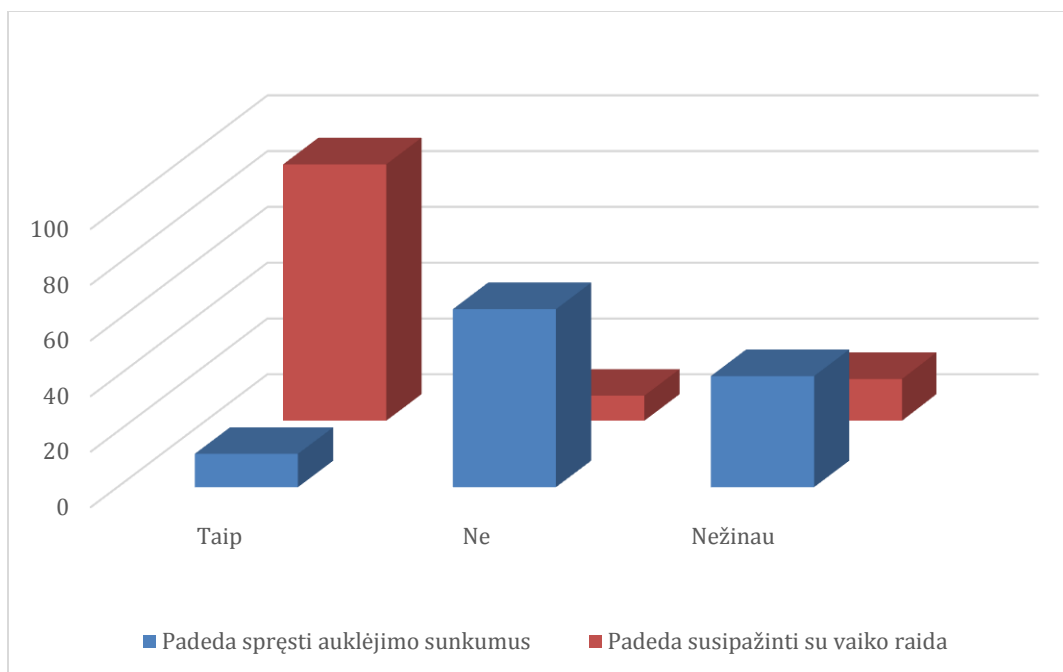
Tėvų nuomone „Kindervibe“ programos paskirtys yra kelios. 6 % respondentų mano, kad ji padeda spręsti problemas. Trečdalis respondentų atsakė, kad programa padeda tėvams išitraukti į ugdymo veiklą. Didžiausia dalis apklaustųjų mano, kad „Kindervibe“ programa suteikia informaciją. Mažiausiai 2,59 % visumos, sudaro tėvai pasirinkę kitą variantą ir įrašę, kad programa skirta neatitrūkti nuo vaiko gyvenimo (14 pav.).

Apklausoje įvertintas laikas naudojant „Kindervibe“ programą per parą. Atsižvelgiant į programos aktualumą tėvams ir reguliariai pildomus duomenis buvo išskirti keturi pasirinkimo variantai. Didžioji dalis tėvų (44,8 %) programą naudoja 5 minutes per parą (15 pav.). Kita dalis tėvų (41,4 %) pakeitimus „Kindervibe“ programoje seka apie 10 min. per dieną. Beveik 7 % respondentų programai skiria valandą ir ilgiau. Mažiausiai apklausos dalyvių programa naudojasi 30 min. per dieną. Dažniausiai tėvai programą naudoja iki 10 min. per dieną, tad pateikiami duomenys turėtų būti greitai apdorojami, suprantami ir aiškūs.

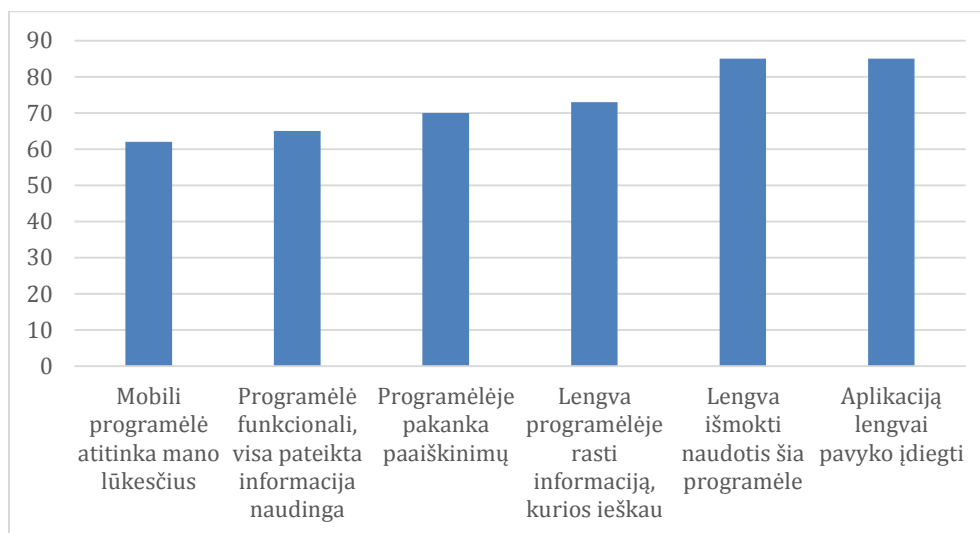
15 pav. Laikas praleistas „Kindervibe“ programoje per parą

Vienas iš tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo tikslų – spręsti problemas. Apklausoje dalyviai atsakė į klausimą: ar programa padeda spręsti iškilusius auklėjimo sunkumus? Daugiau nei pusė tėvų mano, kad programa negali padėti spręsti problemų, 8,6 % respondentų teigia priešingai. Kita dalis apklaustųjų nėra tikri dėl šios funkcijos (34,5 %). Tačiau vaiko raidą programa leidžia pažinti puikiai, taip mano 79,3 % tėvų. Apie tokią programos galimybę nieko nežino 10,3 % respondentų. Pasisukę rezultatai leidžia pastebėti, kad būtina „Kindervibe“ naudojimo instrukcija, nes dalis respondentų neišnaudoja visų programos galimybių dėl nežinojimo apie jas.

16 pav. Mobilios „Kindervibe“ programos pagalbos galimybės tėvams

Respondentų teigimu, „Kindervibe“ programa lengva išmokti naudotis. Programa lengvai įdiegiama ir nesukelia didesnių rūpesčių. Klausimas užduotas prašant tėvų įvertinti programos galimybes 100 balų skalėje. Daugiau kaip 80 balų surinko šios dvi kategorijos. Šiek tiek daugiau nei 60 balų surinko programos lūkesčių atitikimas ir funkcijų naudingumas. Nemaža dalis respondentų teigia, kad programoje lengva rasti informaciją ir yra pakankamai paaiškinimų. Žvelgiant bendrai į programos vertinimą galima pastebėti, kad visi išskirti kriterijai vertinami aukštesniais nei 60 balais, o tai leidžia daryti išvadą, kad programos pagrindiniai kriterijai atitinka lūkesčius, tačiau būtini patobulinimai.

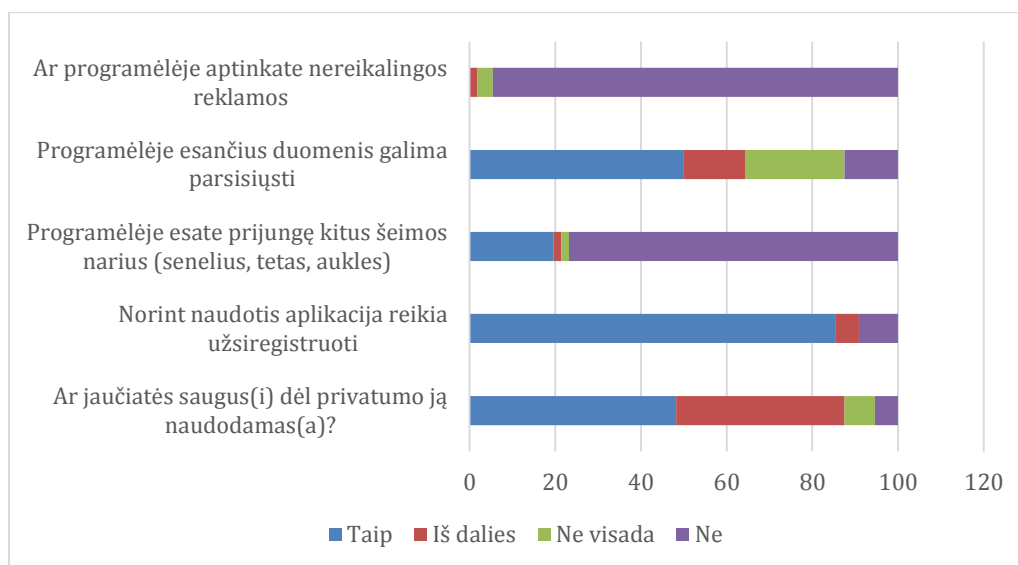
17 pav. Programos vertinimas (100 balų skalėje)

Apie 60 % respondentų pritaria, kad „Kindervibe“ programa yra inovatyvi. Programos greitį tėvai įvertino dviprasmiškai. 57 % apklaustųjų pažymėjo, kad programa veikia greitai, 42,9 %, kad lėtai. Dėl šios priežasties negalima priskirti programos nei prie lėtos, nei prie sparčiai veikiančių programų grupės. „Kindervibe“ greičiui įtaką gali daryti daug veiksnių (telefono operacinė sistema, laisva vidinė, darbinė atmintis) dėl to reikalinga detalesnė apklausa. Programos atsinaujinimą tėvai taip pat įvertino dvejopai, tad vienareikšmiškai teigti nėra pagrindo (4 lentelė).

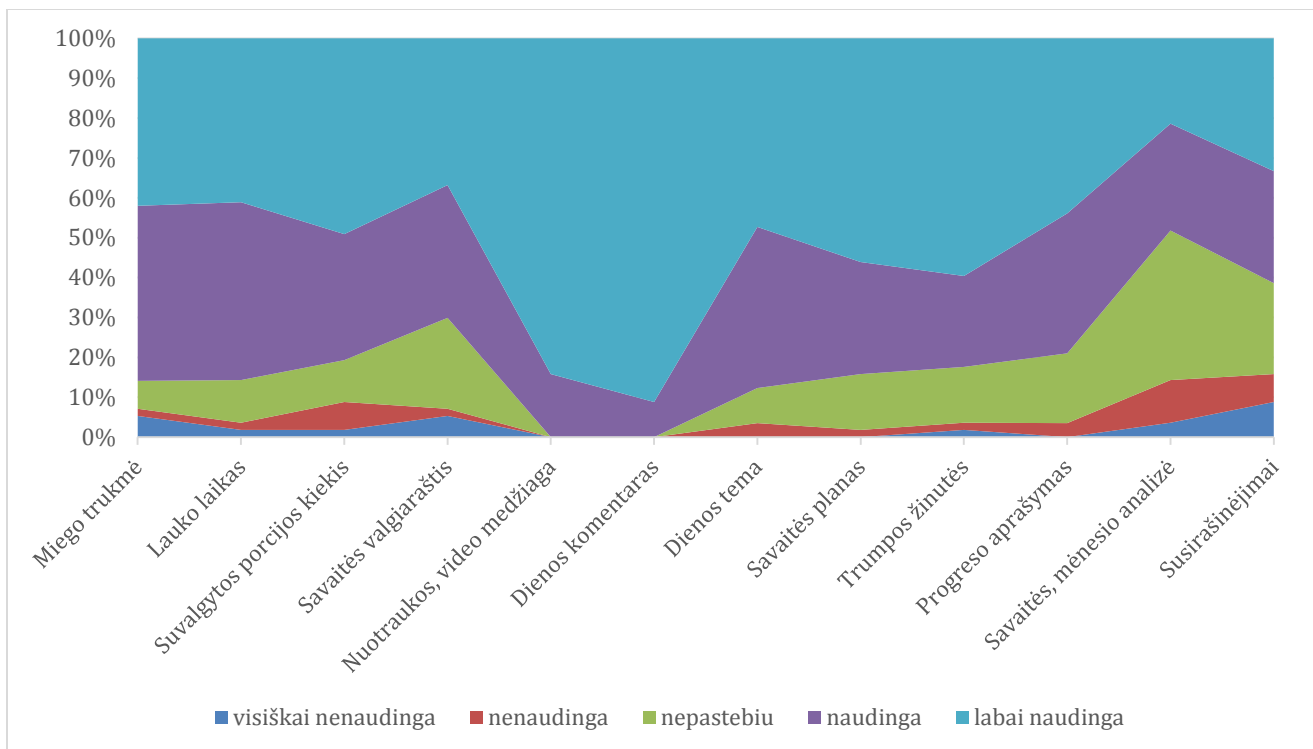
7 lentelė. Techninis „Kindervibe“ programos bruožų įvertinimas

	Taip	Ne
Programėlė pati atsinaujina	55.60%	44.40%
Programėlė veikia pakankamai greitai (sparčiai)	57.10%	42.90%
Lyginant su kitomis bendravimą skatinančiomis programėlėmis, šią galėčiau pavadinti inovatyvia	59.30%	40.70%
Programėlė susieta su jutiminėmis / diagnostinėmis priemonėmis	30.00%	70.00%

Daugumos respondentų teigimu, programoje reklamos neaptinka. Apie 60 % tėvų tvirtina, kad programoje esančius duomenis galima parsisiųsti. Vos 20 % apklaustųjų programa leidžia naudotis ir artimiesiems (seneliams, auklėms, tetoms). 50 % respondentų jaučiasi saugūs naudodami „Kindervibe“ programą, 30 % saugumo lygmenį įvertino dalinai teigiamai. Likusieji programa ne visuomet gali pasitikėti.

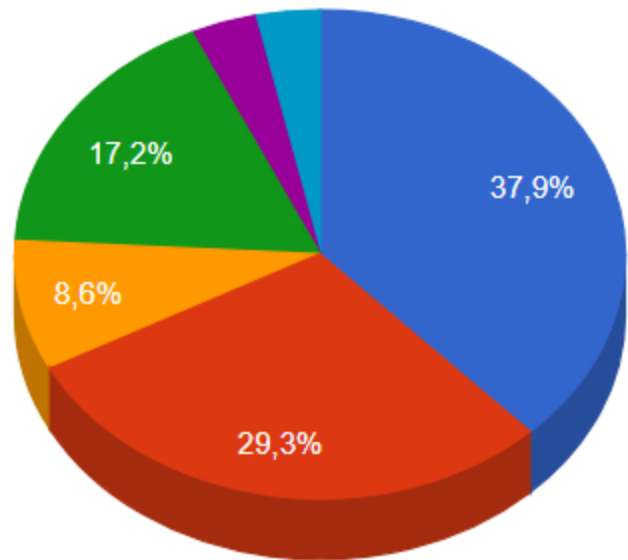
18 pav. „Kindervibe“ saugumo vertinimas

19 pav. „Kindervibe“ programos funkcijų vertinimas

Iš dvylikos išskirtų „Kindervibe“ programos funkcijų tėvai išrinko naudingas ir mažai naudingas. Kaip matome 19 paveiksle, naudingiausios programos funkcijos yra dienos komentarai bei nuotraukos, video medžiaga. Panašiai pasiskirstė miego trukmės, lauko laiko, dienos temos, savaitės plano, suvalgytos porcijos kiekio, progreso aprašymo ir trumpos žinutės įvertinimai. Apie 85 % tėvų šias funkcijas vertina kaip naudingas. Mažiausiai pastebima funkcija – savaitės, mėnesio analizė. Kaip aprašyta 3.1 dalyje, ši funkcija turi net papildomą žymėjimą, tačiau jos tėvai nepastebi. Tėvai taip pat retai pastebi ir savaitės valgiaraščius (20 %). Kad juos sužinoti, reikia papildomai pasirinkti maisto laukelį, jį išskleidus galima pamatyti dienos meniu. Nenaudingų ir visiškai nenaudingų funkcijų negalima išskirti, nes jas pasirinko vienas respondentas.

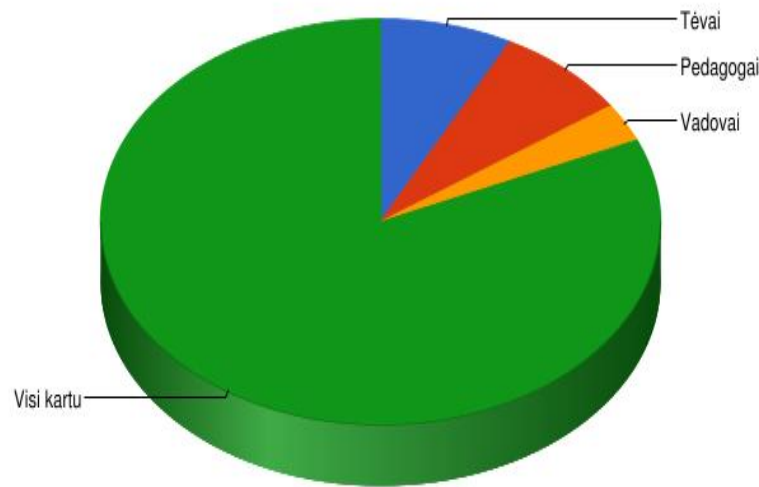
- labai padeda bendradarbiauti
- padeda bendradarbiauti
- bendradarbiauti netrukdo
- padeda sužinoti informaciją, bet ne bendradarbiauti
- visiškai neskatina bendradarbiavimo
- Neatsakė į klausimą

20 pav. „Kindervibe“ programos vertinimas siekiant didinti pedagogų ir tėvų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme

Tėvų apklausos atsakymai parodė, kad daugiau kaip 67 % respondentų „Kindervibe“ programą vertina kaip padedančią arba labai padedančią bendradarbiauti. Žalia spalva diagramoje pažymėti respondentų atsakymai parodo, kad programa suteikia informaciją, bet bendradarbiauti nepadedą. Yra teigiančių, kad programa visiškai neskatina bendradarbiauti (3 %).

Žemiau pateiktoje skritulinėje diagramoje matoma tėvų nuomonė apie bendradarbiavimo kūrimo atsakomybę. Didžiausia dalis respondentų (81,5 %) teigia, kad bendradarbiavimo kūrimu ikimokykliniame ugdyme turi rūpintis tėvai, pedagogai ir vadovai kartu. Mažiausiai tėvų pasirinkto atsakymo variantą „vadovai“ (3,1 %).

21 pav. Bendradarbiavimo kūrimo atsakomybė

Anketiniai duomenų analizei buvo pasirinktas Spearman'o kriterijus, kuris padėjo įvertinti koreliaciją tarp kintamųjų. Šio kriterijaus pasirinkimą lėmė keli veiksniai. Svarbiausias jų yra priklausomybės tarp ranginių dydžių paieška. SPSS 22.0 programoje buvo užkoduotas tėvų atsakymas, kiek laiko vidutiniškai kas dieną tėvai praleidžia naudodamiesi „Kindervibe“ programa. 0 – mažiau nei 5 min., 1 – 5 min., 2 - 10 min., 3 -30 min. ir daugiau. Kitas lyginamasis objektas, tai „Ar „Kindervibe“ programa padeda susipažinti su vaiko raida?“. Atsakymai užkoduoti taip: 0 – nepadeda, 1 - padeda. Keliamos hipotezės:

- HO – Laikas praleistas „Kindervibe“ programoje koreliuoja su vaiko raidos pažinimu.
- HA – laikas praleistas „Kindervibe“ programoje nekoreliuoja su vaiko raidos pažinimu.

Taikytas patikimo lygmuo – 0.05.

8 lentelė. Koreliacijos skaičiavimai remiantis Spearman'o metodika

		Laikas praleistas „Kindervibe“ programoje	
Spearman's rho	Laikas praleistas „Kindervibe“ programoje	Correlation Coefficient	1,000
		Sig. (2-tailed)	.
		N	116
	Raidos pažinimas	Correlation Coefficient	,191*
		Sig. (2-tailed)	,040
		N	116

Iš 5 lentelės duomenų galime matyti, kad skaičiavimai atlikti naudojant 116 respondentų imtį. Reikšmingumo lygmuo $p = 0.04$. Mažesnis už 0.05 dėl to patvirtinama hipotezė, kad laikas praleistas „Kindervibe“ programėlėje koreliuoja su vaiko raidos pažinimu. Tačiau ši priklausomybė silpna (correlation coefficient – 0,191), būtinu tolimesni tyrimai. Programos analizės dalyje pažymėta, kad tėvai nesudėtingai gali rasti informaciją apie vaiko raidą, amžiaus tarpsniui būdingus ypatumus. Tėvų apklausa, taip pat patvirtino, kad programa leidžia pažinti vaiko edukacinius tikslus, keliamus remiantis ugdytinio amžiaus gebėjimais. Mokytojų interviu patvirtina, kad tėvų įsitraukimas, programėlės naudojimo intensyvumas turi didelę reikšmę bendradarbiavimo tikslui pasiekti. Visos šios trianguliacijos metodu paremtos analizės leidžia daryti išvadą, kad programėlė skatina tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme priklausomai nuo „Kindervibe“ naudojimo laiko kas dieną. Didesnis įsitraukimas lemia pasiekiamus bendradarbiavimo edukacinius aspektus.

DISKUSIJA

Apibendrinant gautus mobilios „Kindervibe“ programos analizės duomenis, galima teigti, kad programa „Kindervibe“ atitinka ir puikiai išpildo septynis indikatorius apibūdinančius programą, kurie išskirti bendradarbiavimo edukacinėje charakteristikoje. Programoje gausu informacijos, kuri pateikiama supažindinti tėvus su vaiko diena, ugdymo tikslais. Taip pat kuriamas ryšys su tėvais, keičiamos nuostatos, įvardijant ugdytinio amžiaus tarpsnio ypatumus. Programa leidžia pasirinkti įvairius būdus informacijai pateikti: nuotraukos, dokumentai, video medžiaga, internetinės nuorodos. Išrinkta 14 indikatorių susijusių su programos parametrais, kurie padeda įvertinti programos technines galimybes. „Kindervibe“ programa pagal kūrėjo aprašymą yra nedidelės apimties, todėl užduotis įgyvendina greitai. Programos įdiegimas užtrunka vos kelias sekundes, registracijai reikalinga užpildyti vos dvi eilutes. Pastebėta, kad programos tipas (hibridinė) leidžia prisitaikyti prie daugumos vartotojų, nes veikia su interneto ryšiu ir be jo. Įvertinus „Kindervibe“ saugumo indikatorius, pastebėta, kad programa apsaugota ne tik registracijos kodais, bet ir draudžiant programoje reklamą. Vertinant prisitaikymo kriterijų pastebėta, kad programoje trūksta paaiškinimų, nėra galimybės ją sieti su kitais įrenginiais. Iš trijų kriterijų programa atitinka du ir vieną dalinai, dėl to reikalingi papildomas įvertinimas.

Mokytojų interviu metu išskirtos kategorijos leidžia įvertinti bendradarbiavimo galimybes panaudojant mobilią programą. Pedagogų atsakymai padėjo išskirti papildomą komunikacijos subkategoriją. Bendradarbiavimas apibūdinamas kaip procesas, kuriame sprendžiamos problemos, pasiskirstoma atsakomybėmis. Atsižvelgiant į atsakymus galima pastebėti, kad mokytojai, dalyvavę apklausoje, supranta bendradarbiavimo ikimokykliniame ugdyme pasireiškimą, svarbą ir žino būdus, kaip jį taikyti. Bendradarbiavimo būdai mokytojų interviu metu nepasikeitė lyginant su literatūros dalyje išskirtais kriterijais. Svarbiausia pasirinkti būdus, kurie priimtinausi šeimai. Išskirta nauja kategorija - tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo trikdžiai ikimokykliniame ugdyme. Pagal mokytojų atsakymus sugrupuotos penkios subkategorijos: tikslų suderinamumas, laiko stoka, vertybių atitikimas, įsitraukimas, emocijų išreiškimas. Kiekviena jų paaiškinta ir pagrįsta pedagogų teiginiais. Dažniausiai pasikartojanti problema – tėvų laiko stoka ugdymo įstaigos veiklai. Nedalyvavimas šventėse, laiškų neskaitymas nepadeda įgyvendinti individualius vaiko tikslus, bendradarbiauti su pedagogais. Bendradarbiavimo kūrimas panaudojant technologijas priimtinas procesas tėvams ir pedagogams. Statistiškai dažniau naudojamas telefonas, patogesnis perduoti informacija greitai ir lengvai, svarbu

užtikrinti internetinio ryšio pasiekiamumą ir tinkamas programas mobiliųjų telefonų modeliams. „Kindervibe“ programos vertinimas suskirstytas į tris subkategorijas. Mokytojų teiginiai pagrindinė hipotezė, kad programos funkcijos skatina bendradarbiavimą, edukuoja tėvus ir pedagogus, padeda sekti vaiko progresą.

Tėvų apklausa atskleidė, kad bendradarbiauti labai padeda individualūs pokalbiai, trumpi dienos aptarimai ir „Kindervibe“ programa. Iš dvylikos išskirtų „Kindervibe“ programos funkcijų tėvai išrinko naudingas ir mažai naudingas. Naudingiausios programos funkcijos yra dienos komentarai bei nuotraukos, video medžiaga. Panašiai pasiskirstė miego trukmės, lauko laiko, dienos temos, savaitės plano, suvalgytos porcijos kiekio, progreso aprašymo ir trumpos žinutės įvertinimai. Mažiausiai pastebima funkcija – savaitės, mėnesio analizė. Nenaudingos funkcijos gali būti pašalinamos arba patikslinamos, kad programa galėtų tinkamai veikti. Tėvų apklausa, taip pat patvirtino, kad programa leidžia pažinti vaiko edukacinius tikslus, keliamus remiantis ugdytinio amžiaus gebėjimais. Visos šios trianguliacijos metodu paremtos analizės leidžia daryti išvadą, kad programėlė skatina tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme priklausomai nuo „Kindervibe“ naudojimo laiko kas dieną.

IŠVADOS

1. Teorinėje dalyje atskirtos bendravimo ir bendradarbiavimo sąvokos. Bendravimo apibūdinimas siejamas su žodžiais santykis, pokalbiai, dalijimasis patirtimi. Bendradarbiavime svarbus procesas, kurio metu keli asmenys dalijasi informacija ir taip siekia bendro tikslo, atliekama bendra veikla (įvairios šventės). Išskirti svarbiausi bendradarbiavimo bruožai: savanoriškumo, lygiavertiškumo, tikslo, atsakomybės ir pagarbos. Bendradarbiavimo būdus ikimokykliniame ugdyme aiškiausia suskirstyti į dvi kategorijas: tiesioginis ir netiesioginis. Pagrindinis tikslas, kurį būtina išsiaiškinti kokį bendradarbiavimo etapą siekiama perkelti į mobilią programą. Šiuo metu veikia ir yra naudojamos daugybė pedagogų ir tėvų bendradarbiavimą skatinančių mobilių programų, tačiau ikimokykliniame ugdyme galima pritaikyti tik vieną – „Kindervibe“.

2. Teorinės dalies pagrindu išskirtos trys charakteristikos: bendradarbiavimo edukaciniai aspektai, bendradarbiavimo būdai, techninės programos galimybės. Pasirinkti devyni kriterijai, kurie padėjo atsakyti į probleminius klausimus. Sugrupuoti 63 indikatoriai plačiai apėmė temos ribas ir leido išsiaiškinti baigiamojo darbo tikslą. Trianguliacijos tyrimo strategija: atvejo studija, kiekybinis bei kokybinis tyrimai, padėjo surinkti įvairesnę, išsamesnę tyrimo medžiagą. Atvejo studijos metu analizuoti mobili „Kindervibe“ programa. Kiekybiniam tyrimui atlikti buvo pasirinkta apklausa raštu sudaryta iš 30 klausimų, kurioje dalyvavo 116 respondentai. Kokybiniam - pusiau struktūruotas interviu, kurio metu buvo apklaustos septynios ikimokyklinio ugdymo pedagogės, kurios naudoja „Kindervibe“ programa.

3. Remiantis charakteristikų, kriterijų ir indikatorių sistema buvo atlikta „Kindervibe“ programos analizė. Išsiaiškinta, kad programa yra priimtina bendrauti ir bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklinio ugdymo įstaigoje. „Kindervibe“ programa leidžia pažinti vaiko raidą, edukuoti tėvus, individualiai komunikuoti, o tai vieni iš bendradarbiavimo tikslų ikimokykliniame ugdyme. Interviu metu mokytojai išskyrė papildomą komunikacijos subkategoriją. Išsiaiškinta, kad būtina įvertinti tikslą, kurio norima pasiekti bendradarbiaujant su tėvais. Tuomet nukreipti komunikaciją ir atsižvelgiant į tai, pasirinkti tinkamą bendradarbiavimo būdą. Mokytojos naudodamos programą gali dalintis informacija, patirtimi, keisti tėvų nuostatas, įsitikinimus. Programos pagalba įgyvendinami bendradarbiavimo edukaciniai aspektai (kuriamas ryšys, sprendžiamos problemos, tėvai skatinami įsitraukti į ugdymo procesą, pripažįstamas vaikų unikalumas, fiksuojamas ir tobulinamas vaiko ugdymo planas). „Kindervibe“ programos funkcijų pagrindu galima keisti individualaus vaiko tikslus, tikslingai planuoti, kad edukaciniai procesai ugdymo įstaigoje vyktų sėkmingai. Atlikus SPSS analizę patvirtinta

hipotezė, kad laikas praleistas „Kindervibe“ programėlėje koreliuoja su vaiko raidos pažinimu. Pedagogai įvardijo, kad programa suteikia informaciją tėvams, leidžia sekti ugdytinių progresą, tačiau iškeliamą problemą, kad tėvai neatsako į mokytojų laiškus, trūksta grįžtamojo ryšio. Galima daryti išvadą, kad „Kindervibe“ programa yra priimtina bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokykliniame ugdyme, tačiau ją būtina tobulinti papildant tėvų grįžtamojo ryšio funkcijomis. Tuomet, kai yra abipusis noras bendradarbiauti, įmanoma pasiekti norimų rezultatų.

REKOMENDACIJOS

Gerinant ikimokyklinio ugdymo įstaigos tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo kokybę būtina įvardinti rekomendacijas. Iš atliktos mokslinės literatūros analizės bei gautų tyrimo rezultatų išskirti rekomenduotini pakeitimai, kuriais galėtų vadovautis mobilių programų kūrėjai, naudotojai, ikimokyklinio ugdymo įstaigos administracija, tėvai, pedagogai. Rekomendacijas suskirstytos trims grupėms:

- **Mobilių programų naudotojams ir kūrėjams.** Būtina mobilių programų naudojimo instrukcija, nes dalis respondentų negali pasiekti visų programos galimybių. Jos atsiradimas leistų išvengti pasitaikančių klaidų ir išnaudoti visas programos funkcijas. Kuriant programas būtina atsižvelgti į siekiamą tikslą, sprendžiamą problemą. Įvertinti, kad vartotojai labai skirtingi ir visų poreikius būtina įgyvendinti, nors programinė įranga gali skirtis. Rekomenduojama, kad mobilios programos skirtos pedagogų ir tėvų bendradarbiavimui atitiktų visus arba dalį išvardintų kriterijų: turėtų tikslą, vyktų procesas, dalintųsi informacija.
- **Pedagogams ir administracijai.** Siekiant įgyvendinti bendradarbiavimą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje būtina turi įsitraukti vadovai, pedagogai ir tėvai. Kuriamas ryšys privalo būti pagrįstas vienodomis vertybėmis, orientuotis į tuos pačius tikslus. Išskirti svarbiausi bendradarbiavimo bruožai: savanoriškumo, lygiavertiškumo, tikslo, atsakomybės ir pagarbos, jais remiantis pedagogai padeda tėvams pažinti vaiko raidą, ugdyti jį, kelti tikslus. Svarbu ieškoti priemonių prieinamų ir tinkamų tėvams. Būtinai tėvų ir pedagogų noras bendradarbiauti.
- **Tėvams** siekiant padėti pedagogams sėkmingai ugdyti vaiką būtina įsitraukti į ugdymo veiklą. Dalyvauti šventėse, skaityti laiškus, sekti informaciją, reaguoti į prašymus. Taip pat labai svarbu teikti grįžtamąjį ryšį pedagogams, komunikuoti. Skiriamas laikas vaiko raidos pažinimui naudojant mobilią „Kindervibe“ programą koreliuoja tarpusavyje, tad būtina naudotis ugdymo įstaigos siūlomomis mobiliomis programomis.

LITERATŪRA

- Abėcėlinis lietuvių kalbos žodynas. [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <https://eltalpykla.vdu.lt/1/233>
- Achinstein B. (2002). Conflict amid community: the micropolitics of teacher collaboration. *Teachers College Record* 104 / 3 : 421 – 5.
- Alfredas Adleris. Žmogaus pažinimas. Vilnius, Vaga, 2003
- Ambrus, Z. (2013). Public administration in the perspective of alfred adler's individual psychology. A discussion. *Acta Universitatis Sapientiae - Social Analysis*, 3(2), 215-233.
- Anzenbacher, A. (1992). *Filosofijos įvadas*. Vilnius: Katalikų pasaulis.
- Bajoriūnas Z. (1997). *Šeimos edukologija*. Vilnius.
- Barfield, A. (2016). Collaboration. *Elt Journal*, 70(2), 222-224.
- Bermudez, A., ir Padron, Y. (1994). Integrating parental education into teacher training programs: A workable model for minority students. *Journal of Educational Equity and Leadership*, 7(3), 235-244.
- Bitinas B. (1998). *Ugdymo tyrimų metodologija*. Vilnius: Jošara.
- Bitinas, B. (2002). *Pedagoginės diagnostikos pagrindai*. Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla.
- Bitinas, B. (2006). *Edukologinis tyrimas: Sistema ir procesas*. Vilnius: Kronta.
- Botsman R., Rogers R. (2010). *What's Mine is Yours : The rise of collaborative consumption*. New York: HarperCollins Publishers.
- Butkienė O. G., ir Kepalaitė A. (1996). *Mokymasis ir asmenybės brendimas: Pedagoginės psichologijos įvadas studentams, mokytojams, tėvams*. Vilnius: Margi raštai.
- Cambridge dictionary. (2018). *English Dictionar*. [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/>
- Čekanavičius V. ir Murauskas G. (2000). *Statistika ir jos taikymai*. Vilnius: TEV.
- Charles C. M. (1999). *Pedagoginio tyrimo įvadas*. Vilnius: Alma littera.
- Collins H. (2010). *The Theory and Practice of Research for the Creative Industries*. USA: AVA Publishing.
- Corbit, Mcauliffe, Callaghan, Blake, & Warneken. (2017). Children's collaboration induces fairness rather than generosity. *Cognition*, 168, 344-356.
- Creswell J., Clark V. L. P. (2006). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks: Sage Publications.

- Dabartinis lietuvių kalbos žodynas. (2001). [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <http://lkiis.lki.lt/dabartinis>
- Dapkienė, S. (2002). *Klasės auklėtojo vaidmuo kuriant mokinių ir tėvų bendruomenę. Socialinis ugdymas: mokyklos ir šeimos bendradarbiavimas II*. Šiauliai.
- Datnow, A. (2011). Collaboration and Contrived Collegiality: Revisiting Hargreaves in the Age of Accountability. *Journal of Educational Change*, 12(2), 147-158.
- Dettmer P., Thurston L. P., Dyck N. J. (2002). *Consultation, Collaboration, and Teamwork for Students with Special Needs (5th ed.)*. Kansas: Pearson.
- Dewey J. (1961). *Democracy and education. An introduction to the philosophy of education*. London: Macmillan.
- Dey I. (2002). *Qualitative data analysis: a user-friendly guide for social scientists*. London, New York: Routledge.
- Dičkus, V. (2011). *Anketos sudarymo principai*. Retrieved from http://www.ef.vu.lt/dokumentai/katedros/Rinkodaros_katedra/Medziaga_studentams/Anketos_sudarymo_principai.pdf
- Dwivedi, H., Clark, C., & Thiel, D. (2010). *Mobile application security*. New York, NY: McGraw-Hill.
- Fried. S. (2010). *Mobile device security*. Tylor and Francis Group, LLC. ISBN 978-1-4398-2016-2
- Froidas Z. (1997). *Sapnų aiškinimas*. Vilnius.
- Fromm E. (1973). *The anatomy of human destructiveness*. (47 - 92p.). New York: Henry Holt. ISBN 978-0805016048
- Gall M., Borg W., Gall J. (1996) *Educational Research. An Introduction*. New York.
- Gedvilienė G., Kankevičienė L. (2014). *Informacinės visuomenės technologijos ir jų kaita šveitimo sistemoje: Monografija*. Kaunas: Versus Aureus.
- Girdzijauskienė S. (2006) *Kokybinis interviu*. Vilnius: VU Specialiosios psichologijos laboratorija.
- Grūnovienė D., Macas A., Pauliukėnas L. (2005). *Mokslinio tyrimo procesas ir jo organizavimas*. Kaunas: Kauno kolegijos leidybos centras.
- Guščinskienė J. (2002). *Taikomoji sociologija: struktūrinės loginės schemas ir komentarai*. Kaunas: Technologija.
- H.S.Sullivan. (1970). *The psychiatric interview*. London: W.W. Norton. ISBN 978-0-393-00506-6

Handbook of Qualitative Research / ed. by N. Denzin, Y. Lincoln. (1993) Thousand Oaks, London: Sage Publication.

Herrick, J., Karl, J., McCord, S., Buenemann, M., Riginos, C., & Courtright, E. et al. (2017). Two New Mobile Apps for Rangeland Inventory and Monitoring by Landowners and Land Managers. *Rangelands*, 39(2), 46-55. doi: 10.1016/j.rala.2016.12.003.

Hoffman, D. (2003). *Sándor ferenczi and the origins of humanistic psychology* doi:10.1177/0022167803257133

Jorutytė I., Budreikaitė A. (2004). *Tėvų dalyvavimas ikimokyklinės įstaigos bendruomenės valdymosi procese*. [žiūrėta 2018-05-26]. Prieiga per internetą: <https://bit.ly/2xhQ5Qk>

Jovaiša, L. (1998). *Profesinio konsultavimo psichologija*. Vilnius: Agora.

Jucevičienė, P. (2007). *Besimokantis miestas: monografija*. Kaunas: Technologija.

Juodaitytė A., Kazlauskienė, A., Gaučaitė, R., Ušėckienė, L., Bakutytė R. (2009). *Gyventojų informavimo apie ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą būklė ir patirtis* [žiūrėta 2018-05-25].

Prieiga per internetą: http://www.smm.lt/svietimo_bukle/docs/tyrimai/sb/Gyventoju%20informavimo%20tyrimas%2009_02_05.pdf

Kamhi-Stein, L. (2016). The non-native english speaker teachers in TESOL movement. *ELT Journal*, 70(2), 180-189. doi:10.1093/elt/ccv076

Kardelis K. (2005). *Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai*. Šiauliai: Lucilijus.

Kemp, H. V. (2004). Harry stack sullivan (1892-1949) hero, ghost, and muse. *Psychotherapy Patient*, 13(1), 7-62. doi:10.1300/J358v13n01_02

Khaddage, F., Lattemann, C., Bray, E. (2011). Mobile Apps Integration for Teaching and Learning. (Are Teachers Ready to Re-blend?). In M. Koehler & P. Mishra (Eds.), *Proceedings of SITE 2011-- Society for Information Technology & Teacher Education International Conference* (pp. 2545-2552). Nashville, Tennessee, USA: Association for the Advancement of Computing in Education (AACE). [žiūrėta 2018-05-26]. Prieiga per internetą: <https://www.learntechlib.org/primary/p/36694/>.

Klimašauskaitė, T. (2015). *Priešmokyklinio amžiaus vaikų žodyno turtinimas taikant skaitmeninius mokymosi objektus*. Kauno technologijos universitetas.

Kontautienė R. (2006). *Bendradarbiavimo sistema ir jos valdymas mokykloje*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.

Krashen, S. D. (1981). *Second Language Acquisition and Second Language Learning. Pidginization*

and Creolization as language acquisition. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9922.2009.00554.x>

- L. Von Ahn, B. Maurer, C. McMillen, D. Abraham, and M. Blum. (2012). reCAPTCHA: Human-based character recognition via web security measures. *Science*, vol. 321, no. 5895.
- Lee, C. (2005). Rethinking the goals of your performance-management system. *Employment Relations Today*, 32(3), 53-60. doi:10.1002/ert.20075
- Luobikienė I. (2007). *Sociologinių tyrimų metodika*. Kaunas: KTU.
- M. Curphey, J. Scambray, E. Olsan. (2003) *Improving Web Application Security: Threats and Countermeasures*. ISBN 0-7356-1842-9
- Malinauskas R. (2002). *Žmonių bendravimo ir bendradarbiavimo problemos bei pedagogų socialinių rengimo būtinybė*. Vilnius: Pedagogika <http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fedora/get/LT-LDB-0001:J.04~2000~1367156394852/DS.002.0.01.ARTIC>
- Mannheimer (2015). *Applications open for Privacy Matters – An international seminar in cooperation with Mannheimer Swartling*.
- Maslow A. H. (1962). *Būties psichologija*. (278- 312 p.) Vilnius: Vaga. ISBN: 9785415022038.
- Merkel, B. (2010). COINS: An economic development tool for education, economic and workforce development in open source economic development. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 2(4), 6516-6531. doi:10.1016/j.sbspro.2010.04.061
- Merkys G. (1995). *Pedagoginio tyrimo metodologijos pradmenys*. Šiauliai: ŠPI.
- Mertler C. A. ir Charles, C. M. (sud.). (2005). *Introduction to educational research* (5. ed.). Boston, Mass.: Allyn & bacon.
- Molina, G. T., Cañado, M. L. P., & Luque, A. G. (2013). Current approaches and teaching methods. Bilingual programmes . *Handbookdefinitivo*.
- Moore, J. L., Dickson-Deane, C., & Galyen, K. (2011). E-Learning, online learning, and distance learning environments: Are they the same? *Internet and Higher Education*, 14(2), 129–135. <https://doi.org/10.1016/j.iheduc.2010.10.00>
- Morkevičius V., Telešienė A., Žvaliauskas G. (2008). *Kompiuterizuota kokybinių duomenų analizė su NVivo ir Text Analysis Suite*. Kaunas.
- Muccini, Henry; Francesco, Antonio Di; Esposito, Patrizio. (2012). *Software testing of mobile applications: Challenges and future research directions in: Automation of Software Test (AST)*, (p. 29- 35). (7th International Workshop on. IEEE).

- Musvickienė, Ž. (2011). *Socialinio pedagogo bendradarbiavimo ypatumų gimnazijoje analizė: pedagogų ir tėvų požiūrio aspektas*. Šiauliai.
- N. Denzin, Y. Lincoln. (1993). *Handbook of Qualitative Research* (2 ed.) Thousand Oaks, London: Sage Publication.
- Nagaraj, P. (2009). Application of Community Language Learning for Effective Teaching. *The Modern Journal of Applied Linguistics*, 1:3(May), 174–181.
- Nation, I. S. P. (1990). *Teaching and learning vocabulary*. Boston, Mass.: Heinle&Heinle Publishers.
- Norkaitienė M., Šepetytė R., Šimėnaitė Z. (2011). *Mokomasis lietuvių kalbos žodynas*. Vilnius: Baltos lankos
- Piantaa R. C., Kraft-Sayrea M., Rimm-Kaufmana S., Gercke N., Higgins T. (2000) Collaboration in building partnerships between families and schools: The National Center for Early Development and Learning's Kindergarten. *Transition Intervention*, 55(1), 71-86.
- Piaže Ž. (2002). *Vaiko psichologija*. Vilnius : Aidai. ISBN 9955-445-33-5
- Pikiotaitė S., Drastikaitė V. (2013). *Mobilių sistemų ir aplikacijų pritaikymas neįgaliųjų poreikiams: palyginamoji analizė*. Kaunas: Vytauto Didžiojo universitetas.
- Piotrowski, ir Meester. (2018). Can apps support creativity in middle childhood? *Computers in Human Behavior*, 85, 23-33.
- Plotkin, V. (2006). *The Language System of English*. Florida: BrownWalker Press.
- Pocienė, J. S. (2010). *Ikimokyklinis ugdyimas: Raida, pedagoginės sistemos: Ikimokyklinės pedagogikos studija*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
- Pradhan, Tushar. (2011). *Mobile Application Testing. TCS White papers*. [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą. <https://ijact.in/index.php/ijact/article/view/189>
- Priyatmojo, A.S. (2009). *Suggestopedia as a Method for Teaching Speaking for Young Learners in a Second Language Classroom*. Semarang State University: Unpublished Thesis.
- Puškorius, S. (2007). *Bendradarbiavimo efektyvumas. Viešoji politika ir administravimas: mokslo darbai*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas.
- Ramonienė, M., Brazauskienė, J., Burneikaitė, N., Daugmaudytė, J., Kontutytė, E., Pribušauskaitė, J. (2012). *Lingvodidaktikos terminų žodynas*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla.
- Reboul, A. C. (2015). Why language really is not a communication system: a cognitive view of language evolution. *Frontiers in Psychology*, 6, 1434. <http://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.01434>

- Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). Approaches and Methods in Language Teaching. *The Modern Language Journal*. <https://doi.org/10.2307/326829>
- Richards, Jack C. & Theodore S. Rodgers. (1986). *Approaches and methods in language teaching: A description and analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Richards, Jack C. (2006). *Communicative language teaching today*. Cambridge. Cambridge University Press
- Ricketts, G. (2009). Closed Minds? Politics and Ideology in American Universities, by Bruce L.R. Smith, Jeremy D. Mayer, and A. Lee Fritschler. Washington, DC: The Brookings Institution, 2008, 280 pp., \$32.95 hardbound. *Academic Questions*, 22(2), 240-245.
- Rupšienė L. (2007). *Kokybinio tyrimo duomenų rinkimo metodologija*. Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla.
- Sariyati, I. (2013). The Effectiveness of TPR (Total Physical Response) Method in English Vocabulary Mastery of Elementary School Children. *Parole*, 3(1), 50–64.
- Schmitt, N. (2000). Vocabulary in Language Teaching. *TESOL Quarterly*, 36, 235. <https://doi.org/10.2307/3588334>
- Senechal, M., ir LeFevre, JA. (2002). *Parental involvement in the development of children's reading skill: A five-year longitudinal study*.
- Simonaitienė, B., & Greenrod, G. (2009). Characteristics of Educational Potential Evaluation of Foreign Language Teaching Educational Software, 2(2), 35–42.
- Smirnovienė R. (2010). *Klasės vadovo bendravimo ir bendradarbiavimo su ugdytinių tėvais formos ir būdai*.
- Smith-Robbins, S. (2011). This Game Sucks: How to Improve the Gamification of Education. *Educause Review*, 46, 58–59. Retrieved from <http://www.educause.edu/EDUCAUSE+Review/EDUCAUSEReviewMagazineVolume46/ThisGameSucksHowtoImprovetheGa/222665>
- Stahl, S.A. & Nagy, W.E. (2006). *Teaching word meanings*. Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Stein, M. (1999). *Developing Oral Proficiency in the Immersion Classroom*. The Bridge: From Research to Practice
- Stulgienė, A., & Čiutienė, R. (2014). Collaboration in the project team. *Economics and Management = Ekonomika Ir Vadyba [Elektroninis Išteklius]*, 19(2), 224-232. doi:10.5755/j01.em.19.2.5719

- Tapscott D., Tapscott A. (2016). *Blockchain Revolution: How the Technology Behind Bitcoin Is Changing Money*. (pp. 26-68). New York: Penguin. ISBN: 9780241237854
- TechTarget. (2017). *ICT (information and communications technology, or technologies)*. [žiūrėta 2017-04-11]. Prieiga per internetą <http://searchcio.techtarget.com/definition/ICT-information-and-communications-technology-or-technologies>
- Teddlie C. B., Tashakkori A. (2008). *Foundations of mixed methods research: Integrating Quantitative and Qualitative Techniques in the Social and Behavioral Sciences*. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Teresevičienė M., Gedvilienė G. (2000). *Mokymasis bendradarbiaujant*. Vilnius.
- Thornbury, S. (2000). *How to teach grammar*. Harlow: Longman.
- Vaicekauskienė, V. (2003). *Neįgalių vaikų ugdytojų požiūris į bendradarbiavimą. Socialinis darbas: mokytojų darbai*. Vilnius: Mykolo Romerio universiteto Leidybos centras, Nr.1(3).
- Vaitkevičiūtė, V. (2007). *Tarptautinių žodžių žodynas*. Vilnius: Žodynas
- Valantinas A., Čiuladienė G. (2013). *Tėvų įsitraukimo į mokyklos gyvenimą, mokymosi pasiekimų ir mokytojo darbo vertinimo sąsajos*. Vilnius: Mykolo Romerio universitetas. ISSN 1648-4789. 2013, t. 12, Nr. 2, p. 308-318. [žiūrėta 2018-05-26]. Prieiga per internetą: <https://bit.ly/2KYdwA5>
- Vygotsky L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Waliher-Thomas C., Korinek L., McLaughlin M. V., Toler Williams B. (2000). *Collaboration for Inclusive Education: Developing Successful Programs*. Pearson.
- Wallington, C. (Ed.) (1977). *The definition of Educational Technology*. Washington: Association for Educational Communications and Technology.
- Wanyera, S. (2004). *Collaboration Between Parents and Educational Assessment Teachers and Challenges Faced at the Centres in a Kenia City Setting*. Norway: University of Oslo.
- Werbach, K. & Hunter, D. (2012). *For the Win: How Game Thinking Can Revolutionize Your Business*. Philadelphia, PA: Wharton Digital Press.
- Westwood, P. (1996). *Commonsense Methods for Children with special needs*. New York: Routledge.
- Sariyati, I. (2013). The Effectiveness of TPR (Total Physical Response) Method in English Vocabulary Mastery of Elementary School Children. *Parole*, 3(1), 50–64.

Wong, L.H., Chin, C.K., Tan, C.L. & Liu, M. (2010). Students' Personal and Social Meaning Making in a Chinese Idiom Mobile Learning Environment. *Educational Technology & Society*, 13 (4), 15–26

Yamane T. (1987). *Elementary Sampling Theory*, Upper Saddle River, NY, Prentice Hall, 398-399.

Zainal A. S. (2007). An investigation into first year Engineering students' oral classroom participation: a case study. (Unpublished degree dissertation). Universiti Teknologi Malaysia.

Zainal, Z. (2007). Case Study Research and Theory Building. *Advances in Developing Human Resources Vol.4 N.3, 4(3)*, 335–354. <https://doi.org/10.1177/1523422302043007>

Žydžiūnaitė V. (2006). *Grindžiamoji teorija – kokybinė edukologijos tyrimų metodologijos strategija* (p. 57–63.). Vilnius: Pedagogika.

Žydžiūnaitė V. (2007) Tyrimo dizainas: struktūra ir strategijos. – Kaunas: Technologija.

Žydžiūnaitė V. ir Sabaliauskas S. (2017). *Kokybiniai tyrimai. Principai ir metodai*. (p 108-146). Vilnius: Vaga.

Dokumentai:

European agency (2018). *Inclusive Early Childhood Education*. [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <https://www.european-agency.org/projects/iece>

Eurydice. (2009). *Early Childhood Education and Care in Europe: Tackling Social and Cultural Inequalities*. European Commission. Education, Audiovisual & Culture Executive Agency. [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <https://www.researchconnections.org/childcare/resources/15891>

Lietuvos Respublikos Seimas. (2013). *Nutarimas dėl valstybinės švietimo 2013-2022 metų strategijos patvirtinimo* (2013 gruodžio 23 d. Nr. XII-745). [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <https://www.etar.lt/portal/legalAct.html?documentId=b1fb6cc089d911e397b5c02d3197f3>

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija. (2010). *Dėl mokyklos nelankančių vaikų sugrąžinimo į mokyklas programos patvirtinimo*. (2010 m. spalio 7 d. Nr. V-1688). [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą <https://www.etar.lt/portal/lt/legalActPrint?documentId=TAR.A07FE2CE950C>

Lukšienė M. ir kt. (1992). *Lietuvos švietimo koncepcija*. Vilnius: Lietuvos Respublikos Kultūros ir Švietimo ministerija.

Lukšienė M. ir kt. (1993). *Lietuvos švietimo reformos gairės*. Vilnius: Valstybinis leidybos centras.

OECD. (2001). [žiūrėta 2018-05-25]. Prieiga per internetą: <http://www.oecd.org/education/skills-beyond-school/educationataglance2001-home.htm>

M. T. Mele Peinado, 2015

American Society for Public Administration, 2017

R. Peterse, 2017

Gerbiama(s) respondente,

Esu KTU edukacinių technologijų magistrantūros antro kurso studentė. Atlieku tyrimą, kurio tikslas yra nustatyti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą.

Prašau Jūsų dalyvauti apklausoje, kuri leis identifikuoti bendradarbiavimo sąvoką, priimtinausias pedagogo ir tėvų bendravimo formas, iširti technologinį prieinamumą. Anketa padės įvertinti programos pritaikomumą ir sukuriama vertę siekiant plėtoti bendradarbiavimo kultūrą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje.

Anketa yra anoniminė. Tyrimo rezultatai naudojami tik baigiamajam magistro darbui.

Nuoširdžiai dėkoju už Jūsų atsakymus!

1. Lytis
2. Išsilavinimas
3. Šeimyninė padėtis
4. Amžius
5. Vaikų skaičius šeimoje
6. Darbo sektorius
7. Kas atsakingas už bendradarbiavimo puoselėjimą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje?
 - Tėvai
 - Pedagogai
 - Vadovai
 - Visi kartu
8. Pažymėkite labiausiai tinkamus bendradarbiavimo sąvokos aiškinimus.
 - Procesas, kurio metu grupė žmonių susitaria siekti bendro tikslo numatydami visų dalyvių funkcijas
 - Buvimas kartu su kitais, pokalbiai, pagalba, dalijimas patirtimi, medžiaga.
 - Santykis, kurio metu daroma įtaka vieni kitiems, keičiamos nuostatos, įsitikinimai.
 - Veiklos rūšis, atliekama dalyvaujant keliems vykdytojams, valdymo subjektams, institucijoms, sistemoms ar net valstybėms.
 - Abipusė pagalba, kai žmonės iškylančias problemas sprendžia kartu, remdamiesi lygybės, savanoriškumo, pagarbos ir atsakomybės principais, kad nauda būtų kuo didesnė.
9. Kam ikimokykliniame ugdyme naudingas tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas?
 - Vaiko ugdymo tikslams įgyvendinti
 - Pedagogo profesiniam stabilumui
 - Ugdymo įstaigos tobulėjimui

- Tėvų emociniam saugumui
- Ugdymo įstaigos vidiniam klimatui gerinti
- Informacijos apie vaiko progresą kaupimui
- Tėvų, pedagogų ir vaikų ryšio stiprinimui
- Įrašykite

10. Surikiuokite kokios bendravimo formos priimtinausios ikimokykliniame ugdyme (1 – labai padeda bendradarbiauti, 2 – padeda bendradarbiauti, 3 – nei padeda, nei nepadeda, 4 – nepadeda bendradarbiauti, 5 – visiškai netinka bendradarbiaujant)?

- Tėvų susirinkimai
- Informacija pateikta skelbimuose
- Individualūs pokalbiai
- Telefoniniai pokalbiai
- Trumpi pokalbiai kas dieną
- Bendri renginiai
- SMS žinutės
- Seminarai
- Konkursai
- El. laiškai
- Išvykos
- Šventės

11. Įvertinkite tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą skatinančias veiklas nuo 1 iki 5 (1 – nenaudinga bendradarbiavimo skatinimui, 5 – labai skatina bendradarbiavimą).

- Vaiko individualių savybių aptarimas tarp tėvų ir pedagogų
- Tėvų ir mokytojų įsitraukimas planuojant savaitės veiklas, išvykas
- Bendros išvykos į gamtą, ekskursijos (dalyvaujant tėvams ir pedagogams)
- Tėvų patirties pasidalijimas (pasakų sekimas, žaidimų organizavimas, profesinės veiklos pristatymas ir pan.)
- Tėvų komiteto veikla
- Paskaitos tėvams apie ugdymo įstaigos veiklą, tėvų pareigas, drausminimą ir t.t.
- Tėvų ir mokytojų dalyvavimas miesto renginiuose, konkursuose, šventiniuose koncertuose, projektuose

12. Kas labiausiai lemia sėkmingą pedagogų ir tėvų bendradarbiavimą?

13. Kokias siūlytumėte kitas mokytojų ir tėvų bendradarbiavimo formas?

14. Ar technologijos padeda bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklinėje ugdymo procese?

Taip Ne Iš dalies

15. Kokias tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo formas norėtumėte perkelti į technologinę platformą?

- Tėvų susirinkimus
- Vaiko savaitės planus
- Ugdytinio užduočių segtuvus
- Vaiko pasiekimus
- Individualius pokalbius

- Bendrus renginius, šventes
- Seminarus
- Konkursus
- Įrašykite

16. Kuriuo išmaniuoju įrenginiu naudojate dažniausiai?

- Kompiuteriu
- Telefonu
- Planšetiniu kompiuteriu
- Nesinaudoju.

17. Ar naudojate išmaniuoju telefonu?

Taip; Ne; Ketinu pradėti naudotis

18. Kaip dažnai tikriname informaciją telefone?

- Kartą per dieną
- Keletą kartų per dieną
- Kas 2 val.
- Kartą per 1 val.
- Kartą per 30 min.
- Nuolat

19. Kokia jūsų išmaniojo įrenginio operacinė sistema?

Android, iOS, Blackberry, Windows Mobile, Nežinau

20. Įvertinkite KINDERVIBE programėlės naudojimo ypatybes. (1- netinka apibūdinti programėlę, 2 – šiek tiek tinka, 3- nei tinka nei netinka, 4 – tinka, 5- labai tinka apibūdinti programėlę).

1 2 3 4 5

- Programą lengvai pavyko įdiegti
- Lengva išmokti naudotis šia programėle
- Lengva programėlėje rasti informaciją, kurios ieškau
- Programėlėje pakanka paaiškinimų
- Mobili programėlė atitinka mano lūkesčius
- Visa pateikta informacija programėlėje naudinga, funkcionali

21. Kiek vidutiniškai skiriate laiko KINDERVIBE programėlei per parą (minutėmis)?

Mažiau nei 5; 5; 10; 30 ir daugiau

22. Techniniai KINDERVIBE bruožai

Taip Ne

Programėlė pati atsinaujina?

Programėlė veikia pakankamai greitai (sparčiai).

Lyginant su kitomis bendravimą skatinančiomis programėlėmis, šią galėčiau pavadinti inovatyvia.

Programėlė susieta su jutiminėmis / diagnostinėmis priemonėmis.

23. Saugumas

Taip Ne

- Ar jaučiatės saugus(i) dėl privatumo ją naudodamas(a)?
- Programėlėje esate prijungę kitus šeimos narius (senelius, tetas, aukles)
- Norint naudotis programa reikia užsiregistruoti
- Programėlėje esančius duomenis galima parsisiųsti

24. Įvertinkite KINDERVIBE programėlės galimybes siekiant didinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme?

- visiškai neskatina bendradarbiavimo
- Bendradarbiauti netrukdo
- Padeda sužinoti informaciją, bet ne bendradarbiauti
- Padeda bendradarbiauti
- labai padeda bendradarbiauti

25. Ar KINDERVIBE programėlė padeda susipažinti su vaikų raidos ypatybėmis?

Taip ne, neradau tokios informacijos

26. Ar ši mobili programa padeda spręsti iškilusius auklėjimo sunkumus?

Taip, ne, kartais

27. Ar mobili KINDERVIBE programa suteikia pakankamai informacijos apie vaiko dienos veiklą?

Taip, ne, norisi daugiau

28. Įvertinkite Kindervibe programėlės funkcijų naudingumą? (1- visiškai nenaudinga, 2 nenaudinga, 3 nepastebiu, 4 naudinga, 5 – labai naudinga)

- Savaitės valgiaraštis
- Nuotraukos, video medžiaga

- Dienos komentaras
- Lauko laikas
- Miego trukmė
- Dienos tema
- Savaitės planas
- Trumpos žinutės
- Progresas
- Analizė
- Susirašinėjimai

29. Kindervibe programėlės išpildymo galimybės

- Suteikia informaciją
- Padeda spręsti problemas
- Padeda įsitraukti į ugdymo veiklą

30. Kokią informaciją norėtumėte matyti KINDERVIBE programėlėje? Kokiomis funkcijomis ją papildytumėte?

PUSIAU STRUKTŪRUOTO INTERVIU KLAUSIMYNAS

Esu KTU edukacinių technologijų magistro antro kurso studentė. Atlieku tyrimą, kurio tikslas yra nustatyti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią programą „Kindervibe“.

Interviu atsakymai naudojami tik baigiamajam magistro darbui.

Nuoširdžiai dėkoju už Jūsų atsakymus!

1. Papasakokite kaip pasireiškia tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo procesas ikimokykliniame ugdyme?
2. Kam reikalinga bendradarbiavimo kompetencija?
3. Kaip manote kas atsakingas už bendradarbiavimo puoselėjimą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje?
4. Kaip manote, ar būtinas tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas tarpusavyje, sprendžiant įvairias problemas, jei būtinas gal galite pasakyti kodėl?
5. Gal galėtumėte išvardinti keletą veiksnių, kurie lemia sėkmingą tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo procesą ikimokykliniame ugdyme?
6. Kokios, jūsų manymu, sėkmingiausios tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo formos ikimokykliniame ugdyme?
7. Gal galėtumėte išvardinti keletą veiksnių, trukdančių bendradarbiauti tėvams ir pedagogams?
8. Papasakokite ar technologijos padeda bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklinėje ugdymo procese? Jei taip, tai kokiais būdais?
9. Kokia bendravimo, bendradarbiavimo formas norėtumėte perkelti technologinę platformą? Paašškinkite kodėl?
10. Aptarkite „Kindervibe“ programėlės galimybes siekiant didinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme?
11. Ar „Kindervibe“ programėlė patogi naudoti? Veikia greitai, yra suprantama ir nesudėtinga talpinti, parsisiųsti duomenis?
12. Kiek laiko naudojate programą?
13. Ar „Kindervibe“ programėlė skatina tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą, jei taip, tai kokiais būdais, jei ne, kaip ją patobulintumėte?
14. Aptarkite programėlės funkcijų prieinamumą. Ar tai suteikia vertę stebint vaiko ugdymo procesą?
15. Jūsų lytis
16. Jūsų amžius
17. Jūsų išsilavinimas
18. Įvertinkite savo pasitenkinimą darbu (10 balu skalėje)
19. Pedagoginio darbo stažas.

NUOŠIRDŽIAI DĖKOJU UŽ BENDRADARBIAVIMĄ

PUSIAU STRUKTŪRUOTO INTERVIU TRANSKRIPCIJA

- Sveiki, esu KTU edukacinių technologijų magistrantūros antro kurso studentė. Atlieku tyrimą, kurio tikslas yra nustatyti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo galimybes ikimokykliniame ugdyme taikant mobilią aplikaciją. Užduosiu keleta klausimų susijusių su „Kindervibe“ programos naudojimu. Papasakokite kaip pasireiškia tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo procesas ikimokykliniame ugdyme?
- *Mokytojai girdi tėvus, tėvai – mokytojus. Iškilus problemoms, sudėtingoms situacijoms, abi pusės susitinka ir ieško būdų, kaip visa tai būtų galima išspręsti, numato žingsnius, kurių kas imsis, laikosi susitarimo, kartu stebi, ar vyksta pokyčiai. Norintys bendradarbiauti su mokytojais tėvai visada stengiasi atrasti laiko ir atvykti į šventes, renginius, prisideda prie projektų. Bendradarbiaujantys mokytojai stengiasi išgirsti tėvų lūkesčius, padėti patarimais.*
- Kam reikalinga bendradarbiavimo kompetencija?
- *Tam kad būtų profesionaliai koordinuojamas tėvų ir pedagogų bendravimas, surastas kompromisas, priimtas sprendimas, stebima, kokie vyksta pokyčiai. Be šios kompetencijos nebūtų ryšio tarp pedagogo ir tėvų, kuris labai svarbus ugdant vaiką, gilinantis į jo emocinę būklę ar įvertinant pasiekimus. Ši kompetencija reikalinga ir tam, jog tarp mokytojų ir tėvų neatsirastų nesutarimų, o iškilusios problemos būtų sklandžiai išspręstos.*
- Kaip manote kas atsakingas už bendradarbiavimo puoselėjimą ikimokyklinio ugdymo įstaigoje?
- *Pačioje pradžioje, kol įvyksta pirmieji susitikimai už bendradarbiavimo puoselėjimą atsakingas vadovas. Vėliau iniciatyva keliauja klasės mokytojui, o vaikui pradėjus lankyti ugdymo įstaigą, atsakingais už bendradarbiavimą tampa ir tėvai. Tik, kai yra abipusis noras bendradarbiauti, įmanoma pasiekti norimų rezultatų.*

- Kaip manote, ar būtinas tėvų ir mokytojų bendradarbiavimas tarpusavyje, sprendžiant įvairias problemas, jei būtinas gal galite pasakyti kodėl?
- *Taip, būtinas. Dažnai reakcija į vaiko elgesį ugdymo įstaigoje ir namuose būna skirtinga: vieni mano, kad reikia su vaiku kalbėti, papasakoti, kad toks elgesys yra nemalonus. Kita pusė galvoja, kad tai nieko blogo ir nieko daryti nereikia. Viena pusė sukuria taisykles, siekia su vaiku susitarimo, moko jų laikytis. Kita pusė suteikia jam laisvę. Tada vaikui darosi maloniau ir smagiau būti ten, kur gali daryti, ką nori, kur taisyklių nėra. O jei, pastebėjus augančią problemą, yra kalbama tarpusavyje, numatomi žingsniai, kokių imsis tėvai, kokių mokytojai, laikomasi susitarimo ir vienodų taisyklių tiek ugdymo įstaigoje, tiek namuose, problemą pavyksta išspręsti laiku ir greitai.*
- Gal galėtumėte išvardinti keletą veiksnių, kurie lemia sėkmingą tėvų ir pedagogų bendradarbiavimo procesą ikimokykliniame ugdyme?
- *Gebėjimas nemalonus dalykus išsakyti jautriai, gebėjimas suprasti, ir išklaudyti, sąžiningumas, atvirumas, tiesos sakymas, gebėjimas pripažinti klaidas, pasitikėjimas, pasidžiaugimas vienas kito veiksmis, greita reakcija ir reagavimas.*
- Kokios, jūsų manymu, sėkmingiausios tėvų ir mokytojų bendradarbiavimo formos ikimokykliniame ugdyme?
- *Individualūs gyvi pokalbiai, renginiai, susirašinėjimai laiškais ar žinutėmis.*
- Gal galėtumėte išvardinti keletą veiksnių, trukdančių bendradarbiauti tėvams ir pedagogams?
- *Didelis tėvų užimtumas, nesuderinami tėvų lūkesčiai su ugdymo įstaigos paskirtimi, nenoras bendradarbiauti, keisti savo požiūrį, baimė būti emocijų išliejimo objektu.*

- Papasakokite ar technologijos padeda bendradarbiauti tėvams ir pedagogams ikimokyklinėje ugdymo procese? Jei taip, tai kokiais būdais?
- *Taip. Informacijos perdavimas elektroniniu paštu, skubūs skambučiai telefonu, vaiko dienos aprašymas programėlėje Kindervibe.*
- Kokia bendravimo, bendradarbiavimo formos norėtumėte perkelti technologinę platformą? Paašškinkite kodėl?
- *Esu linkusi į gyvą bendravimą ir bendradarbiavimą, kai matai žmogaus akis, reakcijas, gali suprasti, kaip jis jaučiasi, priima išsakomus dalykus. Technologijų pagalba galima perduoti skubią informaciją, persiųsti laiškus, nuotraukas.*
- Aptarkite KINDERVIBE programėlės galimybes siekiant didinti tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą ikimokykliniame ugdyme?
- *Tai padeda tėveliams būnant toliau nuo vaiko sekti informaciją, kaip jam sekasi, gauti nuotraukas, svarbią informaciją apie vykstančius renginius ir t.t. Manau, jog programėlė leidžia sklandžiai ir aiškiai perteikti informaciją, kuri skirta tėvams, tačiau ši programėlė dažnai neteikia grįžtamojo ryšio mokytojams iš tėvų. Pavyzdžiui, kas savaitę siunčiamų laiškų tėvai neperskaito, o tai apsunkina komunikaciją.*
-
- Ar KINDERVIBE programėlė patogi naudoti? Veikia greitai, yra suprantama ir nesudėtinga talpinti, parsisiųsti duomenis?
- *Kiek laiko naudojotės programa? Iš dalies patogi, veikia greitai. Tačiau yra technologinių „netobulumų“, pavyzdžiui valgiaraščio prieinamumas tėvams – jis suvedamas į specialų langelį, tačiau tėvai jį mato tik, kai mokytojos pažymi, kiek vaikas suvalgė maisto. To pasekoje, pedagogai turi siųsti papildomą žinutę su prisegtu valgiaraščiu, nors jis buvo toks pats kaip ir prieš 4 savaites. Gaištamasis laikas. Ne visi tėvai jį analizuoja ir yra apkraunami papildomais laiškais, dėl kurių gausos pasimeta, praranda norą naudotis programėle.*

- Ar KINDERVIBE programėlė skatina tėvų ir pedagogų bendradarbiavimą, jei taip, tai kokiais būdais, jei ne, kaip ją patobulintumėte?
- *Taip, mokytojai čia pasidalina visiems svarbia informacija apie artėjančius renginius, projektus. Tačiau tėvai retai atrašo, pakomentuoja – kartais norėtusi grįžtamojo ryšio. Taip pat būtų aktualu matyti, kurie tėvai matė siunčiamą laišką, susipažino su siunčiama informacija.*
- Programėlė iš dalies skatina tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą. Manau, jog ją patobulinti būtų Aptarkite programėlės funkcijų prieinamumą. Ar tai suteikia vertę stebint vaiko ugdymo procesą?
- *Tėvai kasdien mato komentarus apie vaiko dieną. Taip pat stebi ir planuoja vakarą: ar jis sotus grįžta namo, kiek miegojo, kiek laiko buvo kieme. Daugumai jų ši informacija yra svarbi ir vertinga.*
- Jūsų lytis: Moteris
- Jūsų amžius: 31
- Jūsų išsilavinimas: aukštasis universitetinis
- Pedagoginio darbo stažas: 5